

לעתיד חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ

עתידי קופת פנסיה

דוח הדירקטוריון

דוח הדירקטוריון ל-31.12.2017

דוח הדירקטוריון בפרק זה של הדוח התקופתי כולל גם מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. מידע צופה פני עתיד הינו מידע בלתי וודאי לגבי העתיד, המבוסס על אינפורמציה שקיימת בחברה במועד הדו"ח וכולל הערכות של החברה או כוונות שלה, נכון למועד הדו"ח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או המשתמעות ממידע זה. במקרים מסוימים, ניתן לזהות קטעים המכילים מידע צופה פני עתיד על-ידי הופעת מילים כגון: "החברה/הקבוצה מעריכה", "החברה/הקבוצה סבורה", "צפוי" וכדו', אך ייתכן, כי הופעת מידע צופה פני עתיד יופיע גם בניסוחים אחרים.

דוח דירקטוריון

לעתיד חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ

1. תיאור הקרן והחברה המנהלת:

1.1 לעתיד חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ (להלן: "החברה" או "החברה המנהלת") הינה חברה מנהלת כהגדרת המונח בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, המנהלת בנאמנות את קרן הפנסיה הוותיקה עתידית קופת פנסיה (להלן: "הקרן" או "עתידית"). עד ליום 31 בדצמבר, 2015 החברה המנהלת היתה בבעלות ושליטה של ידידים הולדינג וניהול (1984) בע"מ בשיעור של 79% (להלן: "ידידים"). ידידים הינה בבעלות ובשליטה מלאה של הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "הראל ביטוח"). החל מיום 1 בינואר, 2016 הועברו כל מניות החברה שבידי ידידים להראל ביטוח שהינה חברה בבעלות מלאה של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (להלן: "הראל השקעות").

1.2 החברה המנהלת מקבלת שירותי תפעול ושירותים שונים נוספים מגורמים שונים בקבוצת הראל. החל מחודש אוגוסט 2011, התמורה המשולמת בעבור שירותי הניהול והתפעול אותם מקבלת החברה עומדת על סך של 237.5 אלפי ש"ח לחודש (2.85 מיליון ש"ח שנתי) צמוד למדד המחירים לצרכן. ביום 26 בפברואר, 2013, נחתם הסכם בין ידידים להראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן: "הראל פנסיה וגמל") לפיו הומחו כל זכויותיה והתחייבויותיה של ידידים כלפי החברה החל משנת 2013 להראל פנסיה וגמל, בהתאם לכך התמורה האמורה משולמת, החל ממועד זה להראל פנסיה וגמל. במהלך שנת 2014, הוארך הסכם הניהול לתקופה של שלוש שנים נוספות באותם תנאים. ביום 20 בנובמבר, 2017 הוארך הסכם הניהול לתקופה של שלוש שנים נוספות באותם תנאים.

1.3 בעקבות החלטת ממשלת ישראל מיום 29 במרס 1995 הקרן אינה רשאית לצרף עמיתים חדשים. פעילות החברה מתרכזת במתן שרות, ניהול נכסי הקרן וטיפול בלקוחות הקיימים.

1.4 עדכון תקנון

ביום 15 בפברואר אושר ועודכן תקנון הקרן. השינוי העיקרי בו הינו עדכון המקדמים בהתאם להנחות הדמוגרפיות החדשות בהתאם לחוזר 2017-3-6 מיום 1 באוקטובר 2017 בדבר דרך חישוב מאזן אקטוארי ומקדמי תקנון של קרן פנסיה וקופת גמל מרכזית לקצבה. לפרטים נוספים ראה סעיף 7.6.2.5 להלן.

1.5 תביעות תלויות

בחודש יוני 2004 הוגשה תביעה בבית המשפט המחוזי בתל-אביב ובקשה לאישורה כתביעה נגזרת כנגד ידידים, יושב הראש לשעבר ומנכ"ל החברה לשעבר וכנגד חברה שהינה בעלת שליטה בחברה האם (להלן - הנתבעים), על ידי בעלי מניות המיעוט בחברה (להלן - התובעים) בסכום של 15,605,000 ש"ח. עניינה של התביעה פיצוי עתידית בגין שימוש במשאבים שונים של עתידית, כגון: שימוש בתשתית התפעול, במוניטין, שימוש בקניינה של עתידית, בגין נטילת קרן פנסיה ממשיכה ואובדן רווחים. בחודש יולי 2010 החליט בית המשפט לקבל את בקשת התובעים להכיר בתביעה כתביעה נגזרת בשם לעתיד. בנוסף תבעו התובעים עמלות בסך של 3,177,000 ש"ח במסגרת התביעה האישית שלהם נגד המנויים לעיל.

באוגוסט 2015 ניתן פסק דין בתביעה במסגרתו דחה השופט את התביעה הנגזרת במלואה וקיבל את תביעתם האישית של התובעים לתשלום עמלות ותמלוגים מטעם לעתיד.

במהלך החודשים ספטמבר-דצמבר 2015 העבירה לעתיד לתובעים את הסכומים המשקפים להערכתה את מלוא הסכום אותו היא חייבת לתובעים בהתאם להוראות פסק הדין, אולם התובעים טוענים כי הסכום שהועבר אינו מהווה את הסך הסופי לו הם זכאים בהתאם לפסק הדין. בהתאם לכך, מונה מומחה מטעם בית המשפט לצורך הכרעה בסוגיות הכספיות שבמחלוקת.

באוקטובר 2015 הגישו התובעים לבית המשפט העליון הודעת ערעור על דחיית התביעה הנגזרת. במסגרת הודעת הערעור, מבקשים התובעים לבטל את פסק הדין ולקבל את התביעה הנגזרת ולחילופין, להשיב את התיק לבית המשפט המחוזי על מנת שידון בשאלת גובה הנזק.

בכל הנוגע לתביעה האישית, ביום 3 בינואר 2017 הוגשה לבית המשפט חוות דעת חלקית של המומחה מטעם בית המשפט, בנושא התמלוגים ובנושא שכר הדירקטורים. בעקבות הכרעת המומחה בנושאים האמורים שולם בחודש פברואר 2017 סכום העומד על 322,356 ש"ח לתובעים. ביום 14 בפברואר 2018 הגיש המומחה את חוות דעתו הסופית לבית המשפט.

הרכב ההכנסות מהשקעות בקרן המנוהלת על ידי החברה בתקופת הדוח:

1.6

להרכב ההכנסות וההוצאות בקרן המנוהלת על ידי החברה, ראה "דוח הכנסות והוצאות" בדוח הכספי של הקרן.

בשנת הדוח נרשמו הכנסות מהשקעות בסך של כ- 96.6 מיליון ש"ח לעומת סך של כ- 51.9 מיליון ש"ח אשתקד. הגידול נובע מעליות שערים בתקופה במרבית אפיקי ההשקעה. הכנסות מניירות ערך שאינם סחירים הסתכמו בתקופת הדוח לסך של כ- 53.0 מיליון ש"ח לעומת סך של כ- 30.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההכנסות מהשקעות בניירות ערך סחירים בתקופת הדוח הגיעו לסך של כ- 35.3 מיליון ש"ח לעומת סך של כ- 18.5 מיליון ש"ח אשתקד. הכנסות מהשקעה בפיקדונות והלוואות הסתכמו בתקופת הדוח בסך של כ- 8.8 מיליון ש"ח לעומת סך של כ- 3.0 מיליון ש"ח אשתקד.

כרית הביטחון

1.7

ביום 29 בינואר 2017 פורסם חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)(תיקון מס' 33), התשע"ז-2017, אשר מטרתו להעניק סיוע ממשלתי לקרנות הפנסיה הוותיקות שאינן בהסדר באמצעות העברת כספים מתקציב המדינה ("כרית הביטחון"), כדי למתן את השפעת הריבית על זכויותיהם של העמיתים בקרנות האמורות בכפוף לעריכת שינויים בתקנון הקרן בדבר זכויות וחובות של העמיתים בהן (להלן "תיקון 33").

למידע נוסף ראה ביאור 1.1 בדוח הכספי של הקרן.

מדיניות תגמול בחברה

1.8

החברה איננה מעסיקה עובדים אלא מקבלת את כל שירותי הניהול מחברות בקבוצת הראל כמפורט בסעיף 1 לעיל. לפיכך גם נושאי המשרה בחברה הינם נושאי משרה בחברות אחרות בקבוצת הראל. מדיניות התגמול של נושאי המשרה הינה בהתאם למדיניות הקבוצה והחברות הבנות שהינן גופים מוסדיים.

אירועים נוספים בתקופת הדוח ולאחריה

1.9

ביום 29 בפברואר 2017 סיים מר צפריר הולצבלט את כהונתו כדירקטור חיצוני בחברה. החל מיום 1 במרס 2017 נכנס לתוקף מינויו של מר שוקי אורן כדירקטור חיצוני בחברה אשר סיים את כהונתו ביום 4 בדצמבר. החל מיום 1 בינואר 2018 נכנס לתוקף מינויה של גבי מירי לנט שריר כדירקטורית חיצונית בחברה.

2. תיאור הסביבה העסקית:**2.1 קרנות הפנסיה:**

החברה פועלת בתחום ניהול קרנות פנסיה. במסגרת תחום הפעילות פועלת הקרן במסגרת קרנות הפנסיה הוותיקות המאוזנות. בשוק הפנסיה פועלות קרנות פנסיה חדשות (אשר קיבלו רישיון מבטח החל משנת 1995) וקרנות פנסיה ותיקות, אשר חל לגביהן איסור לקלוט עמיתים החל מחודש אפריל 1995 (לגבי מבוטחים שהצטרפו לקרנות ותיקות בין החודשים ינואר למרס 1995 – ראה להלן). הקרנות הוותיקות מתחלקות לשני סוגים. הסוג האחד, קרנות ותיקות אשר מונה להן מנהל מיוחד. הסוג השני, קרנות פנסיה פרטיות ותיקות שלא מונה להן מנהל מיוחד. כאמור לעיל, עתידית קופת פנסיה הינה קרן ותיקה שלא מונה לה מנהל מיוחד.

2.2 ענף הפנסיה - קרנות ותיקות:

בשנת 2003, על פי תיקון שנחקק לחוק הפיקוח על עסקי ביטוח, מונו לקרנות הפנסיה הוותיקות הגירעוניות מנהלים מיוחדים על ידי משרד האוצר, ואלה החליפו את הנהלותיהן של אותן קרנות. במקביל נקבע לקרנות אלה תקנון אחיד, שהחליף את תקנוני הקרנות הקודמים, והקטין משמעותית את זכויותיהם של עמיתי הקרנות – בעיקר של העמיתים הפעילים. המדינה הקציבה סכום כסף המיועד לכיסוי גירעונותיהן של קרנות אלה, מתוך כוונה שהקטנת זכויות העמיתים, בתוספת הסכום שהוקצב, יספיקו לכיסוי התחייבויות הקרנות על פי התקנון החדש. במקרה של גרעון או עודף, יעודכנו שוב זכויות העמיתים. כאמור לעיל, עתידית קופת פנסיה בע"מ לא נמנית על הקרנות הגירעוניות, והיא פועלת במסגרת הקרנות הוותיקות שלא מונה להם מנהל מיוחד.

2.3 עמיתי דור הביניים:

בקרן קיימים עמיתים שהצטרפו בתקופה שבין ינואר 1995 למרס 1995. ביום 22 בדצמבר 1998 פסק בג"צ בעתירות שהוגשו בעניין העמיתים שהצטרפו לקרנות הפנסיה הוותיקות בתקופה שבין ינואר 1995 למרס 1995. על פי פסיקת בג"צ, יורשו העמיתים שהצטרפו לקרנות הפנסיה הוותיקות בין ה- 1 בינואר 1995 ל- 29 במרס 1995 להישאר עמיתים בקרנות הוותיקות אליהן הצטרפו בתקופה הנ"ל. יחד עם זאת קבע בג"צ כי החלטת הממשלה, לפיה קרנות הפנסיה לא יורשו לרכוש, החל מיום 1 באפריל 1995, אגרות חוב מסוג "מירון", אלא רק אגרות חוב מסוג "ערד" (הריבית על אג"ח "ערד" נמוכה מזו על אג"ח "מירון") - עומדת בתוקפה. בעקבות פסיקת בג"צ נתקבלו הנחיות ממשרד האוצר בעניין הטיפול בעמיתים שהצטרפו בתקופה שבין ה- 1 בינואר 1995 לבין 29 במרס 1995. הקרן התאימה את תקנון הקרן להנחיות שאושרו על ידי משרד האוצר.

3. מצב כספי - קרן הפנסיה:

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 בדצמבר	
2016	2017	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
952,159	1,055,623	סה"כ נכסים
944,915	1,046,583	סה"כ התחייבויות פנסיוניות
52,332	97,525	עודף הכנסות, נטו לתקופה

סך התחייבויות פנסיוניות גדלו בשנת הדוח בכ- 101.7 מיליון ש"ח והגיעו לכ- 1,046.6 מיליון ש"ח. השינוי נובע מעודף הכנסות בסך של כ- 97.5 מיליון ש"ח בתוספת דמי גמולים שנתקבלו בהיקף של כ- 21.1 מיליון ש"ח, בניכוי של כ- 12.5 מיליון ש"ח ששולמו כפנסיות ובניכוי החזרים לעמיתים שפרשו בסך של כ- 4.4 מיליון ש"ח. סך ההתחייבויות לעמיתי הקרן והפנסיונרים בתקופת הדוח (כולל ההתחייבויות העתידיות) גדלו מסך של כ- 1,594.6 מיליון ש"ח לסך של כ- 1,715.4 מיליון ש"ח. הגרעון ירד מסך של כ- 247.1 מיליון ש"ח לסך של כ- 87.7 מיליון ש"ח המהווה כ- 5.11% גרעון (אשתקד כ-15.5%). הקיטון בשיעור הגרעון האקטוארי מתום שנה קודמת עד למועד המאזן נובע מעליה משוקללת בוקטור הריביות ומרישום נכס כרית בטחון בגובה 150.4 מיליון ש"ח.

בהתאם להבהרת הממונה מיום 3 למרס 2015, במסגרתה ניתנה למנהלי קרנות הפנסיה הוותיקות הבהרה כי קרן שתוצאת המאזן האקטוארי השנתי שלה היא גרעון העולה על השיעור שנקבע בתקנון, נדרש להפעיל את מנגנון האיזון האקטוארי רק במידה ושיעור השינוי הנדרש בהתחייבויות הקרן לשם איזון הקרן, עולה על השיעור הקבוע בתקנון הקרן להפעלת מנגנון איזון אקטוארי.

בהתאם לחישוב האקטוארי ליום המאזן שיעור האיזון האקטוארי לאחר ניצול כרית הביטחון הינו 2.1% ועל כן לא נדרשת הקרן לבצע הפחתת זכויות כאמור.

הערך הנוכחי של דמי הגמולים האמורים להתקבל בעתיד עלה מסך של כ- 179.3 מיליון ש"ח לסך של כ-182.5 מיליון ש"ח. הסיוע הממשלתי וסבסוד הערד הצפויים עלו מסך של כ- 223.3 מיליון ש"ח לסך של כ- 248.2 מיליון ש"ח.

חישוב ההתחייבויות האקטואריות

חישוב ההתחייבויות נעשה על-פי הוראות הדיווח האקטוארי שמפרסם אגף שוק ההון: במסגרת הוראות אלה נקבעה מערכת הנחות חדשה אשר חלה על המאזנים האקטואריים החל מיום 31 בדצמבר, 1999. מערכת ההנחות משקפת שיפורים בתוחלת החיים, התאמות נתונים דמוגרפיים לנתוני קרנות הפנסיה ושילוב שיעורי עזיבה במינון שמרני בלוחות הגריעה. החישובים נערכים בהתאם לסוגי האוכלוסיות השונות (עמיתים ותיקים שהצטרפו לקרן עד ליום 31 בדצמבר 1994 ועמיתי דור הביניים אשר הצטרפו בין החודשים ינואר ומרץ 1995) בהתחשב באגרות החוב מיועדות שהונפקו בגין האוכלוסיות האמורות.

בתאריך 22 באפריל, 2002, פרסם אגף שוק ההון הוראות לעדכון תקנוני קרנות הפנסיה, כדי ליישם את הנחת הירידה העתידית בשיעור התמותה. ההוראות מתייחסות למנות הפנסיה שיוקנו לעמיתים החל מיום 1 בנובמבר, 2002. בהתאם להוראות הנ"ל, נערכו שינויים בתקנון הקרן.

הדוחות האקטואריים החל מיום 31 בדצמבר, 2003, נערכו על-פי בסיס אקטוארי מעודכן בהתאם להוראות הנ"ל. בהתאם לדרישות אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר תוקן בשלהי 2007 תקנון הקרן באופן שישקף במקדמי הפנסיה תוחלת חיים ארוכה יותר. בהתאם, מנות הפנסיה הצפויות יהיו קטנות יותר.

תחולת המקדמים החדשים הינה, על פי הנחיית האוצר, לגבי הפקדות החל מחודש ינואר 2008 ואילך. בהתאם לחוזר 2017-3-6 מיום 1 באוקטובר 2017, נערכו התאמות בתקנון הקרן ביחס לעלויות הסיכון ולמקדמים כמפורט בסעיף 1.4 לעיל ובסעיף 7.6.2.5 להלן.

4. תוצאות הפעילות:**4.1 ניתוח תוצאות הפעילות של החברה המנהלת:**

הרכב ההכנסות וההוצאות של החברה המנהלת:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2016	2017	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
4,535	4,845	הכנסות מדמי ניהול מקרן פנסיה, נטו
110	169	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
4,645	5,014	סך כל ההכנסות
806	729	עמלות והוצאות שיווק
2,923	2,928	הוצאות הנהלה וכלליות
3,729	3,657	סך כל ההוצאות
916	1,357	רווח לפני מסים על הכנסה
(498)	(317)	מסים על ההכנסה
418	1,040	רווח לתקופה

בשנת הדוח הכנסות החברה המנהלת הסתכמו בסך של כ- 5.0 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ- 4.6 מיליון ש"ח אשתקד. ההכנסות בתקופה מורכבות מכ- 4.8 מיליון ש"ח הכנסות מדמי ניהול וסך של כ- 0.2 מיליון ש"ח רווחים מהשקעות. לפירוט אודות דמי ניהול ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים של החברה. הוצאות החברה המנהלת בתקופת הדוח הסתכמו לסך של כ- 3.7 מיליון ש"ח, בדומה לתקופה מקבילה אשתקד.

4.2 ניתוח תוצאות הפעילות של קרן הפנסיה:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2016	2017	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
887,403	944,915	יתרת הקרן לתחילת התקופה
21,132	21,100	תוספות לקרן
52,332	97,525	דמי גמולים ממעסיקים ומעובדים
73,464	118,625	עודף הכנסות, נטו
		סה"כ התוספת לקרן
11,323	12,537	בניכוי תשלומים לעמיתים ולאחרים
4,629	4,420	תשלומי פנסיה
15,952	16,957	חוזרים לעמיתים שפרשו
944,915	1,046,583	סה"כ התשלומים לעמיתים ולאחרים
		יתרת הקרן לסוף התקופה

בשנת הדוח עודף ההכנסות של הקרן הסתכם בכ- 97.5 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ- 52.3 מיליון ש"ח אשתקד. לשינוי בעודף הכנסות ראה סעיף 11 לעיל.

דמי גמולים בתקופת הדוח הסתכמו לסך של כ- 21.1 מיליון ש"ח, בדומה לתקופה מקבילה אשתקד. תשלומי פנסיה הסתכמו לסך של כ- 12.5 מיליון ש"ח לעומת סך של כ- 11.3 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. החזרים לעמיתים הסתכמו לסך של כ- 4.4 מיליון ש"ח לעומת סך של כ- 4.6 מיליון ש"ח אשתקד. סך הנכסים נטו בקרן גדלו בתקופת הדוח בכ- 11%, מכ- 944.9 מיליון ש"ח לכ- 1,046.6 מיליון ש"ח.

החל מיום 1 באפריל 2015, מועד שינוי התקנון, שיעור דמי הניהול החודשי שנגבה ממבוטחים הינו 0.055% מן היתרה הצבורה בסוף כל חודש, 0.66% בחישוב שנתי. שיעור דמי הניהול החודשי שנגבה מפנסיונרים הינו 0.052% בחודש מתוך סך הנכסים העומדים כנגד התחייבויות הקרן לכלל הפנסיונרים, 0.626% בחישוב שנתי. לפירוט נוסף בדבר תוצאות פעילות הקרן בתקופת הדוח, ראה דוחות כספיים של הקרן.

4.3 גילוי בדבר ירידת ערך נכסים פיננסיים

בהתאם לתקינה הבינלאומית, נכסים פיננסיים שסווגו כזמינים למכירה נמדדים לפי שוויים ההוגן. רווחי או הפסדי הון מנכסים אלה נזקפים ישירות לקרן הון (בדרך של זקיפה או גריעה מקרן ההון), וזאת עד למועד מימושם, פרט להפסדים מירידות ערך או לרווחים כתוצאה מהשבת ערך (עד לגובה העלות המקורית) של אגרות חוב אשר נזקפים לדוח רווח והפסד, בהתאם למבחנים כמותיים ואיכותיים אשר נקבעו על ידי החברה, בהתבסס על תקן חשבונאות בינלאומי 39.

בהתאם לאמור, גדלה יתרת קרן ההון, כך שיתרתה ליום 31 בדצמבר 2017 הסתכמה לסך של כ- 269 אלפי ש"ח לאחר מס, לעומת יתרה של כ- 92 אלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2016. להלן פירוט יתרת הרווחים וההפסדים המיוחסים לבעלי המניות של החברה בגין נכסים זמינים למכירה, אשר נזקפו ישירות להון העצמי. הנתונים מובאים בפילוח בהתאם למשך הזמן בו השווי ההוגן של הנכס נמוך מעלותו ובהתאם לשיעורי הירידה בשווי ההוגן של הנכס מתחת לעלותו, כפי שהוא עדכני נכון למועד הדוח.

מכשירי חוב

עד 6 חודשים	6-9 חודשים	9-12 חודשים	מעל 12 חודשים	סה"כ	רווחים שטרם מומשו	ברוטו ממס	נטו ממס
0	0	0	0	0	0	-	-
0	0	0	0	0	0	-	-
0	0	0	0	0	0	-	-
0	0	0	0	0	349,180	349,180	268,868
0	0	0	0	0	349,180	349,180	268,868

בבחינת ירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהם מכשירי חוב, נלקחים בחשבון הגורמים הבאים:

כוונה ויכולת פיננסית להחזיק את האג"ח עד למועד הפרעון;

אי עמידה למיטב ידיעת החברה בקריטריונים המתוארים ב- IAS 39 סעיף 59 והמפורטים להלן:

- קשיים פיננסיים משמעותיים של המנפיק או של החייב;
- הפרת חוזה, כמו אי עמידה בתנאים (DEFAULT) או פיגור בתשלומי ריבית או קרן;
- המלווה בטעמים כלכליים או משפטיים הקשורים בקשיים פיננסיים של הלווה מעניק ללווה הקלה, אשר לא הייתה נשקלת על ידי המלווה בנסיבות אחרות;
- נעשה צפוי כי המלווה יכנס להליך פשיטת רגל או לארגון מחדש פיננסי אחר;
- אין שוק פעיל לאותו נכס פיננסי כתוצאה מקשיים פיננסיים או;

- ישנה ירידה הניתנת למדידה, באומדן תזרימי המזומנים העתידיים מקבוצת נכסים פיננסיים, מאז ההכרה לראשונה בנכסים אלה, למרות שלא ניתן עדיין לשייך את הירידה לנכסים פיננסיים בודדים בתוך הקבוצה, כולל:
  - (1) שינויים שליליים במצב התשלומים של הלווים בקבוצה, או
  - (2) תנאים כלכליים לאומיים או מקומיים בעלי מתאם עם כשלים ביחס לנכסים בקבוצה (לדוגמה, עליה בשיעור האבטלה באזור הגיאוגרפי של הלווים, ירידה במחירי הנדל"ן בהתייחס למשכנתאות באזור רלוונטי, ירידה במחירי הנפט בהתייחס לנכסי הלוואה ליצרני נפט, או שינויים שליליים בתנאי הענף שמשיעיים על הלווים בקבוצה).
- בנוסף לאמור לעיל, ירידת ערך של מכשירי חוב בשיעור של 40% ומעלה לתאריך הדוח הכספי, נוקפת לדוח כנסות והוצאות.

5. תחזית זרמי כספים

בהיותה קרן סגורה לקליטת עמיתים חדשים, התנועה בקרן נובעת מהפקדות עמיתים קיימים, מפדיונות וממעבר למעמד של מקבלי קצבה. ראה לעניין זה את הדוח האקטוארי של הקרן ליום 31 בדצמבר 2017.

6. השפעת גורמים חיצוניים וגילוי בדבר שינויים בסביבה הכלכלית, השלכות המשבר בשוקי ההון וסיכוני שוק

ככלל, מתאפיין תחום חיסכון ארוך הטווח במסגרתו פועלת החברה, ברגולציה רבה, והוא מושפע מהחלטות המפקח. לפרטים נוספים ראה סעיף 3.1 בפרק הראשון - תיאור עסקי החברה.

מגמות והתפתחויות במשק ובשוק ההון

תוצאות הפעילות של הקבוצה מושפעות באופן מהותי מהתשואות המושגות בשוק ההון ומהמצב הכלכלי, הפוליטי והביטחוני בארץ ובעולם. להלן התייחסות לגורמים המרכזיים בסביבה המקרו-כלכלית, אשר משפיעים על פעילות הקבוצה:

6.1 כללי

בשנת 2017 הצמיחה העולמית האיצה ל-3.7%, לעומת 3.2% בשנת 2016. זהו הקצב המהיר ביותר מאז שנת 2011 כאשר צמיחה מהירה מהצפי באירופה, ארה"ב ואסיה תרמו לכך. הסחר העולמי התחזק במהלך שנת 2017, דבר שתרום לגידול בהשקעות - בפרט בשווקים המפותחים, ולשיפור בענפי התעשייה - בפרט באזור אסיה.

ארה"ב: בשנת 2017 קצב הצמיחה האיץ ל-2.3%, לעומת 1.7% בשנת 2016, כאשר גם השנה הצריכה הפרטית המשיכה להוביל את הצמיחה לצד שיפור בהשקעות. שיעור האבטלה המשיך לרדת במהלך השנה, והוא קרוב לרמתו הנמוכה ביותר מתחילת המאה, וסנטימנט החברות ומשקי הבית נותר גבוה מאוד במהלך כל השנה. הבנק המרכזי העלה את הריבית 3 פעמים במהלך השנה עד לטווח של 1.5%-1.25% בסוף שנת 2017. בשלהי שנת 2017 אושרה רפורמת מס מקיפה לחברות ומשקי הבית. לפיה, משקי הבית ייהנו בין היתר, משיעורי מס נמוכים לצד הכרה גדולה יותר בחלק מההוצאות, והחברות האמריקאיות ייהנו בין היתר, ממס נמוך יותר (מ-35% ל-21%), פחת מואץ על השקעות, ותמריצים נוספים על הגדלת ייצור, השקעות והעברת רווחים מחברות בנות בעולם לארה"ב. הרפורמה צפויה לתמוך בהתרחבות ההשקעות וביצועי החברות, בצריכה הפרטית ובצמיחה. קרן המטבע העריכה כי הרפורמה צפויה לתרום כ-1.2 נקודות אחוז לצמיחה בארה"ב בשנים הקרובות. התוצר צמח ב-2.6% בשיעור שנתי ברבעון הרביעי של שנת 2017, לעומת 3.2% ברבעון הקודם.

גוש האירו: בשנת 2017 קצב הצמיחה האיץ ל-2.4%, לעומת 1.5% בשנת 2016, מהיר בהרבה מההערכות

המוקדמות. הסיכון הפוליטי פחת במהלך השנה לאור תוצאות הבחירות בהולנד, צרפת וגרמניה, דבר שבא לידי ביטוי בין היתר בירידת פערי התשואות בין גרמניה לבין מדינות אחרות בגוש. שיעור האבטלה המשיך לרדת לרמתו הנמוכה ביותר מאז שנת 2009, כאשר השונות הגבוהה בין מדינות הגוש הצטמצמה מעט. הבנק המרכזי צמצם את גודל ההרחבה הכמותית שלו במהלך השנה, אך הותיר את ריבית ההלוואות על אפס וריבית הפיקדונות על מינוס 0.4%. התוצר צמח ב-2.3% בשיעור שנתי ברבעון הרביעי של שנת 2017, לעומת 2.9% ברבעון הקודם.

במדינות מתפתחות ובשווקים המתעוררים הצמיחה בשנת 2017 עמדה על 4.7%, לעומת 4.4% בשנת 2016, כאשר עיקר השיפור נבע מצמיחה חיובית (אך מתונה) של רוסיה וברזיל, שהתכווצו בשנה הקודמת. הצמיחה בסין עלתה קלות ל-6.8% במהלך שנת 2017, מעל לצפי, דבר שתורם גם לשיפור בסחר העולמי. העלייה במחירי הסחורות לתעשייה תרמו לצמיחה בשווקים המתעוררים, והעלייה במחיר הנפט תרמה לצמיחה ברוב יצואניות האנרגיה.

התפתחויות במשק הישראלי

6.2

הנתונים הראשוניים לרבעון האחרון של שנת 2017 היו טובים, והצביעו על צמיחה של 3.6 אחוזים בשיעור שנתי, וזאת לאחר עדכון כלפי מעלה של הרבעון הקודם ל-3.9 אחוזים. עקב זאת, הצמיחה השנתית בשנת 2017 עודכנה כלפי מעלה ל-3.3 אחוזים, לאחר צמיחה של 4.0% בשנת 2016. הובילה את הצמיחה בשנת 2017 הצריכה הפרטית עם גידול של 3.3%, לצד עלייה של 2.7% בהשקעות בנכסים קבועים ו-3.2% גידול ביצוא הסחורות והשירותים.

גם הנתונים משוק העבודה מוסיפים להצביע על רמת פעילות גבוהה וממשיכים לתמוך בהערכה שהוא קרוב לתעסוקה מלאה (קרוב לשפל בשיעור האבטלה ורמות שיא של שיעור התעסוקה). שיעור האבטלה ירד ל-4.2% בשנת 2017, לעומת 4.8% בשנת 2016.

שוק המניות

6.3

שווקי המניות העולמיים רשמו עליות יוצאות דופן במהלך שנת 2017; צמיחה טובה מהצפי ומתואמת במרבית מדינות העולם, בשילוב הצפי להפחתת מיסים בארה"ב, מדיניות מוניטרית שנותרת ברובה מרחיבה לצד אינפלציה מתונה - תרמו לכך. בשווקים המתעוררים העלייה הייתה מרשימה עוד יותר, בתמיכת היחלשות הדולר בעולם והעלייה במחירי הסחורות.

במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2017 מדד MSCI העולמי (ברוטו במונחים דולריים) עלה ב-5.6% והמדד המקביל של השווקים המתעוררים עלה ב-7.5%. בישראל מדד ת"א 12 (שהחליף את מדד ת"א-100 ב-9 בפברואר השנה) עלה ב-5.6% עם עלייה של 6.2% במדד המעו"ף ו-4.5% במדד ת"א 90.

בסיכום שנת 2017 מדד MSCI העולמי (ברוטו במונחים דולריים) עלה בשיעור מרשים של כ-23% והמדד המקביל של השווקים המתעוררים עלה בשיעור חד של 38%. בישראל, מדד ת"א-125 (שהחליף את מדד ת"א-100 ב-9 בפברואר בשנת 2017) עלה ב-6.4%, עם עלייה מתונה בלבד של 2.7% במדד ת"א- (בשל חולשה בענף הפארמה) ועלייה מרשימה של 21.2% במדד ת"א 90 (בתמיכת עליות בענפי הבנקים, הנדל"ן והביטוח).

מחזור המסחר היומי הממוצע במניות והמירים עמד על 1.2 מיליארד ש"ח במהלך הרבעון הרביעי, ירידה של כ-7% בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד. בשנת 2017 מחזור המסחר היומי הממוצע עמד על 1.4 מיליארד ש"ח, עלייה של כ-10% בהשוואה למחזור הממוצע בשנת 2016, אך זאת בעיקר בשל השינוי המשמעותי שנעשה בהרכבי מדדי המניות העיקריים בבורסה (בתחילת פברואר).

שוק איגרות החוב

6.4

שוק האג"ח המקומי רשם עליות נאות במהלך שנת 2017, בתמיכת ריבית בנק ישראל שנותרת נמוכה, והצפי שתיוותר בעינה גם בשנה הקרובה, עקב האינפלציה הנמוכה וחוזקו של השקל. בלטו במיוחד האפיקים הקונצרניים, בהם במהלך השנה נמשכה הצטמצמות מרווחי התשואות מול האג"ח הממשלתיות המקבילות.

במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2017 מדד האג"ח הכללי עלה ב-1.3%, באותה התקופה מדד האג"ח הממשלתיות עלה ב-1.1% ומדד האג"ח הקונצרני עלה ב-1.7%. בסיכום שנת 2017 מדד האג"ח הכללי עלה ב-4.7%, עם עלייה של 3.5% במדד אג"ח ממשלתיות ועלייה מרשימה של 6.4% במדד אג"ח קונצרני. במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2017 מחזור המסחר היומי באג"ח עמד על 3.5 מיליארד ש"ח, ירידה של כ-4% בהשוואה למחזור ברבעון המקביל אשתקד. בשנת 2017 מחזור המסחר היומי הממוצע עמד על 3.6 מיליארד ש"ח, ירידה של כ-3% בהשוואה למחזור הממוצע בשנת 2016.

6.5 קרנות נאמנות

ברבעון הרביעי של שנת 2017 קרנות הנאמנות רשמו גיוסים נטו של כ-6.1 מיליארד ש"ח. בלטו לחיוב גיוסים בקרנות הנאמנות המתמחות באג"ח (6.5 מיליארד ש"ח) והקרנות המתמחות בחו"ל (1.2 מיליארד ש"ח). מנגד, נמשכו הפדיונות נטו (כבר 12 רבעונים רצופים) בקרנות הכספיות (מינוס 725 מיליון ש"ח). בסיכום שנת 2017 ענף קרנות הנאמנות השלים גיוס נטו של כ-19.1 מיליארד ש"ח, זאת לאחר שנתיים של פדיונות (מינוס 19.5 מיליארד ב-2016 ומינוס 33.8 מיליארד ב-2015). בלטו לחיוב גיוסים בקרנות הנאמנות המתמחות באג"ח (20.6 מיליארד ש"ח) והקרנות המתמחות במניות (3.6 מיליארד ש"ח). מנגד, נמשכו הפדיונות נטו, שנה רביעית ברציפות, בקרנות הכספיות (מינוס 3.5 מיליארד ש"ח).

6.6 מוצרי מדדים

על פי איגוד תעודות הסל, סך הנכסים המנוהלים בתחום עמד בסוף שנת 2017 על 97.2 מיליארד ש"ח, עלייה של 1.1% בהשוואה לסוף שנת 2016. בלטו לשלילה מתחילת השנה, תעודות הסל על מדדי המניות בארץ שרשמו פדיונות של 6.3 מיליארד ש"ח. מנגד, במהלך שנת 2017 נרשמו גיוסים של כ-1.3 מיליארד ש"ח בתעודות הסל על מדדי המניות בחו"ל.

6.7 שוק המט"ח

במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2017 השקל התחזק ב-1.1% מול סל המטבעות הנומינלי של בנק ישראל; 1.8% פיחות מול הדולר (לרמה של 3.467 דולר-שקל), 1.7% פיחות מול היין (לרמה של 3.0803 יין-לשקל), 1.1% פיחות מול הפאונד (לרמה של 4.6819 פאונד-שקל) ונותר כמעט ללא שינוי מול האירו (לרמה של 4.1526 אירו-שקל).

במהלך שנת 2017 השקל השלים ייסוף של 4.2% מול סל המטבעות, וזאת לאחר ייסוף של 4.8% במהלך שנת 2016. במהלך השנה התחזק השקל בשיעור ניכר של 9.8% מול הדולר, ב-6.3% מול היין היפני וב-0.9% מול הפאונד הבריטי, אך נחלש ב-2.7% מול האירו.

התחזקות השקל בשנת 2017 נתמכה מהמשך העודף הגבוה בחשבון השוטף במאזן התשלומים, גידול בהשקעות הזרות הישירות, וזאת למרות עליות הריבית בארה"ב והאצה ברכישות המט"ח של בנק ישראל בהשוואה לתקופה אשתקד.

6.8 אינפלציה

על פי המדד האחרון הידוע בסוף שנת 2017, במהלך הרבעון הרביעי מדד המחירים לצרכן עלה ב-0.1%. במהלך הרבעון, סעיפי ההלבשה-וההנעלה והדיור היו הגורמים העיקריים שתרמו לעלייה במדד, שקוּוּזוּ חלקית עם ירידה במדד החינוך-התרבות.

לאחר 3 שנים של אינפלציה שנתית שלילית, בסוף שנת 2017 נרשמה אינפלציה חיובית מתונה של 0.3%, אך עדיין נמוכה מתחום יעד בנק ישראל. סעיף הדיור היה גם השנה התורם העיקרי לעלייה במחירים לצד עלייה במחירי הנפט. מנגד, הגורמים שהעיקריים שתמכו בירידה במחירים, היו המשך הייסוף בשקל (שהוזיל את מחירי היבוא, הרכבים ההלבשה וההנעלה והנסיעות לחו"ל), המשך התחרותיות הגבוהה (בעיקר בענפי התקשורת, המזון וטיסות-החסך) והמשך התערבות ממשלתית (כגון הוזלת מחירי המים).

6.9 ריבית בנק ישראל

ריבית בנק ישראל נותרה על 0.1% גם במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2017 ולמעשה נותרה כך מאז שהופחתה בפברואר 2015. הנימוקים להותרת הריבית ללא שינוי היו האינפלציה - שנותרה נמוכה מתחום יעד בנק ישראל, חוזקו של השקל והפעילות הריאלית החיובית. בפרט, לאור סימני ההתייצבות שניכרים בשוק הדיור.

6.10 השכר המבוטח הממוצע בקרן

השכר המבוטח הממוצע בקרן הפנסיה ליום 31 בדצמבר 2017 עמד על כ- 6,917 ש"ח.

7. גורמים חיצוניים - רגולציה

- 7.1 הוראות לניהול קרנות פנסיה ותיקות מאוזנות: בחודש מרס 1995 החליטה ממשלת ישראל על שינויים בהסדרי הפנסיה במשק. בחודש ספטמבר 1995 פורסמו הנחיות האוצר המסדירות הקמת קרנות פנסיה חדשות להפעלת ההסדרים החדשים ונקבע כי הן תחולנה החל מ- 1 בינואר 1995, דהיינו, עתידית שמנוהלת ע"י החברה מנועה מלקבל עמיתים חדשים החל מתאריך זה. בעתידית קיימים עמיתים שהצטרפו בתקופה שבין ינואר 1995 למרס 1995. ביום 22 בדצמבר 1998 פסק בג"צ בעתירות שהוגשו בענין העמיתים שהצטרפו לקרנות הפנסיה הוותיקות בתקופה שבין ינואר 1995 למרס 1995. על פי פסיקת בג"צ, יורשו העמיתים שהצטרפו לקרנות הפנסיה הוותיקות בין ה- 1 בינואר 1995 ל- 29 במרס 1995 להישאר עמיתים בקרנות הוותיקות אליהן הצטרפו בתקופה הנ"ל (ראה לעניין סעיף 2.3 לעיל).
- 7.2 מעבר עמיתים בקרנות הוותיקות היה מותר, על פי תקנות מס הכנסה, מקרן פנסיה ותיקה שאינה מאוזנת אקטוארית אל קרן פנסיה ותיקה מאוזנת אקטוארית (דוגמת עתידית קופת פנסיה בע"מ) עד לחודש יוני 2003. במהלך חודש יוני 2003 פורסמה הוראת שעה בדבר מעבר עמיתים בין קרנות פנסיה ותיקות, שעיקרה הוא: (1) עמית בקרן ותיקה שהפסיק את תשלומיו לקרן לתקופה שאינה עולה על 24 חודשים רשאי להצטרף רק לקרן הפנסיה הוותיקה שהיה מבוטח בה ערב הפסקת התשלומים כאמור. (2) על אף האמור בפסקה (1) עמית בקרן ותיקה שהפסיק את תשלומיו לקרן לתקופה שאינה עולה על 24 חודשים והחל לעבוד אצל מעביד המחויב לפי הוראות הסכם קיבוצי שנחתם לפני 1 ביוני 2003 לבטח את כל עובדיו בקרן האחרת, יוכל להצטרף לאותה קרן ותיקה אחרת, ובלבד שהיה רשאי להצטרף לקרן האחרת לפי ההוראות לניהול קרנות פנסיה ותיקות.
- 7.3 במהלך חודש אוגוסט 2003 פורסמו תנאי ההשקעה החדשים לפיהם, יונפקו לקרנות הפנסיה הוותיקות אג"ח מיועדות נושאות ריבית ריאלית של 4.8% לשנה, וקרן הפנסיה תשקיע בכל עת 30% משווי נכסיה באג"ח אלה. את יתרת נכסיה (מעבר ל- 30% המושקע במיועדות) תשקיע הקרן בנכסים סולידיים בהתאם לחלוקה הבאה: 50% משווי נכסיה רק באג"ח של מדינת ישראל, 13% משווי נכסיה בהלוואות ופיקדונות המדרגים A לפחות או גם באג"ח של מדינת ישראל ואת 7% הנותרים בהשקעות חופשיות, כפי שהיה בעבר.
- 7.4 במהלך חודש דצמבר 2003 הוחלט שקרנות הפנסיה הוותיקות המאוזנות יקבלו סיוע כספי מאוצר המדינה בגין כל שנת כספים משנת 2004 ואילך בגין השקעות הקרן ובהתאם למנגנון שנקבע ע"י משרד האוצר.
- 7.5 לעניין תיקון 33, הנוגע לכרית הביטחון, ראה לעיל סעיף 1.7 לעיל.
- 7.6 **מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על תחום הפעילות:**
הפעילות בתחום חסכון ארוך טווח, כפופה, בין היתר, להוראות חוק הפיקוח, חוק קופות הגמל והתקנות שהותקנו מכוחם, ולהוראות המפקח, כפי שהן מתפרסמות מעת לעת.
הפעילות בתחום זה מושפעת במידה רבה מהחקיקה בתחום המיסוי, שיש לה השלכות על כדאיות ההשקעה של המבוטחים או של עמיתי קרנות הפנסיה וקופות הגמל במוצרים השונים הקיימים בתחום.
להלן פירוט תמצית השינויים בתחום קרנות הפנסיה, בהתאם להוראות דין, תקנות והוראות המפקח שפורסמו במהלך תקופת הדוח ועד למועד פרסום דוח זה.

7.6.1 הוראות דין

- 7.6.1.1 ביום 10 בינואר 2018 פורסם תזכיר חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תיקון מס') (מוסד ליישוב סכסוכים), התשע"ח – 2017.** מטרת החוק היא לייעל את הליכי יישוב הסכסוכים בתחום הביטוח בישראל, באופן שיאפשר מיצוי זכויות בתחומים אלה תוך מתן טיפול הוגן, מקצועי, יעיל ומהיר. זאת, בשים לב לפערי הכוחות שבין המבקשים לממש זכויותיהם לבין חברת ביטוח. כמו כן, מהלך זה צפוי להפחית את העומס המוטל על בתי המשפט.
- 7.6.1.2 ביום 31 באוקטובר 2017 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (רכישה ומכירה של ניירות ערך) (תיקון), התשע"ז-2017.** במסגרת התיקון נקבע כי מספר המציעים המינימלי בהליך תחרותי לבחירת ספקי ברוקראזי יוגדל מארבעה לשמונה; הליך תחרותי יבוצע לכל אפיק השקעה בנפרד במקום לכל סוגי ניירות הערך יחד ולכל אפיק השקעה ייבחר זוכה אחד לפחות. הוראות אלה לא יחולו לעניין רכישה או מכירה של ניירות ערך שהליך תחרותי בגינם התקיים לפני יום פרסומן של התקנות; קופת גמל ענפית שהשקעותיה מנוהלות על ידי תאגיד תהיה רשאית לרכוש או למכור ניירות ערך מהתאגיד או מצדדים קשורים לו ובלבד ששך כל העמלות בשל המכירה או הרכישה כאמור לא יעלו על 20% מסך העמלות בשל כלל הרכישות והמכירות שביצעה קופת הגמל במהלך השנה; גוף מוסדי יהיה רשאי לבצע פעולות רכישה ומכירה של ניירות ערך לביצוע עסקה אקראית בנסיבות מיוחדות שלא באמצעות מי שנבחר בהליך תחרותי בהינתן שקיים נוהל של המשקיע המוסדי לסוג התקשרות זה ושנמסר דיווח רבעוני לעניין עסקאות אלה לוועדת ההשקעות; משקיע מוסדי יקיים הליך תחרותי לצורך החזקה של ניירות ערך שיתקיים אחת לחמש שנים בין ארבעה משתתפים לפחות, אך גוף מוסדי שהתקשר עם 'גלובל קסטודיאן' לצורך החזקה כאמור יהיה פטור מעריכת הליך תחרותי. תחילת ההוראה לעניין הליך תחרותי לצורך החזקה של ניירות ערך יהיה שנה מיום פרסום התקנות. תחילת יתר הוראות התקנות ביום פרסומן.
- 7.6.1.3 ביום 3 בספטמבר 2017 פורסמה טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (ועדת השקעות), התשע"ז-2017,** במסגרתה מוצעות הוראות לעניין הרכב ועדת השקעות עמיתים (ועדת השקעות של קופת גמל או ועדת השקעות תלויות תשואה במבטח) ודרכי עבודתה, מניעת ניגוד עניינים של חבריה, כשירות חבריה, דרך מינוים, משך ואופן סיום כהונתם ומגבלות על כהונתם. כמו כן, מוצעות הוראות מעבר לפיהן ההוראות לעניין הרכב הוועדה ייכנסו לתוקפן לאחר 3 שנים מיום פרסום התקנות. כמו כן, מוצע כי חבר ועדת השקעות שלא עומד בדרישות הכשירות יוכל להמשיך לכהן במשך 12 חודשים ממועד פרסום התקנות, ואם הוא נציג חיצוני יוכל להמשיך לכהן במשך 3 שנים ממועד פרסום התקנות.
- 7.6.1.4 ביום 18 במאי 2017 פורסם ברשומות צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של מבטחים, סוכני ביטוח וחברות מנהלות, למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשע"ז-2017.** בצו נקבעו הוראות לעניין חובת הכרת הלקוח במקרים של התקשרות בחוזה ביטוח חיים ובפתיחת חשבון קופת גמל; הוראות לעניין רישום פרטי זיהוי של נהנה ושל תאגיד; הוראות לעניין בקרה שוטפת על התהליכים הנדרשים ואחר פעולות מקבל השירות; דיווחים נוספים על פעילות בחשבון או בחוזה ביטוח חיים או בקשר להלוואה; חובת בדיקה אל מול הרשימה המרוכזת של ארגוני טרור מוכרים; חובת גוף מוסדי לקבוע מדיניות, כלים וניהול סיכונים בעניין איסור הלבנת הון ומימון טרור, וכן הוראות לעניין ניהול רישומים ושמירתם. תחילתו של הצו ביום 18 במאי, 2018, והוא יחול גם לעניין חשבונות קיימים וחוזי ביטוח חיים שבתוקף ביום התחילה, למעט הסייגים המפורטים בצו.
- ביום 18 ביולי 2017 פורסמה טיוטת צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של מבטחים, סוכני ביטוח וחברות מנהלות, למניעת הלבנת הון ומימון טרור) (תיקון), התשע"ז-2017,** במסגרתה מוצע להקדים את מועד תחילתו של הצו ליום 18 בפברואר 2018.

ביום 3 בספטמבר 2017 פורסם חוזר הוראות לעניין זיהוי חלופי של לקוחות גופים מוסדיים במצב חירום הקובע, בין היתר, הוראות לעניין קביעת נוהל עבודה פנימי לזיהוי ואימות של מקבל שירות במצב חירום לרבות בקרות הולמות וקביעת אמצעים חלפויים המשמים לזיהוי ולאימות במצב חירום.

ביום 1 בפברואר 2018 פורסם חוזר שעניינו ניהול סיכוני הלבנת הון ומימון טרור בגופים מוסדיים, במסגרתו מוצע כי גוף מוסדי יקבע מדיניות לניהול סיכוני הלבנת הון ומימון טרור שתתייחס, בין היתר, לזיהוי סיכוני הלבנת הון ולאמצעים להפחתתם, יקבע נהלים וכלים לזיהוי והערכה של סיכוני הלבנת הון ומימון טרור, נקיטת אמצעים אפקטיביים להפחתתם וקיום הליכי פיקוח, בקרה ודיווח; יקבע נהלים שיתייחסו לאמצעים להפחתת הסיכון, ובין היתר, יבצע הליך הכרת הלקוח.

7.6.1.5 ביום 29 בינואר 2017 פורסם חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)(תיקון מס' 33), התשע"ז-2017, אשר מטרתו להעניק סיוע ממשלתי לקרנות פנסיה ותיקות שאינן בהסדר באמצעות העברת כספים מתקציב המדינה (כרית ביטחון), כדי למתן את השפעת השינויים בעקום הריבית על זכויותיהם של העמיתים בקרנות האמורות, בכפוף לעריכת שינויים בזכויות ובחובות של העמיתים בהן.

7.6.1.6 ביום 25 בינואר 2017 פורסמה הצעת חוק בנק ישראל (תיקון מס' 4) (הוועדה ליציבות פיננסית), התשע"ז-2017, במסגרתה מוצע להקים ועדה ליציבות פיננסית שבראשה יעמוד נגיד בנק ישראל. הוועדה תפעל במטרה לתמוך ביציבותה של המערכת הפיננסית ופעילותה הסדירה, ולשם כך תקדם תיאום ושיתוף פעולה בין רשויות הפיקוח הפיננסיות – הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון במשרד האוצר, הפיקוח על נותני שירותים פיננסיים, הפיקוח על מערכות תשלומים וניירות ערך, וכן בינן לבין בנק ישראל ומשרד האוצר ותביא לשיתוף פעולה ביניהן לשם תמיכה ביציבותה של המערכת הפיננסית ובפעילותה הסדירה. הצעת החוק מפרטת את תפקידיה של הוועדה, והרכבה, ומציעה לקבוע מנגנון קבלת החלטות.

7.6.1.7 ביום 16 בינואר 2017 פורסם חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תיקון מס' 20), התשע"ז-2017, במסגרתו נקבע איסור על חישוב עמלת הפצה בזיקה לשיעור דמי הניהול הנגבים מהעמית, וכן הוראות עונשיות בגין הפרת האיסור כאמור. תחילתו של החוק ביום 1 באפריל 2017.

7.6.1.8 ביום 1 בינואר 2017 פורסם חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2017 ו-2018), התשע"ז-2016, פרק ג': פיצויי פטורים, במסגרתו נקבע, כי סכומים שהופקדו לקופת גמל לקצבה על חשבון מרכיב הפיצויים העולים על תקרת הפיצויים, או שהופקדו על חשבון מרכיב ההשלמה לפיצויים והעולים על תקרת ההשלמה לפיצויים, יראו אותם כהכנסת עבודה של העובד, במועד שבו שולמו לקופות הגמל. סכומים שאינם עולים על תקרות אלו, יראו אותם כהכנסה של עובד במועד שקיבל אותם. כמו כן, עובד שפרש ואשר עומד לזכותו סכום של עד 360,000 ש"ח או עד תקרת הפיצויים - לפי הגבוה, במרכיב הפיצויים בכל קופות הגמל לקצבה, בשל עבודתו אצל אותו מעביד, יראו בו כאילו הודיע למנהל, בעת פרישתו, על רצונו להמשיך ולהשאירם למטרת תשלום קצבה.

7.6.2 חוזרים

7.6.2.1 ביום 4 במרץ 2018 פרסם הממונה חוזר שעניינו קבלת מידע ואישור ממעסיקים הקובע כי גוף מוסדי לא ידרוש ממעסיק של עמית לאשר מסמכים, להעביר מידע או לתת הסכמתו בקשר למוצר הפנסיוני של העמית, לרבות בקשת העברת בעלות, אלא אם קיימת הוראת דין מפורשת המחייבת קבלת אישור, הסכמה או מידע כאמור.

7.6.2.2 ביום 4 במרץ 2018, פורסם חוזר שעניינו אישור נושאי משרה ודיווח על בעלי תפקידים בגופים מוסדיים, המבטל ומחליף חוזרים קודמים באותו נושא ומסדיר את קביעתם של נושאי משרה

שמינויים טעון את אישור הממונה, מעדכן את המידע שיש להעביר לממונה לצורך מתן אישור כאמור וכן מסדיר דיווח אודות בעלי תפקידים משמעותיים נוספים שמינויים אינו טעון אישור הממונה.

7.6.2.3 ביום 1 במרס 2017 פורסם תיקון לנספח ה' בחוזר שעניינו מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים השוק

החיסכון הפנסיוני. בין השאר נקבע בתיקון לחזור כי שדה "מספר חשבון/ פוליסה" בממשק המעסיקים אינו רלוונטי לדיווח המעסיק ולפיכך המעסיק אינו רשאי להעביר מידע בשדה זה. מטרת התיקון להבטיח כי האחריות לפיצול כספים בין פוליסות היא על הגוף המוסדי שכן לפיצול כאמור השפעות מהותיות על זכויות המבוטח, וטעות בפיצול כאמור עלולה להביא לפגיעה משמעותית בזכויות המבוטח.

על מנת למנוע שינוי בדפוסי קליטת המידע לקראת תום שנת הכספים, פורסמה ביום 23 בנובמבר 2017 עמדת ממונה לפיה הממונה תאפשר קליטת מידע בשדה "מספר חשבון/ פוליסה" עד ליום 15.1.2018 תוך הבהרה כי אין באמור בכדי לגרוע מהאחריות המוטלת על הגוף המוסדי להבטחת תקינות פיצול הכספים.

ביום 2 ביולי 2017 פורסם חוזר מבנה אחיד להעברת נתונים ומידע בשוק החיסכון הפנסיוני. בהתאם לחוזר, נדרש גוף מוסדי להעביר במערכת סליקה פנסיונית מרכזית את המידע העדכני ביותר הנמצא ברשותו כך שישתקף באופן מהימן ביותר את מצבו של הלקוח במוצרים הפנסיוניים ובמוצרי הביטוח. כמו כן, נדרש גוף מוסדי להשיב לכל בקשה לביצוע פעולה שהועברה באמצעות מסלוקה פנסיונית בהתאם להוראות חוזר מבנה אחיד והוראות דין נוספות הנוגעות לאותה פעולה.

בהמשך לכך, ביום 3 בדצמבר 2017 פורסם חוזר טיפול בפניות איכות מידע אשר מטרתו לקבוע הוראות לטיפול בפניית איכות מידע שמקורה בגוף המוסדי. בין השאר, נקבע בו כי גוף מוסדי ישיב לפנייה שהועברה אליה בתוך 3 ימי עסקים מהמועד שהועברה אליו הפניה וחובת הגוף המוסדי למנות מבין עובדיו איש קשר אשר יהיה אחראי מול המסלוקה הפנסיונית בכל הנוגע לבריור פניות איכות מידע וטיפול בפניה.

ביום 3 בספטמבר 2017 פורסם חוזר מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בשוק החיסכון הפנסיוני – קידוד בממשקי המבנה האחיד שמטרתו, בין השאר, להחיל כללים לגבי שימוש בקידוד האחיד על ידי הגופים המשתמשים בממשקים אחידים שמפרסמת הרשות במסגרת חוזר "מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בשוק החיסכון הפנסיוני".

ביום 3 בדצמבר 2017 פורסם חוזר מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בשוק החיסכון הפנסיוני - ממשק ניווד הקובע מבנה אחיד להעברת מידע בין הגופים המוסדיים ולאפשר דיווח תקין של זכויות העמיתים במערכות המידע של הגופים המוסדיים, וזאת באמצעות דיווח ממוכן של מידע המועבר בין הגופים המוסדיים אודות כספי עמיתים שנוידו.

ביום 1 בפברואר 2018 פורסמה טיוטת חוזר מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בשוק החיסכון הפנסיוני – עדכון המציע להוסיף פעולות נתמכות נוספות על ידי המסלוקה הפנסיונית במספר ממשקים. בממשק הניוד - הודעה על בקשת לקוח להעברת כספים בין קופות גמל; בממשק האירועים - העברת מידע בגין יתרות פיצויים למעסיק או לבעל רישיון בתדירות קבועה והעברת מידע בתדירות קבועה ללקוח; וכן הוספת ממשק טיפול בפניות איכות מידע.

7.6.2.4 ביום 8 בנובמבר 2017 פרסם הממונה חוזר שעניינו אופן הפקדת תשלומים לקופת גמל, הקובע

הוראות לעניין אופן הפקדת התשלומים לקופת גמל, הפרטים שעל מעסיק למסור לחברה המנהלת בעת ההפקדה, מועדים להפקדת התשלומים ואישורים שעל חברה מנהלת להמציא לעמיתים, ולעניין עמיתים שכירים – גם למעסיקיהם, בקופת גמל שבניהולה.

7.6.2.5 ביום 1 באוקטובר 2017 פרסם הממונה חוזר שעניינו תיקון החוזר המאוחד – דרך חישוב מאזן

אקטוארי ומקדמי תקנון של קרן פנסיה וקופת גמל מרכזית לקצבה, המעדכן את הנחות ברירת המחדל שעל בסיסן חברות מנהלות של קרנות פנסיה הפועלות במתכונת של ביטוח הדדי נדרשות

לחשב את המאזן האקטוארי של הקרנות שבניהולן ואת המקדמים הכלולים בתקנון שלהן. במסגרת עדכון ההנחות הדמוגרפיות, עודכנו, בין היתר, לוחות שיעורי התמותה של עמיתים, נכים ובני זוגם, מקבלי קצבת זקנה ובני זוגם, בני זוג של עמיתים או מקבלי קצבה שנפטרו, שיעורי יציאה לנכות, הסתברות לילד מתחת לגיל 21 וגיל הילד הצעיר ושיעור הגידול במדד המחירים לצרכן. הוראות החוזר יחולו, החל מיום 31 בדצמבר 2017. לגבי מבוטח שעד ליום 31 בדצמבר 2017 הגיע לגיל המוקדם ביותר שבו ניתן לקבל קצבת זקנה בהתאם לתקנון הקרן, ונשאר באותה קרן פנסיה, לא יחולו השינויים במקדמים כאמור. קרן פנסיה רשאית לדחות את הגירעון שנוצר אגב יישום החוזר למועד שבו תחל הקרן לשלם בפועל תשלומים למבוטח או לשאריו.

ביום 1 בינואר 2018 פורסם תיקון לחוזר דרך חישוב מאזן אקטוארי ומקדמי תקנון של קרן פנסיה
קופת גמל מרכזית לקצבה כך שהוראות החוזר לגבי תקנוני קרנות הפנסיה נדחו ליום 1 ביוני 2018.

7.6.2.6 **ביום 1 בינואר 2018 פורסם חוזר סך נכסי החיסכון לטווח ארוך.** החוזר מפרט את נכסי החיסכון לטווח ארוך ומעדכן את שוויים, לצורך חישוב נתח השוק המקסימלי שרשאי אדם להחזיק בתחום החיסכון לטווח ארוך לפי חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981. החוק קובע כי אדם לא יחזיק, אלא במקרים מסוימים, בהחזקה מהותית בתחום החיסכון לטווח ארוך. "החזקה מהותית" מוגדרת כשליטה בנתח שוק עולה על חמישה עשר אחוזים נסך שווי כלל נכסי החיסכון לטווח ארוך.

7.6.2.7 **ביום 3 בדצמבר 2017 פרסם הממונה חוזר שעניינו הצהרה על מדיניות השקעה צפויה בגופים מוסדיים,** המתקן חוזר קודם באותו נושא וקובע על כי על גוף מוסדי להצהיר במסגרת מדיניות ההשקעה אותה הוא מפרסם, האם בקביעת מדיניות ההשקעה שלו הוא מתייחס להיבטים של "השקעות אחראיות", קרי, השקעות המתחשבות ברווחה חברתית בנוסף לשיקולי רווח כלכלי, ובכלל זה, כללי ממשל תאגידי התומכים בשמירה על איכות הסביבה, צדק חברתי ושמירה על זכויות אדם, ויפרט היבטים אלה.

7.6.2.8 **ביום 1 באוקטובר 2017 פורסם חוזר חובת שימוש במערכת סליקה פנסיונית מרכזית – עדכון** במסגרתו נדחתה חובת השימוש עבור בעלי רישיון לביצוע פעולה במוצר פנסיוני המנוהל לטובת לקוח באמצעות ממשק אירועים ליום 22 באפריל 2018.

ביום 3 בדצמבר 2017 פורסמה טיוטת חוזר שענינה תשלום עבור שימוש במערכת סליקה פנסיונית מרכזית – עדכון. טיוטת החוזר מעדכנת חוזר קודם באותו נושא ומבקשת לעדכן את ההוראות לגבי דמי שימוש שאישר הממונה לגבות ממשתמשים במערכת סליקה פנסיונית מרכזית וזאת לאחר בחינת יישום החוזר בשוק ובעקבות הרחבת סל השירותים שנקבע במרכז.

ביום 1 בפברואר 2018 פורסמה טיוטת חוזר חובת שימוש במערכת סליקה פנסיונית – עדכון. מטרתו של החוזר לקבוע חובת שימוש במערכת סליקה פנסיונית מרכזית לעניין העברת מידע בין גופים מוסדיים לשם איתור כספים הרשומים על שמו של עמית לא מפקיד בהגדרתו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-20015. כמו כן, במסגרת החוזר נדחה בשבוע מועד התחילה של חובת השימוש של בעלי רישיון במערכת סליקה פנסיונית מרכזית לצורך ביצוע פעולה במוצר פנסיוני המנוהל לטובת לקוח באמצעות ממשק אירועים.

7.6.2.9 **ביום 11 בספטמבר 2017 פורסם חוזר דמי ניהול במכשירי החיסכון הפנסיוני – תיקון** הקובע כי גוף מוסדי רשאי להציע דמי ניהול הנמוכים משיעור או מסכום דמי הניהול המרביים הקבועים לפי דין רק אם ההצעה האמורה תהיה תקפה במהלך חמש שנים לפחות, אלא אם התקיימו החריגים הקבועים בחוזר ואת ההודעות שיש להוציא לעמית בנושא. ההנחה תחול על כל יתרת החיסכון הצבור של העמית בקרן הפנסיה. על גוף מוסדי המבקש להעלות את דמי הניהול לשלוח הודעה על כך לעמית במסמך נפרד שתשלח לא יותר מארבעה חודשים לפני מועד ההעלאה הצפוי, כאשר תחילת ההעלאה

תהיה בתום חודשיים מהמועד שבו נשלחה ההודעה או במועד שצוין בהודעה, המאוחר מביניהם. הוראות החוזר יחולו החל מיום 1 באפריל 2018.

7.6.2.10 ביום 2 ביולי 2017 פורסם חוזר כללים לתפעול מוצר פנסיוני אשר מחליף חוזר קודם באותו נושא אשר מטרתו הינה לקבוע הוראות לעניין אופן ביצוע ההוראות הקבועות בסעיף 3(ב) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-2005. סעיף זה קובע את התנאים שבהם עוסק בשיווק פנסיוני או גוף קשור בו יהיו רשאים לתת שירותי תפעול למעביד שעבור עובדיו הם נותנים שיווק פנסיוני, ובפרט קובע חובה על העוסק לגבות דמי סליקה בכל חודש מהמעביד, וממנו בלבד, בעבור כל עובד. עוד נקבע בסעיף האמור כי דמי הסליקה יופחתו מהעמלה שמשולמת על ידי הגוף המוסדי לסוכן הביטוח הפנסיוני ובהמשך לכך, יופחתו דמי הניהול שמשלם העובד בשיעור הפחתת עמלת ההפצה כאמור. כמו כן, החוזר מפרט את מתכונת הדיווח לגוף מוסדי בדבר הצורך להפחית את דמי הניהול שישלם העובד ואת אופן הצגת המידע לעובד.

7.6.2.11 ביום 1 בפברואר 2017 פורסם תיקון לחוזר מסמך הנמקה, בו נקבעו הוראות שונות לעניין מועדי התחילה, ובהן, כי החובה החלה על גוף מוסדי להעביר מידי שנה, עד ליום 15 באפריל, לסוכן ביטוח פנסיוני מידע על גובה התגמול שלו הוא זכאי עבור שיווק המוצרים של הגוף המוסדי, תחל מיום פרסום התיקון וכן, דחיית מועד תחילתן של ההוראות לעניין קופת גמל להשקעה ליום 1 ביולי 2017, והוראות פרטניות לעניין הליכים הנוגעים לקופת גמל להשקעה בתקופה שבין 1 בינואר 2017 ועד ליום 1 ביולי 2017.

7.6.2.12 ביום 1 בפברואר 2017 פורסם תיקון לחוזר שעניינו דוח שנתי ודוח רבעוני לעמיתים ולמבוטחים בגוף מוסדי, במסגרתו נערכו תיקונים לעניין מתכונת דוח שנתי מקוצר למבוטח בביטוח חיים ואובדן כושר עבודה שאינו כולל רכיב חיסכון (בקשר להוראות מעבר לשנת 2015), וכן לעניין אישור מס המצורף לדוח השנתי המקוצר. החוזר חל לגבי מוצרי החיסכון הפנסיוני וביטוח חיים שהיו בתוקף במהלך התקופה שבגינה מתבצע הדוח, כולה או חלקה, ותחילתו בדוח השנתי לעמית בגין שנת 2016.

ביום 10 בספטמבר 2017 פורסם תיקון נוסף לחוזר דוח שנתי ודוח רבעוני לעמיתים ולמבוטחים בגוף מוסדי וקובע, בין היתר הוראות חדשות לעניין שינוי נוסח הסכמת העמית לקבלת דואר אלקטרוני כך שיתייחס לקבלת מסמכים והודעות מטעם החברה באמצעות שירות דואר אלקטרוני ולא רק לקבלת דוח שנתי מקוצר כפי שהיה בחוזר הקודם. כמו כן, נקבעו הוראות לעניין הוספת פירוט בדוח השנתי על החוזר דמי ניהול בגין תשלום דמי סליקה על ידי המעסיק, הבהרה בדוח השנתי המקוצר כי פירוט התשואות יהא לגבי אלה שהושגו במהלך שנת הדוח בניכוי הוצאות דמי ניהול השקעות אך ללא ניכוי דמי ניהול, שינוי אופן חישוב שיעור ההוצאות לניהול ההשקעות לכל אחד ממסלולי ההשקעה ועוד.

ביום 3 בדצמבר 2017 פורסם חוזר דוח שנתי ודוח רבעוני לעמיתים ולבוטחים בגוף מוסדי - תיקון המתקן חוזר קודם באותו נושא וקובע הוראות לעניין חובת גוף מוסדי לשלוח את הדוח השנתי אל הדואר האלקטרוני או אל הטלפון הנייד של העמית, ככל שקיימים בידי הגוף והוראות מעבר לעניין זה. מטרת החוזר הינה להנגיש לחוסכים את המידע אודות מוצרי הביטוח והחיסכון הפנסיוני שברשותם, כך שהדוח ישמש כלי מעקב ובקרה יעיל לעמיתים ולבוטחים על מוצרים אלה.

ביום 4 במרץ 2018 פורסמה טיוטה תיקון לחוזר גופים מוסדיים "דוח שנתי ודוח רבעוני לעמיתים ולמבוטחים בגוף מוסדי - תיקון". בהתאם לטיוטה מוצע לתקן מספר סעיפים בחוזר, לעניין אישורי המס ולעניין מסמכים חתומים על ידי מבוטח שהחברה צריכה להציג בריכוז פרטי המוצרים שלו בחברה.

7.6.2.13 ביום 1 בינואר 2017 פורסם חוזר שעניינו ליווי פיננסי, אשר קובע כללים שיחולו על גוף מוסדי שמממן פרויקט בנייה בשיטת ליווי פיננסי. במסגרת החוזר נקבעו הוראות לעניין הנפקת פנקס שוברי תשלום בגין כל דירה בפרויקט אשר ישמשו לכל תשלום אותו עתיד הרוכש לשלם בגין מחיר הדירה; הוצאת ערבות בנקאית על ידי הגוף המוסדי בגין הסכום ששולם באמצעות שובר התשלום

המקורי או מתן בטוחה אחרת, ופרטים שיכללו בהסכם ליווי. כמו כן, החוזר קובע כי בעסקאות בהן נטל גוף מוסדי חלק במימון פרויקט בשיטת ליווי פיננסי, תוך כדי שיתוף פעולה עם צד שלישי, רשאי הגוף המוסדי שלא לבצע את הפעולות האמורות בחוזר, ובלבד שווידא כי פעולות אלה בוצעו במלואן על ידי צד שלישי. הוראות החוזר חלות החל מיום הפרסום.

בהמשך לחוזר, **ביום 30 במרץ 2017 פורסם חוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות) (תיקון מס' 9), התשע"ז-2017**, במסגרתו נקבע כי הלוואה לרכישת דירה וליווי פיננסי יוכלו להינתן גם על ידי מבטח, וכן נקבע, בין היתר, כי הבטוחה שעל המוכר ליתן לקונה עם קבלת תשלום עבור הדירה, לא תכלול את רכיב המע"מ, וכי במקרה של מימוש הבטוחה יושב סכום המע"מ לקונה באמצעות התאגיד הבנקאי או המבטח על-ידי קרן ייעודית שתוקם לשם כך.

7.6.3 טיוטות חוזרים

7.6.3.1 ביום 4 במרץ 2018 פרסם הממונה טיוטת חוזר שעניינה "דירקטוריון גוף מוסדי", אשר מציעה לעדכן את הוראות החוזר המאוחד בנושא, בהתבסס על סטנדרטים בינלאומיים, ממצאי ביקורות הממונה וסוגיות עקרוניות שנדונו במהלך השנים. במסגרת הטיוטה מוצע לקבוע, בין היתר, הוראות לעניין הרכב הדירקטוריון, לרבות מספר החברים בו; כשירות חברי הדירקטוריון, לרבות תנאים והגבלות למינוי וכהונה של חבר דירקטוריון ויו"ר דירקטוריון; תפקידי הדירקטוריון; מומחיות הדירקטוריון; אופן התנהלותו, לרבות מועדי קיום הדיונים, וסמכויות הדירקטוריון.

7.6.3.2 ביום 4 במרץ 2018 פורסמה טיוטת חוזר תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין דיווחים לממונה אשר מציעה לקבוע כי דוחות "פרסום מרכיבי תשואה" ודוחות "רשימת נכסים ברמת הנכס הבודד" המפורסמים כיום באתרי האינטרנט של הגופים המוסדיים, ידווחו בנוסף לממונה.

7.6.3.3 ביום 1 בפברואר 2018 פרסם הממונה טיוטת חוזר שעניינה מרכיבי חשבון בקופת גמל, אשר קובעת הוראות לעניין רישום מרכיבי חשבון בקופת גמל, לניהול רשומות נפרדות בקופת גמל ובקרון השתלמות, רישום מרכיבי חשבון עבור עמית שכיר ועבור עמית עצמאי, והוראות לעניין רישום וייחוס תשלומים, רווחים, הפקדות, הוצאות ודמי ביטוח.

7.6.3.4 ביום 1 בפברואר 2018 פרסם הממונה טיוטת תיקון לחוזר שירות ללקוחות גופים מוסדיים, המציעה להוסיף הוראות פרטניות לעניין אופן מתן השירות הניתן על ידי הגופים המוסדיים, בין היתר, בשים לב, לערוצי השירות הישירים שבמסגרתם ניתן שירות ללקוחות, לרבות פרטי המידע שיכללו בכל הודעה שישלח הגוף המוסדי ללקוח, חובת מתן מענה ללקוח באותו אמצעי ההתקשרות באמצעותו פנה, וכן הוראות לעניין מענה לפנייה טלפונית של לקוח.

7.6.3.5 ביום 6 באפריל 2017 פורסמה טיוטת תיקון לחוזר כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים, במסגרתה מוצע להרחיב את אפשרויות ההשקעה של הגופים המוסדיים ולאפשר למשקיעים המוסדיים להיכנס לתחום הלוואות הקמעונאיות למשקי בית באמצעות השקעה בחברות העוסקות במתן אשראי למשקי בית שהינן צדדים קשורים. חלקו היחסי של המשקיע המוסדי בשווי הלוואות שתעמיד חברת האשראי יהיה עד 49 אחוזים, וחלקו של הגוף המוסדי לא יפחת מ-20 אחוזים, וסכום הלוואה יוגבל ל-50,000 ש"ח.

ביום 23 באפריל 2017 פורסמה טיוטת מסמך עקרונות להערות הציבור בעניין מתן סיוע ממשלתי להגברת התחרות בשוק האשראי הקמעונאי, לפיה מוצע לקבוע, בין היתר, כי תוקם ועדה למתן סיוע ממשלתי לבעלי שליטה בחברות שיעסקו במתן אשראי קמעונאי, אשר יינתן בדרך של הלוואה בגובה 15 מיליון ש"ח, אשר תהפוך למענק בהתקיים התנאים הקבועים במסמך ובהם עמידה בהעמדת הלוואות קמעונאיות בסכומים ובמועדים הקבועים במסמך, ובהם העמדת הלוואות בסכום כולל של 600 מיליון ש"ח בתוך שנתיים, והלוואות בסך כולל מיליארד ש"ח בתוך 3 שנים.

7.6.4 הנחיות והבהרות

7.6.4.1 ביום 3 בדצמבר 2017 פרסם הממונה עמדת ממונה שעניינה איסור גביית דמי טיפול בהלוואות, המבהירה כי גבייה של דמי טיפול מלווה ספציפי, בקשר להוצאות שנגרמו מהקמת הלוואה או מהטיפול בה, אסורה בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, שכן היא מהווה קבלת טובת הנאה בקשר עם ניהול כספי החוסכים מעבר להוצאות ודמי טיפול שנקבעו בחוק. זאת, לרבות במקרה שבו לווה משלם כספים בעצמו, ישירות לצד שלישי הנותן שירותים לגוף המוסדי. במסגרת עמדת הממונה מובאת התייחסות לטיוטת הכרעה עקרונית מיום 2 ביולי 2017, לעניין גביית דמי טיפול בהלוואות למבוטחים ולעמיתים במסגרתה הוצע לקבוע הוראות השבה בנושא זה, לפיה לאור זאת שמדובר בפרשנות משפטית לחוק, ובשים לב לכך שבעקבות פרסום הטיוטה הוגשו בקשות לאישור תובענות ייצוגיות שטרם התבררו, תיוותר שאלת ההשבה להכרעת בתי המשפט במסגרת התובענות הייצוגיות.

8. גילוי בדבר אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)

הדוחות הכספיים נערכים על פי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS). ראה לעניין זה ביאורים 2 לדוחות הכספיים של החברה.

9. הצהרות המנכ"ל ומנהל הכספים לגבי ביצוע בקורות (SOX 302 ו-SOX 404)**בקורות ונהלים לגבי הגילוי:**

הנהלת הגוף המוסדי, בשיתוף המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של הגוף המוסדי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הגוף המוסדי וסמנכ"ל הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בקרה פנימית על דיווח כספי:

במהלך התקופה המכוסה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2017 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

דודי לייזנר
מנהל כללי

ניר כהן
יו"ר הדירקטוריון

תאריך: 19 במרס, 2018

הצהרה (Certification)

אני, דודי לידנר, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של לעתיד חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ (להלן: "החברה המנהלת") לשנת 2017 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה המנהלת למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של החברה המנהלת; וכן-
  - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה המנהלת, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
  - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
  - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה המנהלת והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
  - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי; וכן-
5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה המנהלת, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
  - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
  - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי – הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה (Certification)

אני, רם גבל, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של לעתיד חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ (להלן: "החברה המנהלת") לשנת 2017 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה המנהלת למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של החברה המנהלת; וכן-
  - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה המנהלת, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
  - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
  - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה המנהלת והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
  - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי; וכן-
5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה המנהלת, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
  - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
  - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי – הצהרות, דוחות וגילויים.

דוח הדירקטוריון והנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי

ההנהלה, בביקוח הדירקטוריון, של לעתיד חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ (להלן: "החברה המנהלת") אחראית לקביעתה וקיומה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי. מערכת הבקרה הפנימית של החברה המנהלת תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של החברה המנהלת לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) והוראות הממונה על שוק ההון. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בביקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בביקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת החברה המנהלת בביקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2017, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2017, הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

יו"ר הדירקטוריון : ניר כהן

מנכ"ל : דודי לידנר

סמנכ"ל כספים : רם גבל

תאריך אישור הדוח: 19 במרס 2018

לעתיד חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ

דוחות כספיים

ליום 31 בדצמבר 2017

תוכן העניינים

עמוד

דוח רואי החשבון המבקרים

2

דוח רואי החשבון המבקרים בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

3

דוחות כספיים

דוחות על המצב הכספי

4

דוחות רווח והפסד

5

דוחות על הרווח הכולל

6

דוחות על השינויים בהון

7

דוחות על תזרימי המזומנים

9

ביאורים לדוחות הכספיים

10

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של לעתיד חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ

ביקרנו את הדוחות על המצב הכספי המצורפים של לעתיד חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ (להלן - "החברה") לימים 31 בדצמבר 2017 ו-2016 ואת הדוחות רווח והפסד, הדוחות על הרווח הכולל, הדוחות על השינויים בהון והדוחות על תזרימי המזומנים לכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון והנהלה של החברה. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973. על פי תקנים אלה, נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מידגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של תקני החשבונאות שישומו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון והנהלה של החברה וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של החברה לימים 31 בדצמבר 2017 ו-2016 ואת תוצאות פעולותיה, השינויים בהון ותזרימי המזומנים שלה לכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017 בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ובהתאם להנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה ליום 31 בדצמבר 2016, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO והדוח שלנו מיום 19 במרס 2018 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה.

מבלי לסייג את חוות דעתנו הנ"ל אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 19 לדוחות הכספיים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

סומך חייקין
רואי חשבון

19 במרס 2018

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של לעתיד חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ
בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של לעתיד חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ (להלן "החברה") ליום 31 בדצמבר 2017, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן "COSO"). הדירקטוריון והנהלה של החברה אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של החברה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קוימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של חברה שהיא גוף מוסדי הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לתקני דיווח בינלאומי (International Financial Reporting Standards), ובהתאם להנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון. בקרה פנימית על דיווח כספי של חברה שהיא גוף מוסדי כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי החברה (לרבות הוצאתם מרשותה); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (International Financial Reporting Standards), ובהתאם להנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון, ושקבלת כספים והוצאת כספים של החברה נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון והנהלה של החברה; ו- (3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי החברה, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקרות תהפוכנה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, החברה קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2017, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים של החברה לימים 31 בדצמבר 2017 ו-2016 ולכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017 והדוח שלנו, מיום 19 במרס 2018, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים וכן הפניית תשומת לב לאמור בביאור 19 לדוחות הכספיים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

סומך חייקין
רואי חשבון

19 במרס 2018

2016	2017	ביאור	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
1,524	1,155	10	נכסים
517	-		נכסי מסים נדחים
486	497	6	נכסי מסים שוטפים
2,527	1,652		חייבים ויתרות חובה
8,815	10,594	7	השקעות פיננסיות
			נכסי חוב סחירים
2,533	2,553	8	מזומנים ושווי מזומנים
13,875	14,799		סך כל הנכסים
4	4	9	הון
4,865	4,865		הון מניות
92	269		תקבולים על חשבון מניות
8,395	9,435		קרן הון
13,356	14,573		יתרת עודפים
			סך כל ההון
519	226	11	התחייבויות
			זכאים ויתרות זכות
13,875	14,799		סך כל ההון והתחייבויות

רם גבל
סמנכ"ל כספים

דודי לייזנר
מנכ"ל

ניר כהן
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 19 במרס 2018

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

2015	2016	2017	ביאור	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
4,614	4,535	4,845	12	הכנסות
300	110	169	14	מדמי ניהול מקרן פנסיה
2	-	-		רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
4,916	4,645	5,014		הכנסות אחרות
				סך כל ההכנסות
4,202	806	729	15	הוצאות
2,928	2,923	2,928	16	עמלות והוצאות שיווק
7,130	3,729	3,657		הנהלה וכלליות
				סך כל ההוצאות
(2,214)	916	1,357		רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
655	(498)	(317)	10	מסים על הכנסה
<u>(1,559)</u>	<u>418</u>	<u>1,040</u>		רווח (הפסד) לשנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

2015	2016	2017	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	ביאור
(1,559)	418	1,040	רווח (הפסד) לשנה
			רווח (הפסד) כולל אחר לשנה :
			פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועברו או יועברו לרווח והפסד
28	72	248	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
(211)	(10)	(20)	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
-	7	-	הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
48	(15)	(51)	10 מסים על הכנסה בגין פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועברו או יועברו לרווח והפסד
(135)	54	177	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל האחר לשנה שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועבר או יועבר לרווח והפסד, נטו ממס
(1,694)	472	1,217	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לשנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

הון מניות אלפי ש"ח	תקבולים על חשבון מניות אלפי ש"ח	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה אלפי ש"ח	יתרת עודפים אלפי ש"ח	סך הכל הון אלפי ש"ח	
4	4,865	92	8,395	13,356	יתרה ליום 1 בינואר 2017
-	-	-	1,040	1,040	רווח לשנה רכיבים של רווח (הפסד) כולל אחר לשנה:
-	-	248	-	248	שינוי נטו בשווי ההגון של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
-	-	(20)	-	(20)	שינוי נטו בשווי ההגון של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
-	-	(51)	-	(51)	מסים על הכנסה המתייחסים לרכיבים של רווח (הפסד) כולל אחר
-	-	177	-	177	סך כל רווח כולל אחר לשנה, נטו ממס
4	4,865	269	9,435	14,573	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

הון מניות	תקבולים על חשבון מניות	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה	יתרת עודפים	סך הכל הון	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
4	4,865	173	9,536	14,578	יתרה ליום 1 בינואר 2015
-	-	-	(1,559)	(1,559)	הפסד לשנה
-	-	28	-	28	רכיבים של רווח (הפסד) כולל אחר לשנה:
-	-	(211)	-	(211)	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
-	-	48	-	48	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
-	-	(135)	-	(135)	מסים על הכנסה המתייחסים לרכיבים של רווח כולל אחר
-	-	-	-	-	סך כל הפסד כולל אחר לשנה, נטו ממס
4	4,865	38	7,977	12,884	יתרה ליום 31 בדצמבר 2015
-	-	-	418	418	רווח לשנה
-	-	72	-	72	רכיבים של רווח (הפסד) כולל אחר לשנה:
-	-	(10)	-	(10)	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
-	-	7	-	7	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
-	-	(15)	-	(15)	הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
-	-	54	-	54	מסים על הכנסה המתייחסים לרכיבים של רווח כולל אחר
-	-	-	-	-	סך כל רווח כולל אחר לשנה, נטו ממס
4	4,865	92	8,395	13,356	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

2015	2016	2017	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
(1,559)	418	1,040	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
			רווח לשנה
			פריטים שאינם כרוכים בתזרימי מזומנים:
			רווחים נטו מהשקעות פיננסיות:
(294)	(85)	(150)	נכסי חוב סחירים
(2)	(1)	-	נכסי חוב שאינם סחירים
-	(23)	(18)	הכנסות מריבית והפרשי הצמדה
(655)	498	317	מסים על הכנסה
(951)	389	149	
			שינויים בסעיפים מאזניים אחרים:
(139)	164	(10)	שינוי בחייבים ויתרות חובה
(5,311)	249	(293)	שינוי בזכאים ויתרות זכות
(5,450)	413	(303)	
			מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך התקופה:
			ריבית שהתקבלה
338	297	303	מסים ששולמו
(934)	(517)	-	מסים שהתקבלו
-	766	517	
(596)	546	820	
(8,556)	1,766	1,706	מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) שוטפת
			תזרימי מזומנים מפעילות השקעה
3,992	(608)	(1,686)	מכירות (רכישות), נטו של השקעות פיננסיות
3,992	(608)	(1,686)	מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) השקעה
(4,564)	1,158	20	עלייה (ירידה) נטו במזומנים ושווי מזומנים
5,939	1,375	2,533	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת השנה
1,375	2,533	2,553	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

ביאור 1 - כללי

א. היישות המדווחת

(1) לעתיד חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ (להלן - החברה) הינה חברה בעלת רישיון מבטח בענף הפנסיה. רישיון זה ביחד עם אישור קופת גמל לקצבה מאפשר לה להפעיל את תוכנית הפנסיה. החברה הינה תושבת ישראל, נתאגדה בישראל וכתובתה: רחוב אבא הלל 3, רמת גן. עד ליום 1 בינואר, 2016 הוחזקה החברה בשיעור של 79% על-ידי ידידים הולדינג וניהול (1984) בע"מ (להלן - ידידים הולדינג), אשר הינה בבעלות ובשליטה מלאה במישרין ובעקיפין של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (להלן - החברה האם הסופית), שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל-אביב. החל ממועד זה, כחלק משינוי מבני בתחום הפנסיה בקבוצת הראל הועברה החברה לאחזקה ישירה על ידי הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן - החברה האם) שהינה חברה בבעלות מלאה של החברה האם הסופית.

(2) קרן הפנסיה שבניהול החברה:

שם הקרן	סוג הקרן
עתידי קופת פנסיה (להלן: "עתידי" או "הקרן")	קרן ותיקה (לא בניהול מיוחד)

(3) בחודש מרס 1995 החליטה ממשלת ישראל על שינויים בהסדרי הפנסיה במשק. בחודש ספטמבר 1995 פורסמו הנחיות האוצר, המסדירות הקמת קרנות פנסיה חדשות להפעלת ההסדרים החדשים ונקבע כי הן תחולנה החל מיום 1 בינואר, 1995, דהיינו עתידי מנועה מלקבל עמיתים חדשים החל מתאריך זה.

(4) לנכסי הקרן (להלן - "הנכסים") ולהכנסות מאותם נכסים לא ניתן ביטוי בדוחות הכספיים של החברה מאחר ולחברה אין חלק בנכסים, בהכנסות ובהוצאות של הקרן.

ב. הגדרות

בדוחות כספיים אלה:

- (1) החברה או החברה המנהלת - לעתיד חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ.
- (2) החברה האם - ידידים הולדינג וניהול (1984) בע"מ עד ליום 1 בינואר 2016. החל ממועד זה: הראל חברה לביטוח בע"מ.
- (3) החברה האם הסופית - הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ.
- (4) קבוצת הראל או הקבוצה - הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ והחברות המוחזקות על ידה.
- (5) צד קשור - כמשמעותו בתקן חשבונאות בינלאומי (IAS 24 (2009), בדבר צדדים קשורים.
- (6) בעלי עניין ובעלי שליטה - כמשמעותם בפסקה (1) להגדרת "בעל עניין" בתאגיד בסעיף 1 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968.
- (7) תקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן - IFRS) - תקנים ופרשנויות שאומצו על ידי הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB) והם כוללים תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ותקני חשבונאות בינלאומיים (IAS) לרבות פרשנויות לתקנים אלה שנקבעו על ידי הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) או פרשנויות שנקבעו על ידי הוועדה המתמדת לפרשנויות (SIC), בהתאמה.
- (8) רשות שוק ההון - רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון.
- (9) הממונה - הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון.
- (10) מדד - מדד המחירים לצרכן כפי שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

ביאור 2 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים

א. הצהרה על עמידה בתקני דיווח כספי בינלאומיים

הדוחות הכספיים הוכנו על ידי החברה בהתאם להנחיות הממונה ובהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן - "IFRS").

הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון החברה ביום 19 במרס 2018.

ב. מטבע פעילות ומטבע הצגה

הדוחות הכספיים מוצגים בש"ח, שהינו מטבע הפעילות של החברה, ומעוגלים לאלף הקרוב. השקל הינו המטבע המייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועלת החברה.

ג. בסיס המדידה

הדוחות הוכנו על בסיס העלות ההיסטורית למעט הנכסים וההתחייבויות הבאים:

- מכשירים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה;
- נכסי והתחייבויות מסים נדחים;
- הפרשות;

למידע נוסף בדבר אופן המדידה של נכסים והתחייבויות אלו ראה ביאור 3, בדבר עיקרי המדיניות החשבונאית.

ד. שימוש באומדנים ושיקול דעת

בעריכת הדוחות הכספיים בהתאם ל-IFRS, נדרשת הנהלת החברה להשתמש בשיקול דעת בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה. האומדנים העיקריים הכלולים בדוחות הכספיים מבוססים על הערכות שווי חיצוניות.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של החברה, נדרשה הנהלת החברה להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת החברה על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

להלן מידע בדבר האומדנים הקריטיים שחושבו על ידי החברה ואשר שינוי מהותי בהם עשוי לשנות את ערכם של נכסים והתחייבויות בדוחות הכספיים בשנת הדיווח הבאה:

(1) שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן - השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד וכן של נכסי חוב פיננסיים שאינם סחירים, אשר מידע לגבי השווי ההוגן ניתן לצרכי גילוי בלבד נקבעים באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שיעורי ההיוון מתבססים על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת המיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברת מרווח הוגן, חברה המספקת ציטוטי מחירים ושיעורי ריבית לגופים מוסדיים לשערוך נכסי חוב לא סחירים.

(2) התחייבויות תלויות - כנגד החברה או הקרן שבניהולה תלויות ועומדות תביעות משפטיות מעת לעת. בהערכות סיכויי התביעות המשפטיות כאמור, מסתמכת החברה על חוות דעת יועציה המשפטיים. הערכות אלה של היועצים המשפטיים מתבססות על מיטב שיפוטם המקצועי, בהתחשב בשלב בו מצויים ההליכים, וכן על הניסיון המשפטי שנצבר בנושאים השונים וזאת מאחר שתוצאות התביעות שתקבענה בבתי המשפט עלולות להיות שונות מההערכות.

ביאור 2 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים (המשך)

ה. ניהול הון - מטרות, נהלים ותהליכים

מדיניות ההנהלה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה כדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה, עמידה בכל התחייבויותיה לגורמים אחרים, כגון: נותני אשראי ועובדי החברה, וכן על מנת לתמוך בהתפתחות עסקית עתידית. הדירקטוריון מפקח על קיום הון עצמי מזערי הנדרש על פי הנחיות הממונה (ראה ביאור 9 בדבר דרישות ההון של החברה), הנדרש לפעילותה השוטפת של החברה, לרבות רווחיות החברה. לצורך כך, קבע הדירקטוריון כללים לאופן השקעת הנכסים הנזילים של ההון העצמי של החברה ומפקח על פעילותה השוטפת של ההנהלה.

ביאור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית

כללי המדיניות החשבונאית המופרטים להלן יושמו בעקביות לכל התקופות המוצגות בדוחות אלו.

א. דוחות כספיים מאוחדים

הדוחות הכספיים של קרן הפנסיה שבניהול החברה, המהווה זרוע (לא מאוגדת) של החברה לא אוחדו מכיוון שלחברה אין חלק בנכסיה ובהתחייבויותיה.

ב. עסקאות במטבע חוץ

עסקאות במטבע חוץ מתורגמות למטבעות הפעילות של החברה לפי שער החליפין שבתוקף בתאריכי העסקאות. נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע חוץ במועד הדיווח, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף לאותו יום. הפרשי שער הנובעים מתרגום למטבע הפעילות מוכרים ברווח והפסד.

ג. מכשירים פיננסיים

(1) נכסים פיננסיים שאינם נגזרים

הכרה לראשונה בנכסים פיננסיים

החברה מכירה לראשונה בחיובים ובפיקדונות במועד היווצרותם. יתר הנכסים הפיננסיים הנרכשים בדרך הרגילה (regular way purchase), לרבות נכסים אשר יועדו לשווי הוגן דרך רווח והפסד, מוכרים לראשונה במועד קשירת העסקה (trade date) בו החברה הופכת לצד לתנאים החוזיים של המכשיר, משמע, המועד בו התחייבה החברה לקנות או למכור את הנכס. נכסים פיננסיים שאינם נגזרים כוללים השקעות במכשירי חוב, חיובים אחרים ומזומנים ושווי מזומנים.

גריעת נכסים פיננסיים

נכסים פיננסיים נגרעים כאשר הזכויות החוזיות של החברה לתזרימי המזומנים הנובעים מהנכס הפיננסי פוקעות, או כאשר החברה מעבירה את הזכויות לקבל את תזרימי המזומנים הנובעים מהנכס הפיננסי בעסקה בה כל הסיכונים וההטבות מהבעלות על הנכס הפיננסי עוברים למעשה. כל זכות בנכסים פיננסיים שהועברו אשר נוצרה או נשמרה על ידי החברה מוכרת בנפרד כנכס או התחייבות. מכירות נכסים פיננסיים הנעשות בדרך הרגילה (regular way sale), מוכרות במועד קשירת העסקה (trade date), משמע, במועד בו התחייבה החברה למכור את הנכס.

לעניין קיזוז נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות ראה סעיף 3 להלן.

החברה מסווגת נכסים פיננסיים בקבוצות כלהלן:

הלוואות וחיובים

הלוואות וחיובים הינם נכסים פיננסיים שאינם נגזרים בעלי תשלומים קבועים או הניתנים לקביעה שאינם נסחרים בשוק פעיל. נכסים אלו מוכרים לראשונה בשווי הוגן בתוספת עלויות עסקה הניתנות לייחוס. לאחר ההכרה לראשונה, נמדדים בעלות מופחתת בהתאם לשיטת הריבית האפקטיבית, בניכוי הפסדים לירידת ערך.

הלוואות וחיובים כוללים מזומנים ושווי מזומנים וחיובים אחרים. מזומנים ושווי מזומנים כוללים יתרות מזומנים הניתנים לשימוש מידי ופיקדונות לפי דרישה. שווי מזומנים כוללים השקעות לזמן קצר אשר משך הזמן ממועד ההפקדה המקורי ועד למועד הפדיון הינו עד 3 חודשים, ברמת נזילות גבוהה אשר ניתנות להמרה בקל לסכומים ידועים של מזומנים ואשר חשופות לסיכון בלתי משמעותי של שינויים בשווי.

ביאור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ב. מכשירים פיננסיים (המשך)

(1) נכסים פיננסיים שאינם נגזרים (המשך)

נכסים פיננסיים זמינים למכירה

נכסים פיננסיים זמינים למכירה הינם נכסים פיננסיים שאינם נגזרים אשר יועדו כנכסים פיננסיים זמינים למכירה או אשר לא סווגו לאף אחת מהקטגוריות האחרות. השקעות החברה במכשירי חוב, מסווגות כנכסים פיננסיים זמינים למכירה. במועד ההכרה לראשונה נכסים פיננסיים זמינים למכירה מוכרים בשווי הוגן בתוספת כל עלויות העסקה הניתנות לייחוס. בתקופות עוקבות נמדדות השקעות אלה בשווי הוגן, כאשר השינויים בהן, פרט להפסדים מירידת ערך, לרווחים או הפסדים משינויים בשער החליפין ולצבירת הריבית האפקטיבית בפריטים כספיים המסווגים כזמינים למכירה, נזקפים ישירות לרווח כולל אחר ומוצגים בקרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה. כאשר ההשקעה נגרעת, הרווחים או הפסדים שנצברו בקרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה מועברים לרווח והפסד.

(2) התחייבויות פיננסיות שאינן נגזרים

התחייבויות פיננסיות שאינן נגזרים כוללות זכאים. התחייבויות פיננסיות מוכרות לראשונה במועד קשירת העסקה (trade date) בו החברה הופכת לצד לתנאים החוזיים של המכשיר. התחייבויות פיננסיות נגרעות כאשר מחויבות החברה, כמפורט בהסכם, פוקעת או כאשר היא סולקה או בוטלה. התחייבויות פיננסיות מוכרות לראשונה בשווי הוגן בתוספת כל עלויות העסקה הניתנות לייחוס. לאחר ההכרה לראשונה, התחייבויות פיננסיות נמדדות בעלות מופחתת בהתאם לשיטת הריבית האפקטיבית. התחייבויות פיננסיות נגרעות כאשר מחויבות החברה, כמפורט בהסכם, פוקעת, או כאשר היא סולקה או בוטלה.

(3) קיזוז מכשירים פיננסיים

נכס פיננסי והתחייבות פיננסית מקוזזים והסכומים מוצגים בנטו בדוח על המצב הכספי כאשר לחברה קיימת באופן מיידי (currently) זכות משפטית ניתנת לאכיפה לקזז את הסכומים שהוכרו וכן כוונה לסלק את הנכס וההתחייבות על בסיס נטו או לממש את הנכס ולסלק את ההתחייבות בו-זמנית.

ד. הון מניות

מניות רגילות מסווגות כהון. עלויות תוספתיות המתייחסות ישירות להנפקת מניות רגילות מוצגות כהפחתה מההון.

ה. ירידת ערך

ראיות לירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה

הפסד מירידת ערך של נכס פיננסי המסווג כזמין למכירה מחושב בהתבסס על השווי ההוגן הנוכחי שלו. ירידה משמעותית או מתמשכת בשווי ההוגן מתחת לעלות המקורית הינה ראיה אובייקטיבית לירידת ערך.

בהתאם למדיניות החברה, ירידת ערך של למעלה מ- 20% מתחת לעלות המקורית של המכשיר, או ירידת ערך מתחת לעלות המקורית הנמשכת למעלה מתשעה חודשים, נחשבת ירידה משמעותית או מתמשכת בהתאמה.

טיפול בהפסדים מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה

הפסדים מירידת ערך בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה מוכרים על ידי העברת ההפסד המצטבר שנזקף לקרן הון בגין נכסים זמינים למכירה, לרווח והפסד. ההפסד המצטבר אשר נגרע מהרווח הכולל האחר והוכר ברווח והפסד הינו ההפרש בין עלות הרכישה בניכוי קרן והפחתות, לבין השווי ההוגן הנוכחי בניכוי ירידות ערך אשר הוכרו בעבר דרך רווח והפסד. שינויים בהפרשה לירידת ערך כתוצאה מיישום שיטת הריבית האפקטיבית מוצגים כמרכיב של רווחים מהשקעות נטו והכנסות מימון.

ביטול הפסד מירידת ערך

הפסד מירידת ערך מבטל כאשר ניתן לייחסו באופן אובייקטיבי לאירוע שהתרחש לאחר ההכרה בהפסד מירידת הערך. ביטול הפסד מירידת ערך בגין נכסים פיננסיים הנמדדים לפי עלות מופחתת ובגין נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהינם מכשירי חוב, נזקף לרווח והפסד. בנוסף, בגין נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהינם מכשירי חוב, במידה ולא קיימת עוד ראייה אובייקטיבית לירידת ערך, ההפסד מירידת ערך מבטל במלואו ונזקף לרווח והפסד וההפרש המצטבר הנוכחי (ההפרש שבין השווי ההוגן והעלות) מוכר בהון ברווח כולל אחר.

ביאור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

1. הפרשות

הפרשה מוכרת כאשר לחברה יש מחוייבות נוכחית, משפטית או משתמעת, כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, הניתנת לאמידה בצורה מהימנה, וכאשר צפוי כי תידרש זרימת הטבות כלכליות לסילוק המחויבות. ההפרשות נקבעות על ידי היוון תזרימי המזומנים העתידיים בשיעור ריבית לפני מס, המשקף את הערכות השוק השוטפות לערך הזמן של הכסף ואת הסיכונים הספציפיים להתחייבות וללא שקלול סיכון האשראי של החברה. הערך בספרים של ההפרשה מותאם בכל תקופה על מנת לשקף את חלוף הזמן ומוכר כהוצאות מימון.

תביעות משפטיות

הפרשה בגין תביעות מוכרת כאשר לחברה קיימת מחויבות משפטית בהווה או מחויבות משתמעת כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, יותר סביר מאשר לא (more likely than not) כי החברה תידרש למשאביה הכלכליים לסילוק המחויבות וניתן לאמוד אותה באופן מהימן. כאשר השפעת ערך הזמן מהותית, נמדדת ההפרשה בהתאם לערכה הנוכחי.

2. הכנסות

הכנסות מוכרות בדוח רווח והפסד כאשר הן ניתנות למדידה באופן מהימן, צפוי שההטבות הכלכליות הקשורות לעסקה יזרמו לחברה וכן העלויות שהתהוו או שיתהוו בגין העסקה ניתנות למדידה באופן מהימן. הכנסות דמי ניהול מקרן פנסיה מחושבות בשיעור מערך נכסי הקרן לתום כל חודש, ומשיעור מדמי הגמולים, ומוכרות כהכנסה על בסיס צבירה.

3. רווחים (הפסדים) מהשקעות נטו והכנסות מימון

רווחים (הפסדים) מהשקעות נטו והכנסות מימון כוללים הכנסות ריבית בגין סכומים שהושקעו (לרבות נכסים פיננסיים זמינים למכירה), רווחים (הפסדים) ממכירת נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה ורווחים (הפסדים) מהפרשי הצמדה המוכרים ברווח והפסד. הכנסות ריבית מוכרות עם צבירתן, באמצעות שיטת הריבית האפקטיבית.

בדוחות על תזרימי מזומנים, ריבית שהתקבלה מוצגת במסגרת תזרימי מזומנים מפעילות השקעה.

4. הוצאות מימון

הוצאות מימון כוללות הפסדים ממימוש נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה, שינויים בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד והפסדים מירידת ערך של נכסים פיננסיים.

5. מסים על ההכנסה

מסים על ההכנסה בדוחות רווח והפסד כוללים מסים שוטפים ומסים נדחים. תוצאות המס בגין מסים שוטפים או נדחים נזקפות לדוח רווח והפסד, למעט אם הן מתייחסות לפריטים הנזקפים ישירות להון. במקרים אלה השפעת המס אף היא נזקפת לסעיף המתייחס בהון.

מסים שוטפים

המס השוטף הינו סכום המס הצפוי להשתלם (או להתקבל) על ההכנסה החייבת במס לשנה, כשהוא מחושב לפי שיעורי המס החלים לפי החוקים שנחקקו או נחקקו למעשה למועד הדיווח, והכולל שינויים בתשלומי המס המתייחסים לשנים קודמות.

החברה מקזזת נכסי והתחייבויות מסים שוטפים במידה וקיימת זכות משפטית ניתנת לאכיפה לקיזוז נכסי והתחייבויות מסים שוטפים, וכן קיימת כוונה לסלק נכסי והתחייבויות מסים שוטפים על בסיס נטו או שנכסי והתחייבויות המסים השוטפים מיושבים בו זמנית.

מסים נדחים

ההכרה במסים נדחים הינה בהתייחס להפרשים זמניים בין הערך בספרים של נכסים והתחייבויות לצורך דיווח כספי לבין ערכם לצרכי מסים. המסים הנדחים נמדדים לפי שיעורי המס הצפויים לחול על הפרשים הזמניים במועד בו ימומשו, בהתבסס על חוקים שנחקקו או שנחקקו למעשה למועד הדיווח.

נכס מס נדחה מוכר בספרים בגין הפסדים מועברים, הטבות מס והפרשים זמניים הניתנים לניכוי כאשר צפוי שבעתיד תהיה הכנסה חייבת, שכנגדה ניתן יהיה לנצל אותם. נכסי המסים הנדחים נבדקים בכל מועד דיווח, ובמידה ולא צפוי כי הטבות המס המתייחסות יתממשו, הם מופחתים.

נכסי מסים נדחים שלא הוכרו מוערכים מחדש בכל מועד דיווח ומוכרים במידה והשתנה הצפי כך שצפוי שבעתיד תהיה הכנסה חייבת, שכנגדה יהיה ניתן לנצל אותם.

החברה מקזזת נכסי והתחייבויות מסים נדחים במידה וקיימת זכות משפטית ניתנת לאכיפה לקיזוז נכסי והתחייבויות מסים נדחים, והם מיוחסים לאותה הכנסה חייבת במס הממוסה על ידי אותה רשות מס באותה חברה נישומה, או שנכסי והתחייבויות המסים הנדחים מיושבים בו זמנית.

ביאור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יא. עסקאות עם בעל שליטה

נכסים והתחייבויות שלגביהם בוצעה עסקה עם בעל שליטה נמדדים לפי שווי הוגן במועד העסקה. בשל העובדה כי מדובר בעסקה במישור ההוני, זוקפת החברה את ההפרש בין השווי ההוגן לבין התמורה מהעסקה להון.

יב. תקנים חדשים ופרשנויות שטרם אומצו

(1) תקן דיווח כספי בינלאומי (IFRS 9 (2014), מכשירים פיננסיים (להלן – "התקן").

התקן מחליף את ההוראות הקיימות היום ב- IAS39 מכשירים פיננסיים: הכרה ומדידה. התקן כולל הוראות מעודכנות לסיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים, מודל חדש להכרה בהפסדי אשראי צפויים ('expected credit loss model') עבור מרבית נכסי החוב הפיננסיים, וכן הוראות ודרישות חדשות בנושא חשבונאות גידור.

התקן ייושם לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2018.

החברה בחרה לדחות את יישום התקן וזאת בהתאם לתיקון הוראות החוזר המאוחד לענייני מדידה שפורסם על ידי רשות שוק ההון ביום 1 בפברואר 2018 המאפשר לחברות מנהלות לדחות את יישום התקן עד למועד תחילתו של יישום תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 17 לעניין חוזי ביטוח בשנת 2021. החברה צופה כי ליישום התקן החדש לא תהיה השפעה מהותית על דוחותיה הכספיים.

(2) תקן דיווח כספי בינלאומי (IFRS 15), הכנסות מחוזים עם לקוחות (להלן – "התקן").

התקן מחליף את ההנחיות הקיימות כיום לעניין הכרה בהכנסה ומציג מודל חדש להכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות. התקן קובע שתי גישות להכרה בהכנסה: בנקודת זמן אחת או על פני זמן. המודל כולל חמישה שלבים לניתוח עסקאות על מנת לקבוע את עיתוי ההכרה בהכנסה ואת סכומה. כמו כן, התקן קובע דרישות גילוי חדשות ונרחבות יותר מאלו הקיימות כיום.

התקן ייושם לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2018, עם אפשרות לאימוץ מוקדם. התקן כולל חלופות שונות עבור יישום הוראות המעבר, כך שחברות יוכלו לבחור באחת מהחלופות הבאות בעת היישום לראשונה: יישום רטרוספקטיבי מלא, יישום רטרוספקטיבי מלא הכולל הקלות פרקטיות, או יישום התקן החל מיום היישום לראשונה, תוך התאמת יתרת העודפים למועד זה בגין עסקאות שטרם הסתיימו.

החברה מתכוונת ליישם את התקן תוך שימוש בגישת ההשפעה המצטברת ללא הצגה מחדש של מספרי השוואה. בהתאם, החברה צופה כי ליישום התקן החדש לא תהיה השפעה מהותית על דוחותיה הכספיים למועד המעבר וכן צופה כי לא תהיה השפעה מהותית על מועד ההכרה בהכנסה מדמי הניהול.

החברה מתכננת לבחור ליישם את ההקלה בהוראות המעבר, לפיה גישת ההשפעה המצטברת מיושמת רק על חוזים אשר טרם הסתיימו למועד המעבר והטיפול החשבונאי בגין חוזים שהסתיימו למועד המעבר לא יתוקן, לרבות עלויות הרכשת הלקוח שהונו בגין חוזים אלו.

ביאור 4 - קביעת שווי הוגן

לצורך הכנת הדוחות הכספיים, נדרשת החברה לקבוע את השווי ההוגן של נכסים מסוימים. מידע נוסף אודות ההנחות ששימשו בקביעת שווי הוגן נכלל בביאור 7, בדבר השקעות פיננסיות.

ביאור 5 - מגזרי פעילות

החברה מורכבת ממגזר אחד שהינו מגזר פעילות הפנסיה. בהתאם לכך המידע על מגזר פעילות האמור זהה למידע המוצג בדוחותיה הכספיים של החברה.
המדיניות החשבונאית של מגזר הפעילות האמור זהה לזו המוצגת בביאור 3, בדבר עיקרי המדיניות החשבונאית.

ביאור 6 - חייבים ויתרות חובה

ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
7	-	מוסדות
-	1	ריבית ודיבידנד לקבל
479	496	עתידי
486	497	סה"כ חייבים ויתרות חובה

למידע בגין חייבים ויתרות חובה המהווים צדדים קשורים ובעלי עניין ראה ביאור 17, בדבר יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים.

ראה פירוט חייבים ויתרות חובה בחלוקה לבסיסי הצמדה במסגרת ביאור 18, בדבר ניהול סיכונים.

ביאור 7 - השקעות פיננסיות

ליום 31 בדצמבר 2017			
סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
10,594	-	10,594	נכסי חוב סחירים

ליום 31 בדצמבר 2016			
סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
8,815	-	8,815	נכסי חוב סחירים

ביאור 7- השקעות פיננסיות (המשך)

א. נכסי חוב סחירים

הרכב:

ליום 31 בדצמבר	
2016	2017
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
6,469	8,423
2,346	2,171
8,815	10,594
3	1

אגרות חוב ממשלתיות
מוצגות בשווי הוגן דרך רווח או הפסד :
זמינות למכירה

נכסי חוב אחרים:

שאינם ניתנים להמרה

מוצגים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד :
זמינים למכירה

סך הכל נכסי חוב סחירים

ירידות ערך שנקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ב. פרטים בדבר ריבית והצמדה בגין נכסי חוב

ריבית אפקטיבית	
ליום 31 בדצמבר	
2016	2017
אחוזים	אחוזים
1.70	0.10
0.80	0.60

נכסי חוב סחירים

צמוד למדד המחירים לצרכן
שקלי

ג. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

להלן ניתוח מכשירים פיננסיים המוצגים על פי שווים ההוגן. הרמות השונות לשווי הוגן הוגדרו באופן הבא:

- רמה 1 - מחירים מצוטטים (לא מתואמים) בשוק פעיל למכשירים זהים.
- רמה 2 - נתונים נצפים, ישירים או בלתי ישירים, שאינם כלולים ברמה 1 לעיל.
- רמה 3 - נתונים שאינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

היתרה בדוחות הכספיים של מזומנים ושווי מזומנים, חייבים ויתרות חובה, נכסי מסים שוטפים, תואמת או קרובה לשווי ההוגן שלהם.

ליום 31 בדצמבר	
2016	2017
רמה 1	רמה 1
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
8,815	10,594

נכסי חוב סחירים

ביאור 8 - מזומנים ושווי מזומנים

ליום 31 בדצמבר	
2016	2017
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
2,533	2,553

מזומנים ופקדונות למשיכה מיידית

המזומנים בתאגידים הבנקאיים לימים 31 בדצמבר 2017 ו-2016 נושאים ריבית שוטפת המבוססת על שיעורי ריבית בגין הפקדות בנקאיות יומיות בשיעור שנתי של 0.08%.

באשר לתנאי ההצמדה של המזומנים, ראה ביאור 18 בדבר ניהול סיכונים.

ביאור 9 - הון עצמי ודרישות הון

א. הרכב הון מניות

31 בדצמבר 2017 ו-2016	
מונפק ונפרע	רשום
ש"ח	ש"ח
10,000	10,000
7,000,000	7,000,000
3,000	3,000

הרכב הון המניות

מניות רגילות א' בנות 1 ש"ח ע.נ. כ"א

מניות רגילות ב' בנות 1 ש"ח ע.נ. כ"א

מניות הנהלה בנות 1 ש"ח ע.נ. כ"א

ב. תנועה בהון המניות

במהלך השנים 2017 ו-2016, לא חל שינוי בהון המניות המונפק והנפרע של החברה.

ג. זכויות הנלוות למניות

זכויות הצבעה באסיפה הכללית, זכות לדיבידנד, זכויות בפירוק החברה וזכות למינוי הדירקטורים בחברה.

ד. קרנות הון

קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה

קרן ההון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה כוללת את השינוי הנצבר נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה, עד למועד גריעת ההשקעה או ירידת ערך קבועה של ההשקעה.

ביאור 9 - הון עצמי ודרישות הון (המשך)

ה. ניהול דרישות הון

1. מדיניות ההנהלה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה כדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה וכן על מנת לתמוך בפעילות עסקית עתידית. החברה כפופה לדרישות הון הנקבעות על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון.
2. להלן נתונים בדבר ההון הנדרש והקיים של החברה בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת של קופת גמל או קרן פנסיה) התשע"ב-2012 (להלן- תקנות ההון) והנחיות הממונה.

ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
10,000	10,000	הסכום הנדרש על פי תקנות ההון
13,356	14,573	הון עצמי קיים
3,356	4,573	עודף

החברה עומדת בהוראות התקנות כאמור ליום 31 בדצמבר, 2017 לרבות עמידה בכללי השקעת ההון. מלבד הדרישות הכלליות בחוק החברות, חלוקת דיבידנד מעודפי ההון בחברה מנהלת כפופה גם לדרישות נזילות ועמידה בכללי תקנות השקעה.

ביאור 10 - מסים על הכנסה

א. פרטים בדבר סביבת המס בה פועלת החברה

שיעור מס חברות

להלן שיעורי המס הרלוונטיים לחברה בשנים 2015-2018 :

שנה	שיעור מס חברות
	%
2015	26.5
2016	25.0
2017	24.0
2018 ואילך	23.0

ביאור 10 - מסים על הכנסה (המשך)

א. פרטים בדבר סביבת המס בה פועלת החברה (המשך)

ביום 4 בינואר 2016 אישרה מליאת הכנסת את החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 216), התשע"ו-2016, אשר קבע, בין היתר, הורדת שיעור מס חברות, החל משנת 2016 ואילך בשיעור של 1.5% כך שיעמוד על 25%.

כמו כן, ביום 22 בדצמבר 2016 אישרה מליאת הכנסת את חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2017 ו-2018) התשע"ז-2016, אשר קבע, בין היתר, את הורדת שיעור מס חברות משיעור של 25% ל- 23% בשתי פעימות. הפעימה הראשונה לשיעור של 24%, החל מינואר 2017 והפעימה השנייה לשיעור של 23% החל מינואר 2018 ואילך.

כתוצאה מהורדת שיעור המס ל- 23% בשתי פעימות, יתרות המסים הנדחים ליום 31 בדצמבר 2017 חושבו בהתאם לשיעורי המס החדשים כפי שנקבעו בחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2017 ו-2018), לפי שיעור המס הצפוי לחול במועד ההיפוך.

ב. הוראת שעה בעניין אי תחולת כללי IFRS לצרכי מס

ביום 12 בינואר 2012 פורסם ברשומות תיקון 188 לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש) התשכ"א-1961 (להלן: "הפקודה"), במסגרתו תוקן סעיף 87א לפקודה, כך שנקבע בהוראת שעה שתקן חשבונאות מס' 29-"אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)", שפרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונות, לא יחול בקביעת ההכנסה החייבת לגבי שנות המס 2010 עד 2011, אף אם תקן זה הוחל בדוחות הכספיים (להלן- "הוראת השעה"). ביום 31 ביולי 2014 פורסם תיקון 202 לפקודה במסגרתו הוארך תוקף הוראת השעה לגבי שנות המס 2012 ו-2013.

ג. שומות מס

שומות מס עצמאיות אשר הוגשו על ידי החברה עד לשנת 2012 נחשבות כסופיות.

ד. מסים על הכנסה הכלולים בדוחות רווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	2017
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
-	18	-
(655)	705	317
-	(225)	-
(655)	480	317
(655)	498	317

הוצאות (הכנסות) מסים שוטפים -

התאמות בגין שנים קודמות, נטו

הוצאות (הכנסות) מסים נדחים

יצירה והיפוך של הפרשים זמניים, ראה גם ה' להלן
שינוי בשיעורי המס

ביאור 10 - מסים על הכנסה (המשך)

ה. מסים נדחים

הרכב:

מכשירים פיננסיים	עיסקאות עם בעל שליטה	הפסדים לצורכי מס	סה"כ
יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 1 בינואר 2016	11	1,998	2,019
שינויים אשר נזקפו לרווח והפסד	78	(783)	(705)
שינויים אשר נזקפו לרווח כולל אחר השפעת השינוי בשיעור המס	-	-	(15)
1	-	224	225
יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2016	89	1,439	1,524
שינויים אשר נזקפו לרווח והפסד	(69)	(249)	(317)
שינויים אשר נזקפו לרווח כולל אחר השפעת השינוי בשיעור המס	-	-	(51)
-	-	(1)	(1)
יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2017	20	1,189	1,155

המסים הנדחים מוצגים בדוח על המצב הכספי כדלקמן:

ליום 31 בדצמבר	
2016	2017
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,524	1,155

נכסי מסים נדחים

ו. מס תיאורטי

להלן מובאת התאמה בין סכום המס, שהיה חל אילו כל ההכנסות וההוצאות, הרווחים וההפסדים בדוח רווח והפסד היו מתחייבים במס לפי שיעור המס הסטטוטורי, לבין סכום מסים על ההכנסה שנוקף בדוח רווח והפסד:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	2017
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
(2,214)	916	1,357
26.50%	25.00%	24.00%
(587)	229	326
-	2	1
(1)	(7)	(4)
-	225	-
-	18	-
(67)	39	(6)
-	(8)	-
(655)	498	317
29.58%	54.37%	23.36%

ביאור 11 - זכאים ויתרות זכות

ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
18	28	הוצאות לשלם
501	196	צדדים קשורים (*)
-	2	אחרים
519	226	סך הכל זכאים ויתרות זכות

(*) למידע נוסף בדבר זכאים ויתרות זכות המהווים צדדים קשורים ובעלי עניין, ראה ביאור 17, בדבר יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים.
 ראה פירוט זכאים ויתרות זכות בחלוקה לבסיסי הצמדה במסגרת ביאור 18, בדבר ניהול סיכונים.

ביאור 12 - הכנסות מדמי ניהול

א. שיעור דמי הניהול

להלן פירוט אודות דמי ניהול המשולמים על ידי הקרן לחברה המנהלת החל מיום 1 באפריל 2015, מועד שינוי התקנון:

- שיעור דמי הניהול שנגבה ממבוטחים הינו 0.055% מן היתרה הצבורה בסוף כל חודש, 0.66% בחישוב שנתי.
- שיעור דמי הניהול שנגבה מפנסיונרים הינו 0.052% בחודש מתוך סך הנכסים העומדים כנגד התחייבויות הקרן לכלל הפנסיונרים, 0.626% בחישוב שנתי.

עד למועד שינוי התקנון שילמה הקרן לחברה מדי חודש דמי ניהול בשיעור של 0.1% מסך שוויים המשוערך של הנכסים בסוף החודש. על פי תקנונה לפני התיקון הני"ל, החזירה החברה לחשבונות העמיתים חלק מדמי הניהול על בסיס ערכי הפדיון בחשבונות העמיתים וכן שיעור של 0.048% מסך הנכסים העומדים מול ההתחייבות לפנסיונרים בסוף החודש.

ב. הכנסות מדמי ניהול מקרן פנסיה ותיקה

דמי ניהול			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2015	2016	2017	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
4,614	4,535	4,845	מצבירה

ביאור 13 - נתונים אודות קרן הפנסיה שבניהול החברה

היקף נכסים מנוהלים, תקבולים ותשלומים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017		ליום 31 בדצמבר 2017	קרן פנסיה ותיקה
תשלומים	תקבולים	סך נכסים מנוהלים	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
16,957	21,100	1,046,583	

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016		ליום 31 בדצמבר 2016	קרן פנסיה ותיקה
תשלומים	תקבולים	סך נכסים מנוהלים	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
15,952	21,132	944,915	

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015		ליום 31 בדצמבר 2015	קרן פנסיה ותיקה
תשלומים	תקבולים	סך נכסים מנוהלים	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
13,363	20,878	887,403	

ביאור 14 - רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			רווחים (הפסדים) מהשקעות פיננסיות, למעט ריבית, הפרשי הצמדה, הפרשי שער ודיבידנד בגין: נכסים זמינים למכירה (א)
2015	2016	2017	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
210	6	22	
93	81	129	הכנסות ריבית והפרשי הצמדה מנכסים פיננסיים שאינם בשווי הוגן דרך רווח והפסד
(3)	-	-	הפסד מהפרשי שער בגין השקעות שאינן נמדדות בשווי הוגן דרך רווח והפסד ומנכסים אחרים
-	23	18	הכנסות ריבית והצמדה אחרות
90	104	147	
300	110	169	סך הכל רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

ביאור 14 - רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון (המשך)

א. רווחים מהשקעות, נטו בגין נכסים זמינים למכירה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	2017
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
210	9	19
-	(3)	3
<u>210</u>	<u>6</u>	<u>22</u>

רווחים נטו מניירות ערך שמומשו

ירידות ערך נטו שנזקפו לרווח והפסד

סך הכל רווחים מהשקעות, נטו בגין נכסים זמינים למכירה

ביאור 15 - עמלות והוצאות שיווק

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	2017
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
118	162	244
4,084	644	485
<u>4,202</u>	<u>806</u>	<u>729</u>

עמלות לסוכנים

תמלוגים לבעלי מניות (ראה באור 19.ב.1)

סה"כ עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

ביאור 16 - הנהלה וכלליות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	2017
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
2,928	2,829	2,924
-	86	-
-	8	4
<u>2,928</u>	<u>2,923</u>	<u>2,928</u>

דמי ניהול לצדדים קשורים

ייעוץ משפטי ומקצועי

אחרות

סה"כ הוצאות הנהלה וכלליות

ביאור 17 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

**א. יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים
ההרכב:**

בעל עניין וצדדים קשורים אחרים אלפי ש"ח	חברה בשליטה משותפת אלפי ש"ח	חברות בעלות שליטה אלפי ש"ח	בדבר תנאים ראה באור	
86	46	64	ב.19	ליום 31 בדצמבר, 2017 זכאים ויתרות זכות
357	119	25	ב.19	ליום 31 בדצמבר, 2016 זכאים ויתרות זכות

ב. עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

בעל עניין וצדדים קשורים אחרים אלפי ש"ח	חברה בשליטה משותפת אלפי ש"ח	בדבר תנאים ראה באור	
-	(2,924)	ב.19	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2017 הוצאות דמי ניהול עמלות והוצאות שיווק
(666)	-		
(85)	-	-	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2016 הוצאות הנהלה וכלליות - שכר דירקטורים
-	(2,829)	ב.19	הוצאות דמי ניהול עמלות והוצאות שיווק
(732)	-		
-	(2,928)	ב.19	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2015 הוצאות דמי ניהול עמלות והוצאות שיווק
(4,124)	-		

ביאור 18 - ניהול סיכונים

א. כללי

החברה פועלת בתחומים שונים של שוקי ההון בארץ ובעולם. פעילויות אלה חושפות אותה לסיכונים פיננסיים שונים, כגון סיכונים שוק (סיכון מניות, סיכון מטבע חוץ, סיכון מדד מחירים לצרכן, סיכון ריבית, סיכון מרווח אשראי וסיכון מחיר) וסיכון אשראי. לסיכונים אלה נלווים סיכונים תפעוליים, סיכונים משפטיים, סיכונים מוניטין וסיכונים עסקיים.

שינויים בגורמי סיכון שוק עלולים לגרום להפסדים, באופן ישיר עקב ירידת שווי ההשקעות העצמיות של החברה, ובאופן עקיף לאור מנגנון גביית דמי הניהול. ירידות בשוק ההון גורמות לתשואות נמוכות עבור עמית הקרנות ועשויות להביא לעליה במספר הפדיונות והעזיבות.

ביאור זה כולל בין היתר תיאור תמציתי של מדיניות ניהול הסיכונים, תהליכי העבודה לזיהוי הסיכונים, למדידתם ולניהולם והבקורות הקיימות בקשר לסיכונים אליהם חשופה החברה.

ביאור 18 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים

מדיניות החברה בתחום ניהול הסיכונים מבטיחה קיומם של תהליכים לזיהוי, הערכה, מדידה, ניהול וניטור של הסיכונים באופן יזום ומתוכנן מבעוד מועד על מנת להבטיח חשיפה מבוקרת לסיכונים אלה, תוך עמידה בדרישות הרגולטוריות ושמירה על יעדיה העסקיים של החברה, על המוניטין שלה ועל איתנותה הפיננסית.

מדיניות ניהול הסיכונים בחברה מושתתת על:

- ממשל תאגידי הבנוי על שלושה קווי הגנה המנהלים תקשורת טובה: הנהלות התחומים העסקיים, גורמי ניהול סיכונים וביקורת פנימית.
- הגדרה ברורה של חלוקת אחריות והאצלת סמכויות בנוגע לפעולות הכרוכות בנטילת סיכונים על הגורמים העסקיים בחברה.
- קביעת מגבלות ותקרות חשיפה לסיכונים.
- יישום מסגרת ניהול סיכונים הכוללת פעולות לזיהוי, מדידה, הערכה וניטור סיכונים ומוקדי סיכון חדשים.
- קיום סביבת בקרה פנימית נאותה שתעגן בנהלים ברורים והסדרת אמצעי פיקוח ובקרה על הסיכונים, המאפשרים פיזור, קיזוז ו/או העברת הסיכונים לגורם אחר והגבלתם לרמה שנקבעה מראש.
- פעולות גילוי ודיווח בנוגע לפרופיל הסיכונים לגורמים הרלוונטיים.

החל מסוף 2012 ניהול הסיכונים נעשה הן בראייה קבוצתית והן ברמת החברה הבודדת ומנוהל על ידי מנהלת הסיכונים הראשית של הקבוצה. מנהלת הסיכונים פועלת באופן עצמאי מהיחידות העסקיות, תוך ראייה אובייקטיבית של הסיכונים, ועובדת בשיתוף עם יחידות תומכות אחרות הכוללות, בין היתר, את יחידת הבקרה בחטיבת ההשקעות של הקבוצה וחשבות.

אגף ניהול סיכונים כפוף למנהלת הסיכונים הראשית ומסייע בידה ביישום תפקידיה, הכוללים בין היתר, תהליכי עבודה לזיהוי, הערכה, מדידה ודיווח של סיכונים ומתן סיוע מקצועי בפיתוח מתודולוגיות, כלים ושיטות עבודה לניהול הסיכונים השונים להם חשופה החברה.

דירקטוריון החברה מפקח על פעולות עסקיות המערבות נטילת סיכונים וכן על תהליכי ניהול הסיכונים באמצעות הגדרת מדיניות ואסטרטגיות בתחום ניהול הסיכונים, כולל, בין היתר, נהלים בעניין ניהול סיכונים ומגבלות חשיפה לסיכונים, וכן אופן הציות לנהלים ולגבולות החשיפה שנקבעו.

בסוף 2012 הוקמה ועדת דירקטוריון לניהול סיכונים, המהווה כלי של הדירקטוריון, המאפשר לייעל את עבודתו באמצעות דיונים מקדימים ומעמיקים בנושאים הקשורים לניהול סיכונים במסגרת מצומצמת יותר של דירקטורים בעלי מומחיות לנושא. במסגרת תפקידיה דנה הוועדה בנושאים הקשורים לניהול סיכונים וגיבשה המלצות לדירקטוריון.

מנכ"ל החברה אחראי על פעולות עסקיות הכרוכות בנטילת סיכונים ועל יישום מדיניות ניהול הסיכונים, ומדווח עליהם ישירות לדירקטוריון. פעילות המנכ"ל נתמכת על ידי מנהל הסיכונים וחברי הנהלה בכירים נוספים.

גורמים ומנהלים נוספים בחברה אחראים על ניהול סיכונים ספציפיים, כגון: מנהל הכספים האחראי על ניהול סיכונים הקשורים לדיווח הכספי, כולל יישום הוראות SOX, אשר הוחלו על גופים מוסדיים (ראה לעיל), היועצת המשפטית הממונה על האכיפה והציות, מנהל אבטחת מידע, מנהל אגף לוגיסטיקה האחראי על ניהול סיכונים המשכיות עסקית ומבקר הפנים האחראי על ביצוע הערכה עצמאית ובלתי תלויה של סיכונים תפעוליים ושל יעילות מערך ניהול הסיכונים בחברה.

בחברה בוצעו סקרים לזיהוי והערכת הסיכונים המהותיים והערכת הבקורות והכלים לניהולם. בחברה קיים תהליך דיווח רבעוני מבעלי תפקידים בתחומי הפעילות השונים בדבר שינויים מהותיים בפרופיל הסיכונים של החברה אל מנהלת הסיכונים וממנה להנהלה ולדירקטוריונים.

השיטות ונהלי העבודה בתחום ניהול הסיכונים נבחנים ומתעדכנים באופן שוטף, תוך התחשבות במדיניות ניהול הסיכונים בחברה, בשינויים החלים בסביבה העסקית בארץ ובעולם ובהנחיות ודרישות הממונה והרגולציה.

החברה משקיעה באמצעים לשיפור כלי הבקרה בתחומי הסיכון השונים ותהליכי עבודה רבים בחברה הוסדרו באמצעות נהלים מפורטים. כמו כן, החברה משקיעה משאבים נכבדים בהקצאת והכשרת כוח אדם, במחשוב ובתהליכי עבודה בתחום ניהול הסיכונים, תוך ציות לרגולציה שפורסמה והינה מחייבת ויישום מטרות ומדיניות החברה בתחום ניהול הסיכונים.

להלן יתוארו מדיניות ותהליכי עבודה המתייחסים לזיהוי, מדידה והערכה, בקרה והפחתה, ניטור ודיווח של הסיכונים השונים להם חשופה החברה.

ביאור 18 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים (המשך)

סיכוני שוק

הסיכונים הפיננסיים מנוהלים באמצעות פיזור בין אפיקי השקעה, ענפים, מנפיקים ובין נכסים בארץ לנכסים בחו"ל, בחינה וניתוח של הנכסים טרום קבלת החלטת ההשקעה ובמהלך חיי ההשקעה ועמידה במגבלות חשיפה.

מגבלות שונות לחשיפות לסיכוני שוק, אשר נועדו לצמצם את הנזק שעלול להיגרם כתוצאה משינויים לא צפויים בשווקים, מתייחסות, בין היתר, לתקררות השקעה במניות, קרנות ונדל"ן, לחשיפה מרבית לאגרות חוב קונצרניות בהתאם לדירוג, לחשיפה מרבית להשקעה בודדת, לחשיפה למגזרי הצמדה ולחשיפה לריבית. מדיניות ניהול סיכוני השוק כפופה גם לתקנות ההשקעה.

כימות ובחינת סיכוני שוק נעשים באמצעות מערכת ממוכנת באגף ניהול סיכונים. לאור לקחי המשבר הפיננסי, ניתן משקל כבד יותר לתרחישי קיצון ככלי ניהול סיכונים מרכזי.

הבקרה על ניהול סיכוני שוק מבוצעת באמצעות דיווחים ניהוליים תקופתיים המוצגים בוועדות ההשקעה השונות ובפני ההנהלה והדירקטוריון ומידי שנה נכללים גם בדוח מנהל הסיכונים לדירקטוריון.

יחידת הבקרה בחטיבת ההשקעות אחראית לביצוע בקרה שוטפת של עמידה במגבלות השקעה ובמגבלות הדירקטוריון ונעזרת, בין היתר, במערכת ממוחשבת ובדוחות המתריעים על חריגות.

לפירוט בדבר החשיפה לסיכוני שוק ראה סעיף ד' להלן.

סיכוני אשראי

פעילות האשראי של חטיבת ההשקעות נעשית בכפוף לתקנות ההשקעה ולחוזרי הממונה בנושא ניהול סיכוני אשראי ובהתאם למדיניות שנקבעה על ידי הדירקטוריון. תקנות ההשקעה קובעות מגבלות חשיפה ללווה בודד ולקבוצת לוויים וכן מגבלות על מתן אשראי בהתאם לסוגי בטחונות וכיוצ"ב. חוזרי הממונה בנושא ניהול סיכוני אשראי מתווים תשתית לתמיכה ניהולית, מקצועית ותפעולית ומטרתם להבטיח קיומם של מנגנוני בקרה ופיקוח לניהול סיכוני אשראי להם חשופה החברה. בהתאם לחוזרי הממונה בנושא ניהול סיכוני אשראי מונה מנהל מערך אשראי לא סחיר, ונקבעו נהלים העוסקים בניהול סיכוני אשראי. חוזר ועדת חודק קובע הוראות לקביעת פרמטרים להתייחסות גופים מוסדיים המעמידים אשראי באמצעות רכישת אגרות חוב לא ממשלתיות, ובין היתר, באמצעות הרחבת תהליך האנליזה המתקיים בחטיבת ההשקעות טרם רכישת איגרת חוב וקביעת מדיניות ביחס לרכישת איגרות חוב, הכוללת, בין היתר, הכללת תניות חוזיות שונות ואמות מידה פיננסיות. בעקבות חוזר זה אושרו בוועדות ההשקעה דרישות, תהליכים ונהלי השקעה.

מדיניות החשיפה לאשראי, אשר אושרה על-ידי הדירקטוריון, מתייחסת למגבלות לחשיפה כוללת לקבוצת לוויים ולחמשת הבנקים הגדולים, מגבלות חשיפה לנכסי חוב על פי דירוג והאצלת סמכויות שונות לחטיבת ההשקעות, ועדת אשראי, ועדות השקעה והדירקטוריון.

הערכה ספציפית של סיכון האשראי לגבי חוב לא סחיר מבוצעת במערך האשראי בחטיבת ההשקעות באמצעות מודל דירוג שהינו מודל מונחה מומחה המבוסס על פלטפורמה ומתודולוגיה דומה לזאת הנמצאת בשימוש חברות הדירוג. המודל אושר על ידי דירקטוריון החברה ועל ידי משרד האוצר והוא מתוקף תקופתית על ידי אגף ניהול סיכונים.

בנוסף, מחושבת החשיפה ללוויים גדולים וקבוצות לוויים, התפלגות נכסי חוב לפי דירוגים והחשיפה לסיכון ריכוזיות ענפית וגיאוגרפית.

ברמת התיק הכולל מתבצע באגף ניהול סיכונים כימות של סיכוני האשראי הגלומים בנכסי ההשקעה, באמצעות בחינת הדירוג הממוצע של החוב הלא סחיר בתיקים האמורים והערכת והצגת התפתחות ההפסד הצפוי (EL) וההפסד הלא-צפוי (UL) בגין סיכוני האשראי בנכסי ההשקעה. ברמת עסקה פרטנית-מתקבלת חוות דעת בלתי תלויה של אגף ניהול סיכונים לעסקאות משמעותיות ולעסקאות גדולות, בהתאם לפרמטרים שהוגדרו.

ביאור 18 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים (המשך)

סיכוני אשראי (המשך)

קיימת הפרדה בחטיבת ההשקעות בין יחידת ניהול האשראי הלא סחיר אשר נוטלת את הסיכון ובין יחידה עצמאית המנהלת בקרה על הפעילות.

דיווח מפורט על החשיפות לסיכוני אשראי מוצג לוועדות ההשקעה, ההנהלה והדירקטוריון. מתנהלים תהליכי מעקב אחר יכולת הפירעון של לווים ואיכות הבטוחות במסגרת נהלי עבודה למתן אשראי שאושרו בדירקטוריון. לגבי אשראי סחיר, מתנהל מעקב אחר יכולת הפירעון ואחר חובות בעייתיים. לגבי אשראי לא סחיר, מערך אשראי לא סחיר עוקב אחר יכולת הפירעון, איכות הבטוחות וחובות בעייתיים.

לפירוט בדבר החשיפה לסיכוני אשראי ראה סעיף ו' להלן.

האטה כלכלית בישראל

למצב המשק הישראלי השפעה מהותית על החברה. האטה כלכלית עשויה להקטין את חיסכון העמיתים בקרנות שבניהול החברה, הן כתוצאה מהקטנת ההפקדות והן מגידול בפדיונות שינבעו מעליה בשיעור האבטלה וירידה בשכר. כמו כן, כתוצאה מהאטה עלול לגדול הסיכון שבחשיפה להשקעות. בקבוצה אגף כלכלה ומחקר המפרסם סקירות כלכליות שבועיות וחודשיות על מצב המשק המקומי והבינ"ל וכן מבצע מעקב אחר אינדיקטורים כלכליים מרכזיים מתוך מטרה להתריע על התפתחויות כלכליות שליליות בארץ ובעולם.

סיכונים ענפיים

שינויים רגולטורים

החברה חשופה לשינויים ברגולציה הנוגעים לתחומי פעילותה. בחברה מתבצע מעקב שוטף אחר כלל החוזרים, טיטות, ניירות עמדה והכרעות עקרוניות של הממונה וכן מבוצע ניתוח של השלכות השינויים על פעילות החברה והשוק והסיכונים אליהם חשופה החברה.

סיכוני נזילות

קיים סיכון הנובע מאי וודאות לגבי המועד בו תידרש החברה המנהלת לשלם או לנייד צבירות ביחס להיקף הנכסים הסחירים והמזומנים אשר יהיו זמינים לכך באותה עת. בנוסף, היעדר נזילות בשווקים עלול לגרום לקשיים במימוש נכסים ו/או בהקטנת חשיפות. קיימות מגבלות השקעה על שיעור הנכסים הלא נזילים וכמו כן נבחנת תקופתית ההשפעה של תרחישי משבר על מצב הנזילות. לפירוט בדבר החשיפה לסיכוני נזילות ראה סעיף ה' להלן.

תקדימים משפטיים

הקבוצה חשופה להחלטות שיפוטיות המהוות תקדים משפטי מחייב ביחס לפעילות החברה ולגרום לעלויות לא צפויות.

סיכונים מיוחדים לחברה המנהלת

סיכונים תפעוליים

הסיכונים התפעוליים העיקריים בחברה מנוהלים על-ידי המנהלים האחראים על הפעילויות השונות, בתמיכה מקצועית של אגף ניהול סיכונים. מלבד זאת, חלק מהסיכונים התפעוליים מנוהלים על-ידי היועצת המשפטית הממונה על האכיפה והציות, אחראי אבטחת מידע ואחראי היערכות לשעת משבר. בנוסף, מבקר הפנים משלב בתוכנית הביקורת נושאים שהוערכו בסקרי סיכונים כנושאים המחייבים בקרה מקיפה.

רצונה של החברה למנוע סיכונים תפעוליים ובהתאם פועלת ליישום בקרות למזעור החשיפה לסיכונים אלה, תוך התחשבות בשיקולי מהותיות וכדאיות.

בחברה התבצעה הערכה עצמאית ובלתי תלויה של סיכונים תפעוליים, תוך שימת דגש מיוחד על סיכוני מעילות והונאות, סיכוני טכנולוגיות מידע וסייבר וסיכוני המשכיות עסקית.

מסגרת ניהול הסיכון התפעולי מבוססת, בין היתר, על סטנדרטים גבוהים של יושרה ואתיקה, מחויבות לממשל ארגוני יעיל, כולל בין היתר הפרדת תפקידים, מניעת ניגודי עניינים, הגדרת סמכויות ואחריות והגדרת נהלי עבודה לתהליכים השונים.

ביאור 18 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים (המשך)

סיכונים תפעוליים (המשך)

על מנת להעמיק את המודעות לציות ולתהליכי בקרה נוספים, גיבשה ואימצה החברה קוד אתי, המהווה מצפן לעבודה השוטפת, ונועד להנחות ולכוון את התנהגות העובד במצבים של דילמות ושאלות לגבי ההתנהגות הראויה והנכונה מבחינה ערכית ומקצועית.

מעבר לפעילויות בקרה שוטפות בתהליכי העבודה, פועלת בחברה יחידת בקרה ייעודית, אשר בודקת עמידת הגורמים השונים בנהלים, במגבלות שהוגדרו ובהוראות הדין ומסייעות למנהלי הפעילויות למלא אחריותם קיימות גם בקורות ממוכנות במערכות תפעוליות שמטרתן להגביל חשיפה לסיכון תפעולי.

סיכוני מעילות והונאות

אופי הפעילות, המבנה הארגוני ומדרג הסמכויות המייחדים את החברה וכן היקף הכספים המנוהלים על ידה, חושפים אותה גם לאפשרות של הונאות ומעילות מצד גורמים בתוך החברה וגורמים מחוץ לחברה. בנושא ניהול סיכוני מעילות והונאות פועלת החברה בהתאם להוראות חוזר הממונה בעניין הונאות ומעילות ובהתאם למדיניות, אשר אושרה על ידי הדירקטוריון וכוללת מסגרת עבודה שיטתית למניעה, איתור, דיווח ותגובה מצמצמת נזקים לאירועי מעילות והונאות. עיקרי המדיניות באים לידי ביטוי בנהלי העבודה של החברה, בתהליכי העבודה בפועל ובקוד האתי, שמטרתו להנחות את עובדי החברה בנושאי התנהגות, משמעת ואתיקה בעבודה.

סיכוני סייבר ואבטחת מידע

בהתאם לחוזר גופים מוסדיים 4-9-2010, "ניהול טכנולוגיות מידע בגופים מוסדיים", בוצע בסוף שנת 2016 סקר להערכת ההשפעה הפוטנציאלית של סיכוני טכנולוגיות המידע על תהליכי הליבה בחברה. כפועל יוצא מהסקר גובשה תוכנית פעולה לגבי הצעדים למזעור הסיכונים. הסקר הוצג לוועדת ניהול סיכונים ולדירקטוריון בתחילת שנת 2017.

החברה חשופה בפעילותה לסיכון סייבר אשר עלול לנבוע משימוש לא מורשה בזהות, הפרעה לפעילות על ידי פגיעה בפעילות הרשת או השבתת שירותים, פגיעה במערכות, גניבה של נכסים דיגיטליים, החדרה של קודים או תוכנות זדוניות, חדירה למערכת או חשיפת מידע. תפיסת ההגנה של הראל בניהול סיכוני סייבר ואבטחת מידע בנויה על 3 שכבות: שכבת הגנה טכנולוגית, שכבת טיפול באירועים ושכבת רגולציה, ארגון ושיטות. בנוסף להיערכות תפעולית, החברה רכשה כיסוי ביטוחי כנגד פשעי מחשב, בכללם אירועי סייבר.

ב-31 באוגוסט 2016 פורסם חוזר בנושא "ניהול סיכוני סייבר בגופים מוסדיים". החוזר מגדיר עקרונות לניהול סיכוני סייבר בגוף מוסדי ומחייב לנהל סיכונים אלו. ההוראה מתייחסת, בין היתר, לנושאים הבאים: ממשל תאגידי- תפקידים ותחומי אחריות, הערכת סיכונים, הגנת סייבר, ניטור ובקרה, אבטחת מערכות, תקשורת ותפעול, ניהול משתמשים והרשאות, מיקור חוץ, שירותי מחשב בענן, אבטחה פיזית וסביבתית, אבטחת ערוצי קשר עם לקוחות וגורמים חיצוניים.

בהתייחס לסיכוני אבטחת מידע וסייבר, ובהתאמה לחוזר בנושא "ניהול סיכוני סייבר בגופים מוסדיים", הדירקטוריונים של הגופים המוסדיים בקבוצה אימצו ואישרו מדיניות בנושא ניהול סיכוני סייבר. סקר סיכונים מקיף על חשיפות החברה לסיכוני סייבר הוצג לוועדת ניהול סיכונים ולדירקטוריון בתחילת שנת 2017.

החברה מייחסת חשיבות רבה לנושא ניהול סיכוני סייבר ומצויה בתהליך שוטף של ביצוע סקרי סיכונים, הערכת סיכונים ומבדקי חדירה. בנוסף, מתקיימות פגישות תקופתיות של ועדת היגוי לניהול סיכוני סייבר.

ביאור 18 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים (המשך)

סיכוני המשכיות עסקית

היערכות החברה להמשך פעילות בעת משבר (DRP) והמשכיות עסקית מתבצעת בשני מישורים: הערכות לנפילת מערכות המחשוב והערכות לאירוע קטסטרופה במשרדים הראשיים ברמת-גן.

מערכות המחשוב נמצאות באתר חיצוני ומערכות חלופיות נמצאות באתר נפרד. במקרה של נפילה של מערכות המחשוב תוכל הקבוצה תוך זמן קצר יחסית לחדש את כל שירותי המחשוב הקריטיים דרך המערכות החלופיות באמצעות קווי תקשורת מאובטחים חלופיים.

בהתייחס להערכות לאירוע קטסטרופה במשרדים הראשיים ברמת-גן, הגופים המוסדיים בקבוצה נערכים להתארגנות של עובדים באתרים אחרים של הקבוצה, לגיבוי וביצוע עבודה במשמרות. כל תת-יחידה תיערך להתרחשות אירוע כאמור באמצעות תהליכי גיבוי לוגיסטי וכתבת נהלי יחידה להסדרת ההתנהלות עם קרות אירוע כאמור.

בחברה קיים ספר נהלים המסדיר אופן ההתנהלות עם קרות כל אחד מן האירועים הנ"ל. בנוסף, מתבצעים תרגולים במסגרת הקבוצה לאירוע משבית (קטסטרופלי), בו מתורגלים תהליכים לוגיסטיים נבחרים ומופעלות תוכנות ומערכות מרכזיות מהאתר החלופי.

הליכים משפטיים מהותיים ותובענות ייצוגיות

לתובענות ייצוגיות ולתביעות משפטיות מהותיות אחרות כנגד החברה, עלולה להיות השפעה מהותית על עסקיה. הליכים כאמור יכול שינבעו גם מפעולות של צדדים שלישיים (כגון סוכנים), מבלי שלחברה תהיה יכולת חזרה מעשית לאותם צדדים שלישיים.

היעוץ המשפטי של החברה אחראי לניהול הסיכון המשפטי, מסתייע במידת הצורך ביעוץ משפטי חיצוני ומעניק תמיכה ומענה לכלל ההיבטים המשפטיים של פעילות החברה. במסגרת זו, ניהול השוטף של הסיכון המשפטי מתבטא בעיקר במתן ייעוץ משפטי שוטף לאורגנים המוסמכים בחברה בנושאים השונים הכרוכים בפעילות החברה, בהכנת מסמכי התקשרות, בניהול הידע המשפטי בחברה, ובכלל זה עדכון הגורמים הרלבנטיים בשינוי הוראות דין ורגולציה לסוגיהם, אשר יש להם השלכה על עבודת החברה, בהתאמת מערך ההסכמים והנהלים לשינויים אלה ובעדכונים שוטפים של מערכות ההסכמים והמסמכים שבשימוש החברה, ובריכוז התביעות הייצוגיות נגד החברה והפיקוח על הגורמים המקצועיים המטפלים בהן מטעם החברה.

על מנת לקיים את אחריות החברה למלא אחר דרישות החוק פועלת בחברה ממונה על ציות ואכיפה, המסייעת לעובדי החברה לקיים את אחריותם לציית להוראות הרלבנטיות להם. בינואר 2012 החברה אימצה תכנית אכיפה, במסגרת יישום הוראות חוק הגברת האכיפה בשוק ההון, המתקן את חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א - 1981 וחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005, ומינתה את הגורמים שיהיו אחראים על יישומה ופיקוחו על ביצועה.

סיכון ציות

פעילויות מהותיות בקבוצה כפופות להוראות רגולטוריות שונות. אי עמידה בדרישות רגולטוריות עלולה לגרום סנקציות ועיצומים כספיים כלפי החברה ועשויה להוות בסיס לתביעות נגדה.

החברה חותרת לעמידה בכל הדרישות הרגולטוריות המוטלות עליה, מתוך שאיפה שלא להיחשף לסיכוני ציות.

על מנת לקיים את אחריות החברה למלא אחר דרישות החוק פועלת בחברה ממונה על ציות ואכיפה, המסייעת לעובדי החברה לקיים את אחריותם לציית להוראות הרלבנטיות להם. החברה אימצה תכנית אכיפה ומינתה את הגורמים שיהיו אחראים על יישומה ופיקוחו על ביצועה.

סיכון מוניטין

המוניטין של החברה הינו אחד הנכסים היקרים ביותר שלה והגנתו הינה חיונית לפעילות החברה. בשל כך, החברה עושה כל מאמץ לשמר את המוניטין החיובי הקיים. ניהול סיכון המוניטין מסתמך על תרבות אתית חזקה שבה מופעל שיקול דעת בסביבה מובנית ומודעת סיכונים. הערכת סיכון המוניטין מהווה שיקול עיקרי בהערכת כל פעילות עסקית, התקשרות ושיתוף פעולה. כל יחידה עסקית אחראית לביצוע הפעולות הנדרשות על מנת להבטיח מזעור החשיפה לסיכון המוניטין בממשקי עבודה אל מול שותפים עסקיים וצדדים שלישיים.

ביאור 18 - ניהול סיכונים (המשך)

ג. דרישות חוקיות

- המסגרות הרגולטוריות קובעות הסדרים שונים ומציבות דרישות רבות ביחס לסיכונים הייחודיים להם חשופים גופים מוסדיים וגופים שעיסוקם בשוק ההון והפיננסים. ניהול הסיכונים בחברה מונחה על ידי הסדרי חקיקה רבים אשר פורסמו במהלך השנים האחרונות, הכוללים דרישות שונות, שהעיקריות בהן:
- דרישה למינוי מנהל סיכונים.
- דרישות, מתוקף החוזר המאוחד פרק 10 - ניהול סיכונים, המתייחסות לתפקידי מנהל הסיכונים ומארג היחסים שלו עם בעלי תפקידים אחרים.
- דרישה לקביעת מדיניות חשיפה לסיכונים, תקרות חשיפה, נהלים וכלים למדידה ולבקרת הסיכונים.
- דרישות, מתוקף החוזר המאוחד פרק 4 - ניהול נכסי השקעה, המתייחס לניהול סיכונים אשראי.
- הוראות לעניין טיפול בקטגוריות ספציפיות של סיכונים תפעוליים: מעילות והונאות, סייבר, ניהול המשכיות עסקית, סיכונים טכנולוגיות מידע, סיכונים ציות ובקרה על דיווח כספי (SOX).

החברה מיישמת את דרישות החוקים והחוזרים, בהתאם לדוחות הזמנים שנקבעו.

ד. סיכונים שוק

(1) סיכון שוק הוא הסיכון שהשווי ההוגן או תזרימי המזומנים העתידיים של נכסים פיננסיים ושל התחייבויות פיננסיות ישתנו כתוצאה משינויים במחירי שוק. סיכונים שוק כוללים, בין היתר, סיכונים הנובעים משינויים בשערי הריבית, בשערי מניות, במדד מחירים לצרכן ובמטבע חוץ.

(2) מבחני רגישות הנוגעים לסיכונים שוק

להלן ניתוח רגישות ביחס להשפעת השינוי במשתנים אלה על הרווח (הפסד) לשנה ועל הרווח הכולל (הון עצמי). ניתוח הרגישות הנוגעים לנכסים הפיננסיים ולהתחייבויות הפיננסיות בגין משתנה הסיכון הרלבנטי נכון לכל מועד דיווח, ובהנחה שכל שאר המשתנים האחרים קבועים. כך, למשל, השינוי בריבית הינו בהנחה, שכל הפרמטרים האחרים לא השתנו. כמו כן, הונח שהשינויים האמורים אינם משקפים ירידת ערך פרמנטית של נכסים המוצגים בעלות מופחתת או של נכסים זמינים למכירה ולפיכך, בניתוח הרגישות לעיל, לא נכללו בגין נכסים אלו הפסדים מירידת ערך.

ניתוח הרגישות, מביא לידי ביטוי השפעות ישירות בלבד ללא השפעות משניות.

יצוין גם כי הרגישויות אינן ליניאריות, כך ששינויים גדולים או קטנים יותר ביחס לשינויים שמתוארים להלן אינם בהכרח אקסטרפולציה פשוטה של השפעת אותם שינויים.

ליום 31 בדצמבר, 2017

שיעור השינוי בשע"ח של מטבע חוץ		שיעור השינוי במדד המחירים לצרכן		שיעורי הריבית (א)		
-10%	+10%	-1%	+1%	-1%	+1%	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
-	-	(36)	36	(1)	1	רווח (הפסד)
-	-	(36)	36	309	(291)	רווח כולל (הון עצמי) (ב)

ליום 31 בדצמבר, 2016

שיעור השינוי בשע"ח של מטבע חוץ		שיעור השינוי במדד המחירים לצרכן		שיעורי הריבית (א)		
-10%	+10%	-1%	+1%	-1%	+1%	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
-	-	(32)	32	(1)	1	רווח (הפסד)
-	-	(32)	32	239	(225)	רווח כולל (הון עצמי) (ב)

ביאור 18 - ניהול סיכונים (המשך)

ד. סיכוני שוק (המשך)

(2) מבחני רגישות הנוגעים לסיכוני שוק (המשך)

ליום 31 בדצמבר, 2015						
שיעור השינוי בשיעור ש"ח של מטבע חוץ		שיעור השינוי במדד המחירים לצרכן		שיעורי הריבית (א)		
-10%	+10%	-1%	+1%	-1%	+1%	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
-	-	(29)	29	(1)	1	רווח (הפסד)
-	-	(29)	29	196	(185)	רווח כולל (הון עצמי) (ב)

(א) ניתוח הרגישות ביחס לשינוי בריבית הינו גם ביחס למכשירים בריבית קבועה וגם ביחס למכשירים בריבית משתנה. ביחס למכשירים בריבית קבועה החשיפה הינה ביחס לערך הפנקסני של המכשיר וביחס למכשירים עם ריבית משתנה החשיפה הינה ביחס לתזרים המזומנים מהמכשיר הפיננסי. לצורך חישוב ניתוח הרגישות נלקח בחשבון שינוי בריבית מתחילת השנה גם לגבי נכסים שנרכשו במהלך השנה.

(ב) ניתוחי הרגישות ביחס לרווח הכולל מביאים לידי ביטוי גם את ההשפעה על הרווח (הפסד) לשנה. ניתוחי הרגישות מבוססים על הערך בספרים ולא על שווי כלכלי.

(3) פירוט הנכסים והתחייבויות של החברה בחלוקה לבסיסי הצמדה:

ליום 31 בדצמבר 2017					
ללא הצמדה	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	פריטים לא פיננסיים ואחרים	סך הכל	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
-	-	-	1,155	1,155	נכסים:
497	-	-	-	497	נכסי מיסים נדחים
497	-	-	-	497	חייבים ויתרות חובה
5,880	4,714	-	-	10,594	השקעות פיננסיות:
2,552	-	1	-	2,553	נכסי חוב סחירים
8,929	4,714	1	1,155	14,799	מזומנים ושווי מזומנים
-	-	-	14,573	14,573	סך הכל נכסים
226	-	-	-	226	סך כל הון
226	-	-	-	226	התחייבויות:
226	-	-	-	226	זכאים ויתרות זכות
8,703	4,714	1	(13,418)	-	סך הכל הון והתחייבויות
8,703	4,714	1	(13,418)	-	סך הכל חשיפה מאזנית

ביאור 18 - ניהול סיכונים (המשך)

ד. סיכוני שוק (המשך)

(3) פירוט הנכסים וההתחייבויות של החברה בחלוקה לבסיסי הצמדה (המשך):

ליום 31 בדצמבר 2016					
סך הכל	פריטים לא פיננסיים ואחרים	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	ללא הצמדה	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
1,524	1,524	-	-	-	נכסים:
517	-	-	517	-	נכסי מיסים נדחים
486	-	-	-	486	נכסי מיסים שוטפים
2,527	1,524	-	517	486	חייבים ויתרות חובה
8,815	-	-	3,808	5,007	השקעות פיננסיות:
2,533	-	2	-	2,531	נכסי חוב סחירים
13,875	1,524	2	4,325	8,024	מזומנים ושווי מזומנים
13,356	13,356	-	-	-	סך הכל נכסים
519	-	-	-	519	סך כל הון
13,875	13,356	-	-	519	התחייבויות:
-	(11,832)	2	4,325	7,505	זכאים ויתרות זכות
					סך הכל הון והתחייבויות
					סך הכל חשיפה מאזנית

ביאור 18 - ניהול סיכונים (המשך)

ה. סיכוני נזילות

סיכון נזילות הינו הסיכון שהחברה תידרש לממש את נכסיה במחיר נחות על מנת לעמוד בהתחייבויותיה. צורך אפשרי לגיוס מקורות באופן בלתי צפוי ובזמן קצר עשוי לחייב מימוש נכסים משמעותי באופן מהיר ומכירתם במחירים שלא בהכרח ישקפו את שווי השוק שלהם.

מתוך יתרת הנכסים של החברה, סך של כ- 13,147 אלפי ש"ח הינם מזומנים ושווי מזומנים ונכסים סחירים הניתנים למימוש מיידי. על פי תקנות דרכי ההשקעה על החברה להחזיק בנכסים נזילים בסכום שלא יפחת מ-50% מההון הנדרש.

ו. סיכוני אשראי

סיכון אשראי הוא סיכון להפסד כספי שיגרם לחברה באם לקוח או צד שכנגד למכשיר פיננסי לא יעמוד בהתחייבויותיו החוזיות, והוא נובע בעיקר מחובות של חייבים אחרים וכן מהשקעות בניירות ערך.

מזומנים ושווי מזומנים

החברה מחזיקה במזומנים בבנקים המדורגים AA- עד AA+ בהתבסס על הדירוג של חברות מעלות ומדרוג.

חייבים - הכנסות לקבל מדמי ניהול

הכנסות החברה נובעות מזכאות לקבל דמי ניהול מקופות שבניהולה ועל-כן לחברה חשיפה שולית בגין סיכון אשראי הנובעת מחייבים - הכנסות לקבל מדמי ניהול.

השקעות פיננסיות

החברה מגבילה את החשיפה לסיכון אשראי על ידי השקעה בעיקר באגרות חוב ממשלתיות סחירות ובאגרות חוב קונצרניות סחירות בדרוג גבוה. נכון ליום 31 בדצמבר 2017, ההנהלה אינה צופה שהצדדים שכנגד לא יעמדו בהתחייבויותיהם.

1. חלוקת נכסי חוב על פי מיקומם:

ליום 31 בדצמבר					
2016			2017		
סך הכל	שאינם סחירים	סחירים	סך הכל	שאינם סחירים	סחירים
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
8,815	-	8,815	10,594	-	10,594

בארץ

נכסי חוב סחירים מסווגים לקטגוריית זמינים למכירה ומוצגים בשווי הוגן. ראה גם ביאור פירוט הנכסים בחלוקה לדירוגים להלן.

ביאור 18 - ניהול סיכונים (המשך)

1. סיכוני אשראי (המשך)

2. פירוט נכסים בחלוקה לדירוגים:

(א) נכסי חוב

דירוג מקומי (*)								
ליום 31 בדצמבר 2016				ליום 31 בדצמבר 2017				
סך הכל	נמוך מ-BBB	עד BBB	AA ומעלה	סך הכל	נמוך מ-BBB	עד BBB	AA ומעלה	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
6,469	-	-	6,469	8,423	-	-	8,423	נכסי חוב בארץ
2,346	119	151	2,076	2,171	-	267	1,890	נכסי חוב סחירים:
8,815	119	151	8,545	10,594	-	267	10,313	אגרות חוב ממשלתיות
								אגרות חוב קונצרניות
								סך הכל נכסי חוב סחירים בארץ

(*) המקורות לרמת הדירוג בישראל הינן חברות הדירוג שאישר הממונה. נתוני הדירוג הומרו לסמלי הדירוג של S&P בהתאם למקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל בתוכו A- ועד A+.

(ב) סיכוני אשראי בגין נכסים אחרים (בארץ)

דירוג מקומי (*)						
ליום 31 בדצמבר 2016			ליום 31 בדצמבר 2017			
סך הכל	לא מדורג	AA ומעלה	סך הכל	לא מדורג	AA ומעלה	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
486	486	-	497	497	-	חייבים ויתרות חובה
1,524	1,524	-	1,155	1,155	-	נכסי מסים נדחים
2,533	-	2,533	2,553	-	2,553	מזומנים ושווי מזומנים

(*) המקורות לרמת הדירוג בישראל הינן חברות הדירוג שאישר הממונה. נתוני הדירוג הומרו לסמלי הדירוג של S&P בהתאם למקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל בתוכו A- ועד A+.

ביאור 18 - ניהול סיכונים (המשך)

1. סיכוני אשראי (המשך)

3. פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות בנכסי חוב פיננסיים:

ליום 31 בדצמבר 2016		ליום 31 בדצמבר 2017		
סיכון אשראי מאזני		סיכון אשראי מאזני		
%	סכום אלפי ש"ח	%	סכום אלפי ש"ח	
מסה"כ		מסה"כ		
2.55	225	4.22	447	ענף משק
6.39	563	3.75	397	בינוי ונדל"ן
3.48	307	3.02	321	חשמל ומים
9.54	841	7.92	839	תקשורת ושרותי מחשב
4.65	410	1.58	167	בנקים
26.61	2,346	20.49	2,171	שירותים עסקיים אחרים
73.39	6,469	79.51	8,423	אג"ח מדינה
100.00	8,815	100.00	10,594	סך הכל

ביאור 19 - התחייבויות תלויות והתקשרויות

א. התחייבויות תלויות

(1) קיימת חשיפה כללית, אשר לא ניתן להעריכה ו/או לכמתה, הנובעת, בין היתר, ממורכבותם של השירותים הניתנים על ידי החברה לעמיתה. מורכבות הסדרים אלו צופנת בחובה, בין היתר, פוטנציאל לטענות, פרשנויות ואחרות, עקב פערי מידע בין החברה לבין עמיתי קרן הפנסיה, הנוגעות לשורה ארוכה של תנאים מסחריים ורגולטוריים. לא ניתן לצפות מראש את סוגי הטענות שיועלו בתחום זה ואת החשיפה הנובעת מטענות אלו ואחרות בקשר עם מוצרים פנסיוניים ארוכי טווח המועלות, בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות. פרשנות חדשה לאמור במוצרים פנסיוניים ארוכי טווח עלולה לעיתים להשפיע על הרווחיות העתידית של החברה בגין המוצרים הקיימים, זאת בנוסף לחשיפה הגלומה בדרישות לפיצוי ללקוחות בגין פעילות העבר. כמו כן קיימת חשיפה בשל שינויים רגולטוריים והנחיות של הממונה, בחוזרים שהינם בתוקף ובטיטות חוזרים שעדיין מתקיימים דיונים לגביהם, וכן ב"עמדות ממונה" ו"הכרעות עקרוניות" בנושאים שונים שחלקם בעלי השלכות תפעוליות ומשפטיות נרחבות. חשיפה זו מוגברת בתחומי החסכון הפנסיוני בו פועלת החברה. בתחום זה התקשרויות עם העמיתים הינן לאורך שנים רבות במהלכן עשויים להתרחש שינויים במדיניות, ברגולציה ובמגמות הדין, לרבות בפסיקת בתי המשפט. זכויות אלו מנוהלות באמצעות מערכות מיכוניות מורכבות, אשר לאור השינויים כאמור, יש צורך להתאימן באופן שוטף. כל אלו יוצרים חשיפה תפעולית ומיכונית מוגברת בתחומים אלו.

ביאור 19 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

(2)

בחודש יוני 2004 הוגשה תביעה בבית המשפט המחוזי בתל-אביב ובקשה לאישורה כתביעה נגזרת כנגד החברה האם, יושב הראש לשעבר ומנכ"ל החברה לשעבר וכנגד חברה שהינה בעלת שליטה בחברה האם (להלן - הנתבעים), על ידי בעלי מניות המיעוט בחברה (להלן - התובעים) בסכום של 15,605,000 ש"ח. עניינה של התביעה פיצוי עתידית בגין שימוש במשאבים שונים של עתידית, כגון: שימוש בתשתית התפעול, במוניטין, שימוש בקניינה של עתידית, בגין נטילת קרן פנסיה ממשיכה ואובדן רווחים. בחודש יולי 2010 החליט בית המשפט לקבל את בקשת התובעים להכיר בתביעה כתביעה נגזרת בשם לעתיד (להלן: "ההחלטה"). בנוסף תובעים התובעים עמלות בסך של 3,177,000 ש"ח במסגרת התביעה האישית שלהם נגד המנויים לעיל.

אוגוסט 2015 ניתן פסק דין בתביעה במסגרתו דחה השופט את התביעה הנגזרת במלואה וקיבל את תביעתם האישית של התובעים לתשלום עמלות ותמלוגים מטעם לעתיד. במהלך החודשים ספטמבר-דצמבר 2015 העבירה לעתיד לתובעים את הסכומים המשקפים להערכתה את מלוא הסכום אותו היא חייבת לתובעים בהתאם להוראות פסק הדין, אולם התובעים טוענים כי הסכום שהועבר אינו מהווה את הסך הסופי לו הם זכאים בהתאם לפסק הדין. בהתאם לכך, מונה מומחה מטעם בית המשפט לצורך הכרעה בסוגיות הכספיות שבמחלוקת. עיקר המחלוקת שבין הצדדים הינה לעניין הריביות שיש להוסיף על סכום הקרן. במסגרת פגישה שהתקיימה עם המומחה שמונה נתגלו מחלוקות נוספות בין הצדדים. בהתאם לכך הוגשה בקשה לבית המשפט מטעם התובעים במסגרתה ביקשו כי המומחה יתייחס גם לסוגיית העמלות בגינה קיימת מחלוקת. לאחר שהתקיים דיון בעניין הגיעו הצדדים להסכמה לפיה המומחה יבדוק גם את עניין העמלות ובעניין הריבית התבקש בית המשפט ליתן החלטה במחלוקת שבין הצדדים.

ביום 22 באוגוסט 2016 התקבלה החלטת בית המשפט המקבלת את עמדת הנתבעים, כי הריבית לפיה יבצע המומחה את הבדיקה ויערוך את תחשיב התגמולים היא הריבית בגין איחור בהעברת כספים מהמערכת הבנקאית.

באוקטובר 2015 הגישו התובעים לבית המשפט העליון הודעת ערעור על דחיית התביעה הנגזרת. במסגרת הודעת הערעור, מבקשים התובעים לבטל את פסק הדין ולקבל את התביעה הנגזרת ולחילופין, להשיב את התיק לבית המשפט המחוזי על מנת שידון בשאלת גובה הנזק.

להערכת יועציה המשפטיים של החברה סיכויי קבלת הערעור נמוכים מסיכויי דחייתו.

בכל הנוגע לתביעה האישית, ביום 3 בינואר 2017 הוגשה לבית המשפט חוות דעת חלקית של המומחה מטעם בית המשפט, בנושא התמלוגים ובנושא שכר הדייקטורים. בעקבות הכרעת המומחה בנושאים האמורים שולם בחודש פברואר 2017 סכום העומד על 322,356 ש"ח לתובעים. ביום 14 בפברואר 2018 הגיש המומחה את חוות דעתו הסופית לבית המשפט הכולל את נושא העמלות. בהתאם לחוות הדעת, לחברה אין חוב נוסף כלפי התובעים.

(3)

חוק הגנת השכר, התשי"ח - 1958 והתקנות שהותקנו על פיו, מטילים התחייבות על הקופות, בנסיבות שפורטו בחוק, בגין חובות של מעבידים לעובדיהם אשר לא סולקו במועד על ידי העברת כספים לקופות. קיימת אי וודאות בכל הקשור לגובה הסכומים שבפיגור, כמו גם לעצם מחוייבות המעבידים בנושא, וזאת בין היתר, בשל סיבות שונות לאי העברת כספים לקופות האופייניים לסקטור קופות הגמל (כגון: הפסקת יחסי עובד-מעביד, העברת כספים לקופה אחרת וכיוצ"ב). להערכת החברה הסכומים הינם בהיקפים שאינם מהותיים.

על מנת לגבות את החובות, כאמור, שולחת החברה מכתבי התראה למעבידים ולעמיתים ובמידת הצורך מגישה תביעות כנגד המעבידים החייבים.

ביאור 19 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

ב. התקשרויות

(1) על-פי הסכמים עם בעלי מניות המיעוט בחברה, שנחתמו במסגרת הסכם הפשרה מיום 1 ביוני 2000, זכאים בעלי מניות אלה לקבל כדלקמן:

- א. תמלוגים בשיעור של 10% מהכנסות החברה מדמי הניהול, נטו שייגבו מעתידית.
- ב. 10% מדמי הניהול שמבטחי המשנה ישלמו לחברה.

(2) ביום 26 בפברואר 2013, נחתם הסכם בין "הראל פנסיה וגמל בע"מ" (לשעבר: הראל ניהול קרנות פנסיה בע"מ) לבין ידידים הולדינג ולפיו הומחו כל זכויותיה והתחייבויותיה של ידידים הולדינג כלפי החברה החל משנת 2013. בהמשך לכך תספק הראל פנסיה וגמל בע"מ את השירותים שאותם התחייבה לספק ידידים הולדינג לחברה ובתמורה לכך תהיה הראל פנסיה וגמל זכאית לדמי הניהול והתפעול להם הייתה זכאית ידידים הולדינג.

בהתאם להסכם תהיה זכאית הראל פנסיה וגמל לדמי הניהול בסך של 2,850 אלפי ש"ח לשנה, צמוד למדד שפורסם בחודש אוגוסט 2011, ובניכוי עלויות ישירות בהן נשאה החברה. ההסכם הוארך לתקופה נוספת בת שלוש שנים. הארכת ההסכם אושרה על ידי ועדת הביקורת ביום 19 בנובמבר 2014 ועל ידי הדירקטוריון ביום 23 בנובמבר 2014.

ביום 20 בנובמבר 2017, הוארך הסכם הניהול לתקופה של שלוש שנים נוספות באותם תנאים.

ביאור 20 - אירועים לאחר מועד הדיווח

החל מיום 31 בדצמבר 2017, הסתיימה וטרם הוסדרה הוראת השעה בקשר לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות), לפיהן ניתן לזקוף הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות בשיעור שלא עולה על 0.25% משווי נכסי העמיתים. למיטב ידיעת החברה, הנושא נמצא בהליכי תקינה ומטופל על ידי הממונה, כאשר בכוונת הממונה להביא לאישור ועדת הכספים תקנות בנוסח דומה לנוסח שהיה קיים טרם סיומה של הוראת השעה, אשר תהיה לו תחולה רטרואקטיבית מיום 1 בינואר 2018. בשלב זה לא ניתן להעריך את ההשלכות של היעדר אישור התקנות כאמור מיום 1 בינואר 2018 על תוצאות הרבעון הראשון לשנת 2018.

הצהרה (certification)

אני, דודי לייזנר מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של עתידית קופת פנסיה (להלן: "קרן הפנסיה") לשנת 2017 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קרן הפנסיה וכן את התנועה בקרן הפנסיה למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של קרן הפנסיה; וכן-
  - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקרן הפנסיה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
  - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
  - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של קרן הפנסיה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
  - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה:
  - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
  - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים א
  - (ג) חרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

19 במרס 2018

דודי לייזנר, מנכ"ל

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי – הצהרות, דוחות וגילויים.

אני, רם גבל מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של עתידית קופת פנסיה (להלן: "קרן הפנסיה") לשנת 2017 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קרן הפנסיה וכן את התנועה בקרן הפנסיה למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של קרן הפנסיה; וכן-
  - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקרן הפנסיה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
  - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקוחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
  - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של קרן הפנסיה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
  - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה:
  - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
  - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

19 במרס 2018

רם גבל, סמנכ"ל כספים

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי – הצהרות, דוחות וגילויים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי

ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון, של עתידית קופת פנסיה (להלן: "קרן הפנסיה") אחראית לקביעתה וקיומה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי. מערכת הבקרה הפנימית של קרן הפנסיה תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של החברה המנהלת לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל והוראות הממונה על שוק ההון. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת החברה המנהלת בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של קרן הפנסיה על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2017, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2017, הבקרה הפנימית של קרן הפנסיה על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

_____	ניר כהן	יו"ר הדירקטוריון :
_____	דודי לידנר	מנכ"ל :
_____	רם גבל	סמנכ"ל כספים :

תאריך אישור הדוח : 19 במרס 2018

עתידיית קופת פנסיה

דוחות כספיים

ליום 31 בדצמבר 2017

עתידידת קופת פנסיה

דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר 2017

תוכן העניינים

עמוד

2

דוח רואי החשבון המבקרים

3

דוח רואי החשבון המבקרים בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

דוחות כספיים

4

מאזנים

5

דוחות הכנסות והוצאות

6

דוחות תנועה בקרן הפנסיה

7

ביאורים לדוחות הכספיים

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

**דוח רואי החשבון המבקרים לעמיתים ולבעלי המניות של עתידית קופת
פנסיה המנוהלת על ידי לעתיד חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ (להלן:
"החברה המנהלת")**

ביקרנו את המאזן המצורף של עתידית קופת פנסיה (להלן - "הקרן") המנוהלת על ידי לעתיד חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ (להלן - החברה המנהלת) לימים 31 בדצמבר 2017 ו- 2016 ואת דוחות ההכנסות וההוצאות ואת הדוחות על התנועה בקרן לכל אחת מהשנים שהסתיימו באותם תאריכים. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של החברה המנהלת. אחריותנו היא לחוות דיעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973. על פי תקנים אלה, נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מידגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שישומו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של החברה המנהלת וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את מצבה הכספי של הקרן לימים 31 בדצמבר 2017 ו-2016 ואת תוצאות פעולותיה ואת התנועה בקרן לכל אחת מהשנים שהסתיימו באותם תאריכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון, בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005 והתקנות שהותקנו מכוחו ובהתאם לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופות גמל), התשכ"ד 1964.

מבלי לסייג את חוות דעתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 1' בדבר הגרעון האקטוארי של הקרן.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקרן ליום 31 בדצמבר 2017, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO והדוח שלנו מיום 19 במרס 2018 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקרן.

סומך חייקין
רואי חשבון

19 במרס 2018

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

**דוח רואי החשבון המבקרים לעמיתים ובעלי המניות של עתידית קופת פנסיה
בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי**

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של עתידית קופת פנסיה (להלן "הקרן") ליום 31 בדצמבר 2017, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן "COSO"). אחראים הדירקטוריון והנהלה של לעתיד חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ (להלן "החברה המנהלת") אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקרן ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הקרן בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קוימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקרן. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של קרן פנסיה הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון, בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו ובהתאם לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964. בקרה פנימית על דיווח כספי של קרן פנסיה חדשה כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הקרן (לרבות הוצאתם מרשות); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון, בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו ובהתאם לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964 ושקבלת כספים והוצאת כספים של הקרן נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון והנהלה של החברה המנהלת; ו- (3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הקרן, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, תסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקרות תהפוכה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, החברה המנהלת קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקרן ליום 31 בדצמבר 2017, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים של הקרן לימים 31 בדצמבר 2017 ו-2016 ולכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017 והדוח שלנו, מיום 19 במרס 2018, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים וכן הפניית תשומת לב לאמור בביאור 1" בדבר הגרעון האקטוארי של הקרן.

סומך חייקין
רואי חשבון

19 במרס 2018

עתידיית קופת פנסיה

ליום 31 בדצמבר		ביאור	
2016	2017		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
			רכוש שוטף
22,057	27,763	4	מזומנים ושווי מזומנים
6,978	7,623	5	חייבים ויתרות חובה
6,589	7,236	6	סיוע ממשלתי ישיר בגין השנה הנוכחית
35,624	42,622		סה"כ רכוש שוטף
			השקעות
432,114	495,139	7	ניירות ערך שאינם סחירים
380,059	377,190	8	ניירות ערך סחירים
104,362	140,672	9	פקדונות והלוואות
916,535	1,013,001		סה"כ השקעות
952,159	1,055,623	3	סה"כ נכסים
		18	התחייבויות תלויות והתקשרויות
7,244	9,040	10	התחייבויות שוטפות
		(5)גי	התחייבויות פנסיוניות
			זכויות שנצברו:
229,790	254,964		לפנסיונרים
851,363	920,626		למבוטחים פעילים
268,660	276,871		למבוטחים לא פעילים
1,349,813	1,452,461		
			זכויות שייצברו בעתיד:
244,740	262,899		התחייבויות בגין דמי גמולים הצפויים להתקבל בקרן בעתיד ובגין הוצאות ניהול
(179,291)	(182,464)		בניכוי:
			ערך נוכחי של דמי גמולים הצפויים להתקבל בקרן בעתיד
(69,669)	(81,345)	11	ערך נוכחי של הסבסוד באמצעות אג"ח מיועדות מסוג "ערד" שהקרן צפויה לרכוש לאחר תאריך המאזן
(4,220)	(910)		סך כל זכויות שייצברו בעתיד
1,345,593	1,451,551		
			סיוע ממשלתי ישיר:
(153,605)	(166,870)	11	ערך נוכחי של הכנסות עתידיות הצפויות מתשלומי הסיוע הממשלתי הישיר לקרן
-	(150,398)		סיוע ממשלתי עתידי בגין כרית ביטחון
1,191,988	1,136,747		
(247,073)	(87,700)		גרעון אקטוארי
944,915	1,046,583		סה"כ התחייבויות פנסיוניות
		16	הון מניות
952,159	1,055,623		

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

19 במרס 2018			
רם גבל סמנכ"ל כספים של החברה המנהלת	דודי לייזנר מנכ"ל של החברה המנהלת	ניר כהן יו"ר הדירקטוריון של החברה המנהלת	תאריך אישור הדוחות הכספיים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		ביאור	
2016	2017		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
(546)	(473)	א12	הכנסות (הפסדים)
			ממזומנים ושווי מזומנים
		ב12	מהשקעות:
30,885	53,017		בניירות ערך שאינם סחירים
18,536	35,273		בניירות ערך סחירים
3,019	8,830		בפקדונות והלוואות
52,440	97,120		
51,894	96,647		סה"כ הכנסות מהשקעות
6,597	7,261	6	סיוע ממשלתי ישיר
58,491	103,908		סה"כ הכנסות
			הוצאות
5,307	5,670	13	דמי ניהול
852	713		עמלות ואחרות
6,159	6,383		סה"כ הוצאות
52,332	97,525		עודף הכנסות, נטו מועבר לדוח התנועה בקרן הפנסיה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2016	2017
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
887,403	944,915
15,074	14,990
6,058	6,110
52,332	97,525
73,464	118,625
11,323	12,537
4,629	4,420
15,952	16,957
944,915	1,046,583

יתרת הקרן לתחילת השנה

תוספות לקרן

דמי גמולים ממעסיקים ומעובדים עבור :

פנסיית יסוד

פנסיה מקיפה

עודף הכנסות נטו מועבר מדוח הכנסות והוצאות

סה"כ התוספת לקרן

בניכוי תשלומים לעמיתים ולאחרים

תשלומים

לגימלאים, נכים ושארים

החזרים לעמיתים שפרשו

סה"כ התשלומים לעמיתים

יתרת הקרן לסוף השנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

ביאור 1: - כללי

הגדרות	א.
	בדוחות כספיים אלה:
	הקרן או עתידיית
	החברה המנהלת או החברה
	עמיתים ותיקים
	עמיתי תקופת הביניים
	צדדים קשורים ובעלי עניין
	רשות שוק ההון
	הממונה
	תקנות מס הכנסה
	מדד
	חוק הפיקוח
	ב. לחברה המנהלת רישיון לעסוק בביטוח בענף הפנסיה. לעניין הענקת רישיון מבטח לחברה המנהלת ראה סעיף ז' להלן.
	ג. הקרן מפעילה שתי תוכניות פנסיוניות: פנסיה מקיפה ופנסיה יסוד (זיקנה). תשלומי הפנסיה נקבעים על יסוד תקופת החברות בקרן וההפקדות בגין וכן על-פי הסכמי רציפות, הכל כמפורט בתקנון הקרן. הפנסיה משולמת לעמית בהגיעו לגיל הזכאות ולשאייריו הזכאים על-פי תקנון הקרן. תקנונה של הקרן מפרט את מנגנון האיזון האקטוארי: מידי שנה נערך לקרן מאזן אקטוארי ובו נרשם העודף או הגרעון האקטוארי המצטבר. בשנה בה נצבר עודף אקטוארי יראו אותו כעתודה אקטוארית. עלתה היתרה בעתודה האקטוארית על 5% מסך כל התחייבויות של הקרן, רשאית הקרן להגדיל זכויות למבוטחים, פנסיונרים ושאיירים בהתאם לחלוקה שתקבע בגין היתרה שעלתה על 5% מסך כל התחייבויות הקרן. בשנה בה נוצר גרעון אקטוארי העולה על 5% מסך כל התחייבויות הקרן או, באישורו של הממונה גם לגבי שיעור נמוך מ-5% או כשנוצר גרעון אקטוארי בסכום העולה על 3% מסך כל התחייבויות הקרן במהלך 3 שנים רצופות יועבר מהעתודה האקטוארית לנכסי הקרן סכום עד לגובה הגרעון ובמידה ונותר גרעון יופחתו זכויות המבוטחים, פנסיונרים ושאיירים בגובה יתרת הגרעון (ראה גם ביאור 1.1).

ביאור 1: - כללי (המשך)

ד. בחודש מרס 1995 החליטה ממשלת ישראל על שינויים בהסדרי הפנסיה במשק ובהם איסור על הצטרפות עמיתים חדשים לקרנות הפנסיה שהיו קיימות באותו מועד. בחודש ספטמבר 1995 פורסמו הנחיות האוצר המסדירות הקמת קרנות פנסיה חדשות להפעלת ההסדרים החדשים, ונקבע כי הן תחולנה החל מ-1 בינואר 1995. דהיינו הקרן הינה קרן סגורה ומנועה מלקבל עמיתים חדשים החל מתאריך זה.

ה. פסק דין בענין עמיתי תקופת הביניים:

ביום 22 בדצמבר, 1999 ניתן בבית המשפט העליון בשבתו כבית המשפט הגבוה לצדק (בג"ץ) פסק דין בעתירות שהוגשו כנגד ממשלת ישראל, שר האוצר והממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון במשרד האוצר.

פסק הדין קובע כי עמיתים שהצטרפו לקרנות הפנסיה בשלושת החודשים הראשונים של 1995 (להלן - תקופת הביניים) ואשר הוראות אגף שוק ההון קבעו כי ישתייכו לקרנות פנסיה חדשות, יורשו להשאיר כעמיתים בקרנות הפנסיה אליהן הצטרפו (דהיינו הקרנות הוותיקות) בתנאים שחלו עליהם שעה שהצטרפו לקרן. דמי הגמולים של עמיתים אלה יכללו בקרן הותיקה, אולם הקרן הותיקה לא תורשה לרכוש עבור עמיתים שהצטרפו בתקופת הביניים אגרות חוב ישנות (מסוג "מירון" הנושאות ריבית של 5.57% לשנה) אלא רק אגרות חוב חדשות (מסוג "עמד" הנושאות ריבית של 4.86% לשנה).

ו. קיימת הפרדה מלאה בין החברה המנהלת ונכסיה לבין קרן הפנסיה ונכסיה.

ז. במסגרת חקיקת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), תשס"ה-2005 (חוק קופות הגמל) נקבעה הוראה לפיה על קופת גמל תאגידית לחדול להיות תאגיד ולהפוך לחשבון נאמנות לא יאוחר מיום 8 במאי, 2007. כיון שעתידיית היא קופה תאגידית פעלו עתידיית והחברה המנהלת במהלך שנת 2007 להפיכתה של עתידיית לחשבון נאמנות שינוהל בידי החברה, כשם שהיה והוה, הלכה למעשה, מיום 29 בנובמבר, 1989 (כפועל יוצא מכך שתקנון עתידיית קובע שהיא תנוהל בידי החברה). ביום 3 במאי, 2007 השלימו עתידיית והחברה את כל הפעולות הנדרשות על-פי הבנתן בהתאם לנוהל הגשת בקשה להפיכת קופות גמל המנוהלות כתאגיד להיות מנוהלות בנאמנות על ידי חברה מנהלת. ברם, קבוצת המיעוט בחברה טענה כי היא בעלת המניות בעתידיית וכי לה הסמכות לבצע את השינוי המבני, תוך שהיא התעלמה מהקבוע בתקנון עתידיית, לפיו כל המבוטחים ומעסיקיהם הם חברי החברה וזכויות ההצבעה באסיפה הכללית של עתידיית קבעו תמיד, מיום 29 בנובמבר, 1989, כי הרוב המוחלט באסיפה הכללית של עתידיית ניתן לחברה, כחברה המנהלת שלה.

לאחר פעולות שנקטה החברה ובהם פניות חוזרות ונשנות לממונה וכן לביהמ"ש לעניין זכאותה לעריכת השינוי המבני, התקבל ביום 6 בפברואר, 2013 פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז ובמסגרתו הוצהר על ידי בית המשפט כי הסמכות לבצע שינוי מבני היא של החברה וכי על עתידיית לפעול מול הממונה ליישום המתווה שהוגש על ידה בשנת 2007.

בהתאם לכך, ביום 25 בינואר 2015 התקבל אישור הממונה להעברת הניהול מרצון של עתידיית בנאמנות על ידי החברה המנהלת. בנוסף, במסגרת זו בוטל רישון המבטח של עתידיית והוענק רישון מבטח לחברה המנהלת. כן, ניתן אישור הממונה לעדכון תקנון קרן הפנסיה אשר נכנס לתוקף החל מיום 1 באפריל 2015.

ח. במסגרת עדכון תקנון הקרן ערכה החברה המנהלת שינוי מקיף בתקנון במסגרתו תכנית הפנסיה תבוסס על עקרונות קרן מסוג תשואה (בדומה לקרנות הפנסיה החדשות) כך שזכויות המבוטחים בקרן הומרו ליתרות צבורות אשר משקפות את זכויותיהם הצבורות בטרם ביצע עדכון התקנון כאמור. כמו כן עודכן מבנה דמי הניהול, כך שמודל דמי הניהול החדש יהיה שקוף ופשוט. ראה גם ביאור 13 בדבר דמי ניהול. בנוסף, עודכן התקנון באופן המביא לידי ביטוי את העברת הניהול לחברה המנהלת כמפורט לעיל.

ט. ביום 27 בנובמבר, 2006 נרשמה במרשם רשם החברות 'החלטה' על 'תיקון' תקנונה של הקרן ובתוך כך 'החלטה' על 'שינוי' שמה של הקרן ל'חזון חברה מנהלת בע"מ". על פי חוות דעת של היועצים המשפטיים של החברה, ה'החלטה' האמורה נתקבלה שלא כדין באסיפה כללית שנתכנסה שלא כדין, בניגוד לתקנות 8-18 לתקנון ההתאגדות של החברה ובלא קבלת אישור מראש ובכתב מאת הממונה, אישור הנדרש על פי סעיף 17 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), תשס"ה-2005. על כן ה'החלטה' האמורה הינה שגויה ובטלה. לפיכך, שמה הנכון של הקרן על פי רשם החברות הוא "עתידיית קופת פנסיה בע"מ" ותקנונה שבתוקף הוא התקנון שאושר כדין בדצמבר 2007.

בעקבות פניות שלא נענו לרשם החברות, ביום 15 בספטמבר 2010 הגישה החברה המרצת פתיחה, בין היתר, בנושא אי חוקיות ה'החלטה' על 'שינוי' שמה של הקרן. ביום 6 בפברואר 2013 התקבל פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז ובמסגרתו הוצהר על ידי בית המשפט כי ההחלטות האמורות הינן בטלות וחסרות כל תוקף וכי שמה של הקרן הוא עתידיית קופת פנסיה בע"מ. החברה הגישה לרשם החברות בקשה לתיקון הרישום במרשם החברות בהתאם לפסק הדין. בהמשך לכך בוצע התיקון במרשם רשם החברות. לאור אישור הממונה להעברת הניהול כמפורט לעיל, פועלת החברה בימים אלה מול רשם החברות לפירוקה של החברה עתידיית קופת פנסיה בע"מ.

י. זכויות עמיתים, כרית ביטחון וגירעון אקטוארי לקרנות פנסיה מאוזנות

ביום 16 בינואר 2017 אישרה מליאת הכנסת בקריאה שנייה ושלישית את הצעת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תיקון מס' 33), התשע"ז-2017 לעניין העמדת כרית ביטחון לשם הגנה מפני סיכוני ריידת הריבית (להלן "תיקון 33").

תיקון 33 קובע, בעקבות המלצות ועדת ברנע, כי תינתן "כרית ביטחון" (התחייבות של המדינה לכיסוי גירעונות) לקרנות הפנסיה הוותיקות שבהסדר, עד לתקרה של 11.32 מיליארד שקלים, או 11.8%, הנמוך מבניהם, זאת לצורך הגנה על עמיתי הקרנות מפני פגיעה בזכויותיהם, אם תחול ירידה בשיעורי הריבית לפיה מחושבת התחייבות הקרנות לעמיתים. הקרנות שבהסדר יהיו זכאיות לכרית הביטחון בנוסף לסיוע הממשלתי בסך של כ-78 מיליארד שקלים שניתן להן בשנת 2003. בנוסף, קרנות שלא נכללו בהסדר הסיוע מ-2003 יוכלו לבחור ולקבל כרית ביטחון בגובה של עד כ-2.5 מיליארד שקלים סך הכל (תלוי בקרן), בתנאי שיעלו את גיל הזכאות לקבלת כספי הקרן ויפחיתו את התשלומים לעמיתים בגובה 1.75%, כפי שעשו הקרנות הנכללות בהסדר.

הקרן פעלה על מנת לעמוד בכל הדרישות הקבועות בהצעת החוק.

בהתאם להבנת החברה את תיקון 33 חילקה החברה את הסיוע הצפוי להתקבל בגין כרית הביטחון בין דור עמיתים ותיקים לבין דור עמיתי תקופת ביניים באופן שתחילת ניצול כרית הביטחון תהיה רק לאחר שכל נכסי הקרן אזלו. חלוקה זו עשויה להשתנות בהתאם להבהרות או הנחיות אשר יפורסמו על ידי רשות שוק ההון ו/או הממונה.

בתקופת הדוח ירד הגירעון האקטוארי של הקרן מסך של כ-247.1 מיליון ש"ח לסך של כ-87.7 מיליון ש"ח המהווה גירעון של כ-5.11%. הקיטון בשיעור הגירעון האקטוארי מתום שנה קודמת עד למועד המאזן נובע מעליה משוקללת בוקטור הריביות ומרישום נכס כרית בטחון בגובה של כ-150.4 מיליון ש"ח לאחר שהכנסת אישרה את הצעת החוק ביום 16 בינואר 2017 כמפורט לעיל.

בהתאם להבהרת הממונה מיום 3 למרס 2015, במסגרתה ניתנה למנהלי קרנות הפנסיה הוותיקות הבהרה כי קרן שתוצאת המאזן האקטוארי השנתי שלה היא גירעון העולה על השיעור שנקבע בתקנון, נדרש להפעיל את מנגנון האיזון האקטוארי רק במידה ושיעור השינוי הנדרש בהתחייבויות הקרן לשם איזון הקרן, עולה על השיעור הקבוע בתקנון הקרן להפעלת מנגנון איזון אקטוארי.

בהתאם לחישוב האקטוארי ליום המאזן שיעור האיזון האקטוארי לאחר ניצול כרית הביטחון הינו 2.1% ועל כן לא נדרשת הקרן לבצע הפחתת זכויות כאמור.

ביאור 2: - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית

א. כללי חשבונאות

הדוחות הכספיים ערוכים לפי כללי החשבונאות והדיווח, אשר נקבעו בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר, בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו, בהתאם לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964 (להלן: התקנות) ובהתאם למתכונת הדיווח שנקבעה בחוזרי פנסיה 3-3-2006 ו-21-3-2010.

נכסי הקרן משוערכים לפי תקנות מס הכנסה שהוחלפו בחודש מרס, 2009 בתקנות על הפיקוח שירותים פיננסיים קופות גמל - חישוב שווי נכסים, 2009 - התשס"ט. כתוצאה מההחלפה לא חל שינוי בכללי השערוך הנוגעים לקרנות פנסיה.

הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון החברה המנהלת ביום 19 במרס 2018.

ב. שימוש באומדנים בעריכת הדוחות הכספיים

בעריכת הדוחות הכספיים, בהתאם לכללים שנקבעו על-ידי רשות שוק ההון ובהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, נדרשה ההנהלה להשתמש באומדנים ובהערכות המשפיעים על הנתונים המדווחים של נכסים והתחייבויות, ועל הנתונים בדבר נכסים מותנים והתחייבויות תלויות שניתן להם גילוי בדוחות הכספיים וכן על נתוני הכנסות והוצאות בתקופת הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מאומדנים אלה.

ג. בסיס הערכת נכסים והתחייבויות

1. מזומנים ושווי מזומנים

כשווי מזומנים נחשבות השקעות שנוזלותן גבוהה הכוללות, בין היתר, פיקדונות לזמן קצר שהופקדו בבנקים ובבתי השקעות והתקופה עד למועד מימושם בעת ההשקעה בהם לא עלתה על חודש ואשר אינם מוגבלים בשעבוד.

ביאור 2: - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

ג. הערכת נכסים והתחייבויות (המשך)

2. השקעות נכללו כדלקמן:

- אגרות חוב מיועדות, אגרות חוב קונצרניות בלתי סחירות, שטרי הון בלתי סחירים, פקדונות והלוואות
- לפי שווי בבורסה ליום המאזן.
- ניירות ערך סחירים בארץ
- לפי שער בבורסה ליום המאזן (לפי השער הקובע שנקבע לנייר הערך ביום המסחר האחרון בשנת החשבון שנתקיים בבורסה בחו"ל או בשוק מוסדר בו הוא נסחר) ולפי שערי החליפין היציגים לתאריך המאזן.
- חוזים עתידיים ועסקאות החלפה לא סחירים
- ההשקעה מוצגת על פי שווייה ההוגן כהפרש בין השווי המהווה של הנכס העתידי בקיזוז ההתחייבות העתידי בגין העסקה. יתרת זכות הנובעת מעודף ההתחייבויות העתידיות על הנכסים העתידיים מוצגת בסעיף זכאים ויתרות זכות. בטחונות בגין חוזים עתידיים לא סחירים מסווגים לסעיף חייבים/זכאים.
- קרנות הון סיכון וקרנות השקעה בלתי סחירות
- לפי שווי הוגן של ההשקעות על בסיס הדיווח שהתקבל לאחרונה לפני תאריך המאזן ממנהלי קרנות הון הסיכון.
- אגרות חוב, הלוואות ושטרי הון שאינם נמדדים לפי שווי הוגן
- משוערכים לפי עלות מתואמת לפי חוזרי גופים מוסדיים 2008-9-16 ו- 2009-9-2.
- מוצרים מובנים
- לפי שער יום המאזן מאת החברה המצטטת.
- דיבידנד לקבל
- דיבידנד שהוכרז וטרם התקבל עד לתאריך המאזן.
- ריבית לקבל
- ריבית והפרשי הצמדה על ריבית של אגרות חוב סחירות אשר עבר יום ה- EX, אולם טרם התקבלו עד לתאריך המאזן.
- מניות לא סחירות
- לפי הערכת שווי הוגן ליום המאזן.
- אופציות וכתבי אופציות בלתי סחירים
- לפי תחשיב כלכלי המבוסס על מודל Black&Scholes. יתרת זכות הנובעת מהתייחבויות בגין אופציות מוצגת בסעיף זכאים ויתרות זכות.

3. שיעורי הריבית ששמשו בקביעת השווי ההוגן

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים (אגרות חוב קונצרניות בלתי סחירות, שטרי הון בלתי סחירים, פקדונות והלוואות) חלקם משוערכים לפי שווי הוגן המחושב לפי מודל המבוסס על תזרימי מזומנים, כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי החברה המספקת ציטוט ריביות ביחס לדירוגי הסיכון השונים (להלן: "החברה המצטטת") וחלקם משוערכים על פי ציטוטי שערים על ידי החברה המצטטת. המודל של החברה המצטטת מתבסס על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת המיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברת מרווח הוגן, חברה המספקת ציטוטי מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים לשערוך נכסי חוב לא סחירים.

בחודש דצמבר 2015 פרסמה חברת מרווח הוגן עדכון הוראות ביצוע לשערוך אגרות חוב מיועדות. בהתאם לעדכון אגרות החוב משוערכות על בסיס עקום ריבית חסר סיכון וללא חישוב פרמיית סבסוד. העדכון בוצע על מנת למנוע קיומו של פער בין שווי הנכסים במאזן החשבונאי לשוויים במאזן האקטוארי.

ביאור 2: - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

ג. הערכת נכסים והתחייבויות (המשך)

4. שערי החליפין וההצמדה

- א. נכסים והתחייבויות במטבע חוץ, או הצמודים לו, נכללו לפי שערי החליפין היציגים שפורסמו על ידי בנק ישראל והיו תקפים לתאריך המאזן.
- ב. נכסים והתחייבויות הצמודים למדד נכללו לפי המדד שפורסם לאחרונה לפני תאריך המאזן.
- ג. להלן פרטים על שינוי במדד המחירים לצרכן ובשער החליפין של הדולר ארה"ב:

שיעור השינוי בשנת			
2015	2016	2017	
%			
(0.90)	(0.30)	0.30	שיעור שינוי מדד המחירים לצרכן (לפי המדד הידוע ביום המאזן)
0.33	(1.46)	(9.83)	שער חליפין של הדולר של ארה"ב (בש"ח)

5. התחייבויות פנסיוניות

- א. ההתחייבות הפנסיונית מבטאת את אומדן הערך הנוכחי של התחייבויות הקרן הקיימות והצפויות להצבר בעתיד למבוטחים פעילים, למבוטחים לא פעילים ולפנסיונרים, לרבות בגין דמי ניהול ובניכוי דמי גמולים הצפויים להתקבל בעתיד, הסבסוד באמצעות אג"ח מיועדות מסוג ערד שהקרן צפויה לרכוש לאחר תאריך המאזן והכנסות עתידיות הצפויות מתשלומי הסיוע הממשלתי הישיר לקרן, כפי שחושבה על ידי אקטואר הקרן מר דוד אנגלמאייר, אשתקד על ידי מר ישעיהו אורזיצר.

בהמשך לסעיף 51 לתקנות מס הכנסה בדבר החלפת חוות דעת אקטוארית אחת לחמש שנים, מונה מר ישעיהו אורזיצר למתן חוות דעת אקטוארית לדוח השנתי של הקרן לשנת 2016. במסגרת חוות דעתו נקט מר אורזיצר בגישה שונה לעניין סוגיית חישוב דמי ניהול מאשר גישת אקטואר הקרן הממונה, מר דיויד אנגלמאייר. בעוד אקטואר הקרן נוקט באומדן דמי הניהול על ידי היוון בריבית הגלומה בווקטור הריביות חסר הסיכון בניכוי שיעור דמי הניהול השתמש מר אורזיצר באומדן של קיבוע תזרים דמי הניהול - דמי הניהול מחושבים כאחוז מהצבירה של הפעילים וכאחוז מהנכסים העומדים כנגד ההתחייבויות לפנסיונרים.

ההבדל בין שני האומדנים להערכת היוון דמי הניהול הגדיל בתקופת הדוח את הגירעון בסך של כ- 19.2 מיליון ש"ח (בשנת 2016 - הקטין את הגירעון בסך של כ- 27.6 מיליון ש"ח), הבדל זה לא גרם לשינוי לעניין הצורך בהפעלת מנגנון האיזון האקטוארי.

להבדלים הנ"ל בדבר אומדן דמי הניהול העתידיים אין השפעה על גביית דמי הניהול בפועל, הנעשים בהתאם לתקנון הקרן.

ביאור 2: - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

ג. הערכת נכסים והתחייבויות (המשך)

5. התחייבויות פנסיוניות (המשך)

ב. חישוב ההתחייבויות נעשה על-פי הוראות הדיווח האקטוארי שמפרסם אגף שוק ההון:

במסגרת הוראות אלה נקבעה מערכת הנחות חדשה אשר חלה על המאזנים האקטואריים החל מיום 31 בדצמבר, 1999. מערכת ההנחות משקפת שיפורים בתוחלת החיים, התאמת נתונים דמוגרפיים לנתוני קרנות הפנסיה ושילוב שיעורי עזיבה במינון שמרני בלוחות הגריעה. החישוב נערך על-פי שיעור ריבית הכלול בעקום הריבית המפורסם על ידי חברת "מרווח הוגן" ובהתבסס על תשואה של 4.8%-5.6% על אגרות חוב מיועדות.

בתאריך 22 באפריל, 2002, פרסם אגף שוק ההון הוראות לעדכון תקנוני קרנות הפנסיה, כדי ליישם את הנחות הירידה העתידיית בשיעור התמותה. ההוראות מתייחסות למנות הפנסיה שיוקנו לעמיתים החל מיום 1 בנובמבר, 2002. בהתאם להוראות הני"ל, נערכו שינויים בתקנון הקרן.

הדוחות האקטואריים החל מיום 31 בדצמבר, 2003, נערכו על-פי בסיס אקטוארי מעודכן בהתאם להוראות הני"ל.

ההתחייבויות הפנסיוניות בדוחות הכספיים מבוססים על הדוח האקטוארי. יש לראות בדוח האקטוארי על כל הביאורים וההערות הכלולים בו השלמה הכרחית לנתוני הדוחות הכספיים.

החל מיום 31 בדצמבר, 2007, נערך הדוח על פי בסיס אקטוארי לפי חוזר פנסיה 6-3-2007. ביום 30 בינואר 2013 פורסם חוזר פנסיה 1-3-2013, דרך חישוב מאזן אקטוארי ומקדמי תקנון של קרן פנסיה.

החוזר מפרט הנחות ברירות מחדל מעודכנות שעל בסיסן יחשבו קרנות הפנסיה את המאזן האקטוארי שלהן ובהתאם יקבעו את המקדמים הכלולים בתקנון.

פרסום החוזר נובע מהצורך בעדכון ההנחות הדמוגרפיות נוכח השינויים בטבלאות הדמוגרפיות, הבאים לידי ביטוי בנייר עמדה סופי שפרסם המפקח בנושא "עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בקרנות הפנסיה וביטוחי חיים" ביום 26 בנובמבר 2012, המהווה המשך לטייט נייר העמדה בנושא זה שפורסמה ביום 11 ביולי 2012.

החוזר קובע כי על חברה מנהלת של קרן פנסיה להגיש לממונה תקנון לאישור הכולל מקדמים המחושבים על פי הוראות החוזר לא יאוחר מיום 21 בפברואר 2013. בשל ההשפעה הקטנה שיש לשינויים האמורים על תקנון הקרן נמסר לחברה על ידי נציגי הממונה, לאחר שהגישה בקשה לתיקון תקנון מעודכן במועד האמור, כי התיקון איננו נדרש.

כמו כן, החוזר קובע כי לפחות אחת לשלוש שנים קרן פנסיה תבדוק כל הנחה העומדת בבסיס המאזן האקטוארי ובבסיס המקדמים, ותגיש לממונה את תוצאות הבדיקות בצירוף חוות דעת של האקטואר הממונה של קרן הפנסיה על התאמת ההנחות לתוצאות הבדיקות. במהלך שנת 2014 הגישה החברה המנהלת לממונה את תוצאות הבדיקות הני"ל.

בתאריך 1 באוקטובר 2017 פורסם חוזר 6-3-2017 בנושא "תיקון החוזר המאוחד - דרך חישוב מאזן אקטוארי ומקדמי תקנון של קרן פנסיה וקופת גמל מרכזית לקצבה". הוראות החוזר נועדו לעדכן את ההנחות הדמוגרפיות שעל בסיסן מחשבת החברה את ההתחייבויות והמקדמים של התקנון. תחולת החוזר מיום 31 בדצמבר 2017.

ההתחייבויות למאזן ליום 31 בדצמבר 2017 חושבו על סמך ההנחות הדמוגרפיות המעודכנות והגדילו את ההתחייבויות בכ- 10 מיליון ש"ח.

עדכון המקדמים בתקנון על בסיס ההנחות הדמוגרפיות המעודכנות נדחה עד ליום 1 ביוני 2018 על פי חוזר 8-3-2017 מיום 1 בינואר 2018. הקרן הגישה תקנון עם מקדמים מעודכנים על בסיס ההנחות המעודכנות והתקנון המעודכן אושר ונכנס לתוקף החל מיום 15 בפברואר 2018.

ביאור 2: - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

ג. הערכת נכסים והתחייבויות (המשך)

5. התחייבויות פנסיוניות (המשך)

ג. שיטת רישום דמי גמולים ותשלומים לגמלאים, שאירים ואחרים

דמי הגמולים והתשלומים לגמלאים, שאירים ואחרים, נרשמים לפי חודש הגביה והתשלום בפועל, למעט דמי גמולים המתקבלים באמצעות חברות ביטוח, הנרשמים על בסיס מצטבר עם קבלתם בחברת הביטוח. דמי ניהול מנכסי הקרן נרשמים בתום החודש בגינו הם שולמו. התשלומים לפנסיונרים נרשמים במועד הזכאות.

ביאור 3: - חלוקת נכסים והתחייבויות

א. נכסים לפי קבוצות עמיתים

	עמיתי תקופת הבנייה	עמיתים ותיקים	סה"כ
	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
ליום 31 בדצמבר 2017			
מזומנים ושווי מזומנים	16,225	11,538	27,763
חייבים ויתרות חובה	5,377	2,246	7,623
סיוע ממשלתי ישיר בגין השנה הנוכחית	2,542	4,694	7,236
ניירות ערך שאינם סחירים	302,065	193,074	495,139
ניירות ערך סחירים	219,278	157,912	377,190
פקדונות והלוואות	85,232	55,440	140,672
סך-הכל נכסים	<u>630,719</u>	<u>424,904</u>	<u>1,055,623</u>
ליום 31 בדצמבר 2016			
מזומנים ושווי מזומנים	11,720	10,337	22,057
חייבים ויתרות חובה	4,915	2,063	6,978
סיוע ממשלתי ישיר בגין השנה הנוכחית	2,301	4,288	6,589
ניירות ערך שאינם סחירים	256,627	175,487	432,114
ניירות ערך סחירים	226,151	153,908	380,059
פקדונות והלוואות	59,515	44,847	104,362
סך-הכל נכסים	<u>561,229</u>	<u>390,930</u>	<u>952,159</u>

ביאור 3: - חלוקת נכסים והתחייבויות (המשך)

ב. התחייבויות לפי קבוצות עמיתים

ליום 31 בדצמבר 2017:

עמיתים תקופת הביניים	עמיתים ותיקים	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
5,988	3,052	9,040	התחייבויות שוטפות
			התחייבויות פנסיוניות
			זכויות שנצברו:
151,369	103,595	254,964	לפנסיונרים
478,960	441,666	920,626	למבוטחים פעילים
144,479	132,392	276,871	למבוטחים לא פעילים
774,808	677,653	1,452,461	
			זכויות שייצברו בעתיד:
126,717	136,182	262,899	התחייבויות בגין דמי גמולים הצפויים להתקבל בקרן בעתיד ובגין הוצאות ניהול
(95,811)	(86,653)	(182,464)	בניכוי: ערך נוכחי של דמי גמולים הצפויים להתקבל בקרן בעתיד
(54,187)	(27,158)	(81,345)	ערך נוכחי של הסבסוד באמצעות אג"ח מיועדות מסוג "ערד" שהקרן צפויה לרכוש לאחר תאריך המאזן
(23,281)	22,371	(910)	סך כל זכויות שייצברו בעתיד
751,527	700,024	1,451,551	
			סיוע ממשלתי ישיר:
(56,448)	(110,422)	(166,870)	ערך נוכחי של הכנסות עתידיות הצפויות מתשלומי הסיוע הממשלתי הישיר לקרן
(70,348)	(80,050)	(150,398)	סיוע ממשלתי עתידי בגין כרית ביטחון
624,731	512,016	1,136,747	
-	(87,700)	(87,700)	גרעון אקטוארי
624,731	421,852	1,046,583	סך כל התחייבויות פנסיוניות
630,719	424,904	1,055,623	

ביאור 3: - חלוקת נכסים והתחייבויות (המשך)

ב. התחייבויות לפי קבוצות עמיתים (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2016:

סה"כ אלפי ש"ח	עמיתים ותיקים אלפי ש"ח	עמיתי תקופת הביניים אלפי ש"ח	
7,244	2,316	4,928	התחייבויות שוטפות
			התחייבויות פנסיוניות
			זכויות שנצברו:
			לפנסיונרים
			למבוטחים פעילים
			למבוטחים לא פעילים
229,790	95,729	134,061	
851,363	393,108	458,255	
268,660	130,064	138,596	
1,349,813	618,901	730,912	
			זכויות שייצברו בעתיד:
			התחייבויות בגין דמי גמולים הצפויים להתקבל בקרן בעתיד
			ובגין הוצאות ניהול
			בניכוי:
			ערך נוכחי של דמי גמולים הצפויים להתקבל בקרן בעתיד
			ערך נוכחי של הסבסוד באמצעות אג"ח מיועדות מסוג "ערד"
			שהקרן צפויה לרכוש לאחר תאריך המאזן
244,740	137,265	107,475	
(179,291)	(84,266)	(95,025)	
(69,669)	(16,574)	(53,095)	
(4,220)	36,425	(40,645)	
1,345,593	655,326	690,267	סך כל זכויות שייצברו בעתיד
			סיוע ממשלתי ישיר:
			ערך נוכחי של הכנסות עתידיות הצפויות משלומי הסיוע
			הממשלתי הישיר לקרן
(153,605)	(101,454)	(52,151)	
1,191,988	553,872	638,116	
(247,073)	(165,258)	(81,815)	גרעון אקטוארי
944,915	388,614	556,301	סך כל התחייבויות פנסיוניות
952,159	390,930	561,229	

ביאור 3: - חלוקת נכסים והתחייבויות (המשך)

ג. נכסים לפי בסיס הצמדה

ליום 31 בדצמבר 2017:

סך הכל	הצמדה למטבע חוץ	בהצמדה		ללא תנאי הצמדה	אלפי ש"ח
		למדד המחירים לצרכן	אלפי ש"ח		
27,763	6,573	-	396,316	21,190	רכוש שוטף
7,623	1,829	140	41,074	5,654	מזומנים ושווי מזומנים
7,236	-	-	964	7,236	חייבים ויתרות חובה
396,316	-	396,316	396,316	-	סיוע ממשלתי ישיר בגין השנה הנוכחית
43,433	880	41,074	41,074	1,479	ניירות ערך שאינם סחירים
55,390	1,376	964	964	53,050	אגרות חוב ממשלתיות
159,316	3,515	155,723	155,723	78	אגרות חוב אחרות
96,911	6,467	89,555	89,555	889	מניות וניירות ערך אחרים
120,963	71,675	369	369	48,919	ניירות ערך סחירים
4,006	-	4,006	4,006	-	אגרות חוב ממשלתיות
2,046	-	1,733	1,733	313	אגרות חוב אחרות
134,620	5,710	115,160	115,160	13,750	מניות וניירות ערך אחרים
1,055,623	98,025	805,040	805,040	152,558	פקדונות והלוואות
					פקדונות בבנקים
					הלוואות לעמיתים
					הלוואות לאחרים
					סך-הכל הנכסים

ביאור 3: - חלוקת נכסים והתחייבויות (המשך)

ג. נכסים לפי בסיס הצמדה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2016:

סך הכל אלפי ש"ח	הצמדה למטבע חוץ אלפי ש"ח	בהצמדה		ללא תנאי הצמדה אלפי ש"ח	
		למדד המחירים לצרכן אלפי ש"ח	למדד המחירים לצרכן אלפי ש"ח		
22,057	9,877	-	-	12,180	רכוש שוטף
6,978	4,722	313	-	1,943	מזומנים ושווי מזומנים
6,589	-	-	-	6,589	חייבים ויתרות חובה
					סיוע ממשלתי ישיר בגין השנה הנוכחית
345,890	-	345,890	-	-	ניירות ערך שאינם סחירים
34,353	1,030	31,310	-	2,013	אגרות חוב ממשלתיות
51,871	8,210	-	-	43,661	אגרות חוב אחרות
					מניות וניירות ערך אחרים
117,091	3,764	113,252	75	75	ניירות ערך סחירים
130,123	24,475	103,438	2,210	2,210	אגרות חוב ממשלתיות
132,845	77,807	597	54,441	54,441	אגרות חוב אחרות
					מניות וניירות ערך אחרים
3,790	-	3,790	-	-	פקדונות והלוואות
1,941	-	1,934	7	7	פקדונות בבנקים
98,631	6,348	84,313	7,970	7,970	הלוואות לעמיתים
952,159	136,233	684,837	131,089	131,089	הלוואות לאחרים
					סך-הכל הנכסים

ביאור 4: - מזומנים ושווי מזומנים

ליום 31 בדצמבר 2016			ליום 31 בדצמבר 2017		
עמיתים		עמיתי	עמיתים		עמיתי
ותיקים	סה"כ	תקופת הביניים	ותיקים	סה"כ	תקופת הביניים
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
3,838	9,812	5,974	18,541	6,654	11,887
2,229	2,367	138	2,649	2,563	86
6,067	12,179	6,112	21,190	9,217	11,973
4,270	9,878	5,608	6,573	2,321	4,252
10,337	22,057	11,720	27,763	11,538	16,225

בשקלים

עו"ש בבנקים
פקדונות במוסד כספי

במט"ח

עו"ש בבנקים
סך הכל מזומנים ושווי מזומנים

ביאור 5: - חייבים ויתרות חובה

ליום 31 בדצמבר 2016			ליום 31 בדצמבר 2017		
עמיתים		עמיתי	עמיתים		עמיתי
ותיקים	סה"כ	תקופת הביניים	ותיקים	סה"כ	תקופת הביניים
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
61	149	88	12	5	7
141	459	318	226	71	155
1,853	6,350	4,497	7,381	2,168	5,213
8	20	12	4	2	2
2,063	6,978	4,915	7,623	2,246	5,377

קרנות פנסיה
ריבית ודיבידנד לקבל
חייבים ויתרות חובה בגין השקעות
אחרים
סה"כ חייבים ויתרות חובה

ביאור 6: - סיוע ממשלתי ישיר

א. כללי

במכתב הממונה מיום 11 בדצמבר, 2003 לקרנות הפנסיה הוותיקות המאוזנות שתוקן ביום 20 באוקטובר, 2004, הודיע הממונה כי יינתן סיוע כספי, בגין כל שנת כספים, החל משנת הכספים 2004 ואילך, שיהיה שווה לצירופם של כל אלה:

1. בגין נכסי הקרן העומדים כנגד התחייבויות הקרן לעמיתים שאינם עמיתי תקופת הביניים:

א. סכום השווה למכפלת שווים המשוערך של נכסי הקרן שאינם אגרות חוב מסוג "מירון" או "ערד", בשנת כספים מסוימת, בשיעור שנתי השווה להפרש שבין התשואה הריאלית השנתית האפקטיבית על אגרות חוב מיועדות מסוג "מירון" לבין 4%.

ב. סכום השווה למכפלת שווים המשוערך של נכסי הקרן שהם אגרות חוב מסוג "ערד", בשנת כספים מסוימת, בשיעור שנתי השווה להפרש שבין התשואה הריאלית השנתית האפקטיבית על אגרות חוב מיועדות מסוג "מירון" לבין התשואה הריאלית השנתית האפקטיבית על אגרות חוב מיועדות מסוג "ערד" המוחזקות בידי הקרן.

2. בגין נכסי הקרן העומדים כנגד התחייבויות הקרן לעמיתי תקופת הביניים:

א. סכום השווה למכפלת שווים המשוערך של נכסי הקרן שהם אגרות חוב מסוג "ערד" שהונפקו ביום 1 בינואר, 2004 או לאחריו, כאמור באותם דוחות כספיים, בשיעור שנתי השווה להפרש שבין התשואה הריאלית השנתית האפקטיבית על אגרות חוב מיועדות מסוג "ערד" שהונפקו לפני היום כאמור לבין התשואה הריאלית השנתית האפקטיבית על אגרות חוב מיועדות מסוג "ערד" שהונפקו ביום האמור או לאחריו.

ב. סכום השווה למכפלת שווים המשוערך של נכסי הקרן, כאמור באותם דוחות כספיים בשיעור שנתי השווה להפרש שבין התשואה הריאלית השנתית האפקטיבית על אגרות חוב מיועדות מסוג "ערד" שהונפקו לפני ה-1 בינואר, 2004 לבין 4%, ובשיעור השווה להפרש שבין 70% לבין השיעור שמהוות אגרות חוב מיועדות מסוג "ערד" מתוך נכסי הקרן העומדים כנגד התחייבויות הקרן לעמיתי תקופת הביניים.

ב. תחשיב הסיוע

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017			
עמיתי		עמיתי	עמיתים		עמיתי	
תקופת הביניים	תקופת הביניים	תקופת הביניים	תקופת הביניים	תקופת הביניים	תקופת הביניים	
סה"כ	וּתִיקִים	וּתִיקִים	סה"כ	וּתִיקִים	וּתִיקִים	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
586,885	236,411	350,474	636,714	256,680	380,034	נכסים חופשיים
149,961	-	149,961	163,891	-	163,891	נכסי אג"ח מיועדות
184,995	81,165	103,830	233,085	93,607	139,478	נכסי אג"ח ערד שהונפקו החל מ-1 בינואר 2004
	0.71%	0.19%		0.71%	0.19%	אחוז פיצוי בגין אג"ח ערד
	1.57%	1.05%		1.57%	1.05%	אחוז פיצוי בגין נכסים הזכאים לסיוע
6,589	4,288	2,301	7,236	4,694	2,542	סך הסיוע השנתי

ביאור 7: - ניירות ערך שאינם סחירים

א. הרכב

ליום 31 בדצמבר 2016			ליום 31 בדצמבר 2017			
עמיתי		עמיתי	עמיתי		עמיתי	
תקופת	תקופת	תקופת	תקופת	תקופת	תקופת	
הביניים	הביניים	הביניים	הביניים	הביניים	הביניים	
סה"כ	ותיקים	ותיקים	סה"כ	ותיקים	ותיקים	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
345,890	143,571	202,319	396,316	158,777	237,539	אגרות חוב ממשלתיות (ראה ב' להלן)
34,353	14,431	19,922	43,433	16,963	26,470	אגרות חוב אחרות (ראה ב' להלן)
380,243	158,002	222,241	439,749	175,740	264,009	
51,871	17,485	34,386	55,390	17,334	38,056	מניות וניירות ערך אחרים (ראה ג' להלן)
432,114	175,487	256,627	495,139	193,074	302,065	

ב. אגרות חוב שאינן סחירות

1. התפלגות לפי מועדי הפדיון שלאחר תאריך המאזן

ליום 31 בדצמבר 2016			ליום 31 בדצמבר 2017			
עמיתי		עמיתי	עמיתי		עמיתי	
תקופת	תקופת	תקופת	תקופת	תקופת	תקופת	
הביניים	הביניים	הביניים	הביניים	הביניים	הביניים	
סה"כ	ותיקים	ותיקים	סה"כ	ותיקים	ותיקים	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
37,641	9,240	28,401	36,729	9,255	27,474	בשנה הראשונה
29,997	6,883	23,114	8,575	4,561	4,014	בשנה השנייה
9,446	5,170	4,276	8,704	5,367	3,337	בשנה השלישית
7,869	5,143	2,726	5,543	4,004	1,539	בשנה הרביעית
4,794	3,789	1,005	4,812	3,176	1,636	בשנה החמישית
5,839	4,064	1,775	5,629	2,580	3,049	מעל 5 שנים ועד 7 שנים
3,965	1,649	2,316	40,822	29,395	11,427	מעל 7 שנים ועד 10 שנים
274,465	119,458	155,007	320,445	114,074	206,371	מעל 10 שנים ועד 15 שנים
6,227	2,606	3,621	8,490	3,328	5,162	מעל 15 שנים (עד שנת 2048)
380,243	158,002	222,241	439,749	175,740	264,009	

ביאור 7: - ניירות ערך שאינם סחירים (המשך)

ב. אגרות חוב שאינן סחירות (המשך)

2. תקופה ממוצעת לפדיון ותשואה ממוצעת

ליום 31 בדצמבר 2016			ליום 31 בדצמבר 2017			
עמיתים	תקופת	עמיתי	עמיתים	תקופת	עמיתי	
ותיקים	הביניים	סה"כ	ותיקים	הביניים	סה"כ	
						אגרות חוב צמודות למדד
8.22	8.48	8.04	8.86	8.61	9.03	התקופה הממוצעת המשוקללת לפדיון (שנים)
0.85	0.82	0.87	0.51	0.42	0.57	התשואה הממוצעת המשוקללת (אחוזים)
						אגרות חוב צמודות למט"ח
4.90	4.90	4.90	3.96	3.97	3.96	התקופה הממוצעת המשוקללת לפדיון (שנים)
4.29	4.31	4.28	3.93	3.94	3.93	התשואה הממוצעת המשוקללת (אחוזים)
						אגרות חוב בלתי צמודות
2.18	2.17	2.18	1.69	1.69	1.69	התקופה הממוצעת המשוקללת לפדיון (שנים)
2.24	2.24	2.24	1.55	1.54	1.55	התשואה הממוצעת המשוקללת (אחוזים)

ג. מניות וניירות ערך אחרים

ליום 31 בדצמבר 2016			ליום 31 בדצמבר 2017			
עמיתים	תקופת	עמיתי	עמיתים	תקופת	עמיתי	
ותיקים	הביניים	סה"כ	ותיקים	הביניים	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
17,009	6,033	10,976	19,384	6,173	13,211	מניות וניירות ערך אחרים
34,862	11,452	23,410	36,006	11,161	24,845	קרנות השקעה (ראה באור 18 ג')
51,871	17,485	34,386	55,390	17,334	38,056	

ביאור 8: - ניירות ערך סחירים

א. להלן ההרכב

ליום 31 בדצמבר 2016			ליום 31 בדצמבר 2017			
עמיתים	תקופת	עמיתי	עמיתים	תקופת	עמיתי	
ותיקים	הביניים	סה"כ	ותיקים	הביניים	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
117,091	72,587	44,504	159,316	94,910	64,406	אגרות חוב ממשלתיות (ראה ב' להלן)
130,123	38,807	91,316	96,911	27,233	69,678	אגרות חוב אחרות (ראה ב' להלן)
247,214	111,394	135,820	256,227	122,143	134,084	
132,845	42,514	90,331	120,963	35,769	85,194	מניות וניירות ערך אחרים
380,059	153,908	226,151	377,190	157,912	219,278	

ביאור 8: - ניירות ערך סחירים (המשך)

ב. אגרות חוב ממשלתיות ואחרות

1. התפלגות לפי מועדי הפדיון שלאחר תאריך המאזן

ליום 31 בדצמבר 2016			ליום 31 בדצמבר 2017			
עמיתי		עמיתי	עמיתי		עמיתי	
תקופת	תקופת	תקופת	תקופת	תקופת	תקופת	
הביניים	הביניים	הביניים	הביניים	הביניים	הביניים	
סה"כ	ותיקים	אלפי ש"ח	סה"כ	ותיקים	אלפי ש"ח	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
12,119	4,807	7,312	5,617	2,156	3,461	בשנה הראשונה
8,155	3,026	5,129	6,073	2,392	3,681	בשנה השניה
9,581	3,704	5,877	11,574	6,794	4,780	בשנה השלישית
16,488	8,553	7,935	6,153	2,377	3,776	בשנה הרביעית
9,231	3,536	5,695	6,261	2,413	3,848	בשנה החמישית
13,325	4,265	9,060	11,742	2,949	8,793	מעל 5 שנים ועד 7 שנים
35,073	6,323	28,750	36,721	7,089	29,632	מעל 7 שנים ועד 10 שנים
20,079	5,488	14,591	14,908	4,332	10,576	מעל 10 שנים ועד 15 שנים
123,163	71,692	51,471	157,178	91,641	65,537	מעל 15 שנים (עד שנת 2096)
<u>247,214</u>	<u>111,394</u>	<u>135,820</u>	<u>256,227</u>	<u>122,143</u>	<u>134,084</u>	

2. תקופה ממוצעת לפדיון ותשואה ממוצעת

ליום 31 בדצמבר 2016			ליום 31 בדצמבר 2017			
עמיתי		עמיתי	עמיתי		עמיתי	
תקופת	תקופת	תקופת	תקופת	תקופת	תקופת	
הביניים	הביניים	הביניים	הביניים	הביניים	הביניים	
סה"כ	ותיקים	אלפי ש"ח	סה"כ	ותיקים	אלפי ש"ח	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
15.30	17.92	13.02	17.38	19.74	15.22	<u>אגרות חוב צמודות למדד</u> התקופה הממוצעת המשוקללת לפדיון (שנים)
1.96	1.59	2.28	1.47	1.39	1.54	התשואה הממוצעת המשוקללת (אחוזים)
						<u>אגרות חוב צמודות למט"ח</u> התקופה הממוצעת המשוקללת לפדיון (שנים)
5.28	4.74	5.61	4.45	3.01	5.66	התשואה הממוצעת המשוקללת (אחוזים)
3.39	2.63	3.85	1.97	0.70	3.05	<u>אגרות חוב בלתי צמודות</u> התקופה הממוצעת המשוקללת לפדיון (שנים)
4.70	3.59	4.77	4.28	4.07	4.36	התשואה הממוצעת המשוקללת (אחוזים)
2.95	1.85	3.02	2.20	1.95	2.30	

ביאור 9: - פקדונות והלוואות

א. ההרכב:

ליום 31 בדצמבר 2016			ליום 31 בדצמבר 2017			
עמיתי		עמיתי	עמיתי		עמיתי	
תקופת הביניים	ותיקים	תקופת הביניים	תקופת הביניים	ותיקים	תקופת הביניים	
סה"כ אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	סה"כ אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
3,790	1,517	2,273	4,006	1,488	2,518	פקדונות בבנקים
1,941	1,941	-	2,046	2,046	-	הלוואות לעמיתים
98,631	41,389	57,242	134,620	51,906	82,714	הלוואות לאחרים
<u>104,362</u>	<u>44,847</u>	<u>59,515</u>	<u>140,672</u>	<u>55,440</u>	<u>85,232</u>	

ב. התפלגות לפי מועדי הפדיון שלאחר תאריך המאזן

ליום 31 בדצמבר 2016			ליום 31 בדצמבר 2017			
עמיתי		עמיתי	עמיתי		עמיתי	
תקופת הביניים	ותיקים	תקופת הביניים	תקופת הביניים	ותיקים	תקופת הביניים	
סה"כ אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	סה"כ אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
15,395	7,109	8,286	11,174	4,964	6,210	בשנה הראשונה
8,304	3,633	4,671	14,831	5,937	8,894	בשנה השניה
11,505	4,847	6,658	12,018	4,839	7,179	בשנה השלישית
8,646	3,746	4,900	13,764	5,283	8,481	בשנה הרביעית
8,517	3,863	4,654	10,167	4,128	6,039	בשנה החמישית
13,344	5,634	7,710	18,671	7,211	11,460	מעל 5 שנים ועד 7 שנים
17,310	7,024	10,286	21,617	8,216	13,401	מעל 7 שנים ועד 10 שנים
14,202	6,118	8,084	17,701	7,006	10,695	מעל 10 שנים ועד 15 שנים
7,139	2,873	4,266	20,729	7,856	12,873	מעל 15 שנים (עד שנת 2037)
<u>104,362</u>	<u>44,847</u>	<u>59,515</u>	<u>140,672</u>	<u>55,440</u>	<u>85,232</u>	

ביאור 9: - פקדונות והלוואות (המשך)

ג. תקופה ממוצעת לפדיון ותשואה ממוצעת

ליום 31 בדצמבר 2016			ליום 31 בדצמבר 2017		
עמיתי		עמיתי	עמיתי		עמיתי
תקופת	תקופת	תקופת	תקופת	תקופת	תקופת
הביניים	הביניים	הביניים	הביניים	הביניים	הביניים
ותיקים	ותיקים	ותיקים	ותיקים	ותיקים	ותיקים
סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ
<u>פקדונות בבנקים</u>					
2.78	2.82	2.75	1.85	1.85	1.85
התקופה הממוצעת המשוקללת לפדיון (שנים)					
0.90	0.89	0.91	0.49	0.49	0.49
התשואה הממוצעת המשוקללת (אחוזים)					
<u>הלוואות לעמיתים</u>					
1.79	1.79	-	2.44	2.44	-
התקופה הממוצעת המשוקללת לפדיון (שנים)					
1.03	1.03	-	0.40	0.40	-
התשואה הממוצעת המשוקללת (אחוזים)					
<u>הלוואות לאחרים</u>					
5.99	5.98	6.00	6.44	6.45	6.43
התקופה הממוצעת המשוקללת לפדיון (שנים)					
2.60	2.41	2.73	2.23	2.07	2.33
התשואה הממוצעת המשוקללת (אחוזים)					

ד. הלוואות המוצגות בשווי מתואם

בחוזר גופים מוסדיים 16-9-2008 מיום 4 בנובמבר 2008, נקבע כי קרן פנסיה תוכל לשערך בשווי מותאם הלוואות אשר ביום רכישתן או הקצאתן, לא יעלה שווין על 3% מהשווי המשווער של נכסי הקרן. הקרן מחזיקה בהלוואות אשר מוצגות בשווי מותאם במסגרת הלוואות. השווי ההוגן של הלוואות מהסוג האמור ליום המאזן (בהתאם לכללים לחישוב שווי הוגן כאמור בביאור 2 ג' לעיל) הינו 2,376 אלפי ש"ח והוא גבוה בסך של כ- 435 אלפי ש"ח מעלותו המתואמת (בשנת 2016 הינו 2,427 אלפי ש"ח והוא גבוה בסך של כ- 378 אלפי ש"ח מעלותו המתואמת).

ביאור 10: - התחייבויות שוטפות

ליום 31 בדצמבר 2016			ליום 31 בדצמבר 2017		
עמיתי		עמיתי	עמיתי		עמיתי
תקופת	תקופת	תקופת	תקופת	תקופת	תקופת
הביניים	הביניים	הביניים	הביניים	הביניים	הביניים
ותיקים	ותיקים	ותיקים	ותיקים	ותיקים	ותיקים
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
5,601	1,643	3,958	6,407	1,893	4,514
479	196	283	496	199	297
-	-	-	39	16	23
84	34	50	118	47	71
897	367	530	988	397	591
164	68	96	59	24	35
-	-	-	811	433	378
19	8	11	122	43	79
7,244	2,316	4,928	9,040	3,052	5,988

חוזים עתידיים ואופציות בזכות החברה המנהלת קרנות פנסיה מוסדות זכאים בגין פנסיה מעסיקים בטוחות בגין חוזים עתידיים לא סחירים זכאים בגין השקעות

ביאור 11: - סיוע מממשלתי עתידי

א. להלן החלוקה של הסיוע הממשלתי העתידי:

ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
153,605	166,870	הערך הנוכחי של הכנסות עתידיות צפויות מתשלומי הסיוע הממשלתי הישיר לקרן
69,669	81,345	הערך הנוכחי של הסבסוד באמצעות אג"ח מיועדות מסוג ערד שהקרן צפויה לרכוש לאחר מועד המאזן
<u>223,274</u>	<u>248,215</u>	

חישוב הסיוע הממשלתי הישיר נערך בהתאם להנחיות חוזר פנסיה מספר 3-3-2006 מיום 8 במרס 2006, כמפורט להלן:

1. הסיוע הממשלתי הישיר אשר צפוי להיות משולם לקרן מחושב בהתאם לכללים שנקבעו בנוהל להעברת סיוע כספי לקרנות הפנסיה הותיקות המאוזנות מיום 15 בדצמבר, 2004. הערך הנוכחי של סיוע זה מחושב באמצעות תחזית תזרים מזומנים בהתאם להנחות על תשואת הקרן הצפויה בכל שנה והכל לפי ההנחיות שנקבעו בחוזר.
2. השווי של אגרות החוב המיועדות בדוח הכספי זהה לשווי המשמש בדוח האקטוארי וזאת בעקבות שיערוך מחדש של אגרות חוב מיועדות שבוצעה בהתאם להבהרה שפורסמה בחודש דצמבר 2015, ראה ביאור 2.ג.3.

ב. להלן מוצג ההפרש בין שווי הוגן של אגרות החוב המיועדות המוחזקות על ידי הקרן לבין עלותן המתואמת:

ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
345,890	396,316	שווי הוגן אגרות חוב מיועדות
253,108	274,109	עלות מתואמת אגרות חוב מיועדות
<u>92,782</u>	<u>122,207</u>	הפרש

ביאור 12: - הכנסות (הפסדים)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2016	2017
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
(6)	111
(540)	(584)
(546)	(473)
25,939	42,615
215	2,845
4,731	7,557
30,885	53,017
3,027	5,914
5,183	8,459
10,326	20,900
18,536	35,273
4	75
97	96
2,918	8,659
3,019	8,830
52,440	97,120

א. ממזומנים ושווי מזומנים
הכנסות ריבית
הפסדים מהפרשי שער

ב. מהשקעות:

מניירות ערך שאינם סחירים

אגרות חוב ממשלתיות
אגרות חוב אחרות
מניות וניירות ערך אחרים

מניירות ערך סחירים

אגרות חוב ממשלתיות
אגרות חוב אחרות
מניות וניירות ערך אחרים

מפקדונות והלוואות

פקדונות
הלוואות לעמיתים
הלוואות לאחרים

ביאור 13: - דמי ניהול

להלן פירוט אודות דמי ניהול המשולמים על ידי הקרן לחברה המנהלת החל מיום 1 באפריל 2015, מועד שינוי התקנון, ראה גם ביאור 1 ח. לעיל:

- שיעור דמי הניהול שנגבה ממבוטחים הינו 0.055% מן היתרה הצבורה בסוף כל חודש, 0.66% בחישוב שנתי.
- שיעור דמי הניהול שנגבה מפנסיונרים הינו 0.052% בחודש מתוך סך הנכסים העומדים כנגד התחייבויות הקרן לכלל הפנסיונרים, 0.626% בחישוב שנתי.

עד למועד שינוי התקנון שילמה הקרן לחברה המנהלת מדי חודש דמי ניהול בסך 0.1% מסך שוויים המשוערך של הנכסים בסוף החודש. על פי תקנונה לפני התיקון הני"ל, החזירה החברה המנהלת לחשבונות העמיתים חלק מדמי הניהול על פי בסיס ערכי הפדיון שלהם וכן החזירה חלק מדמי הניהול כשיעור מההתחייבות לפנסיונרים.

ביאור 14: - יתרות ועסקאות עם צדדים קשורים

א. יתרות עם צדדים קשורים

ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
149	12	חייבים ויתרות חובה: קרנות פנסיה
479	496	זכאים ויתרות זכות: החברה המנהלת
-	39	קרנות פנסיה

ב. עסקאות עם צדדים קשורים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2016	2017	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
5,307	5,670	הוצאות דמי ניהול

ג. מידע על השקעות הקרן בצדדים קשורים ובעלי עניין

היתרה הגבוהה		
ליום 31 בדצמבר		
במשך השנה	2017	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
3,874	3,407	ניירות ערך סחירים מניות וניירות ערך אחרים
19	7	אג"ח והלוואות
19,264	18,906	ניירות ערך לא סחירים מניות וניירות ערך אחרים
3,293	2,951	אג"ח והלוואות

ביאור 15: - תשואה על נכסי הקרן

תשואה	תשואה	
ריאלית ברוטו	נומינלית ברוטו	
%	%	
9.88	10.21	לשנת 2017
6.12	5.80	לשנת 2016

ביאור 16: - הון המניות

ליום 31 בדצמבר 2017 ו-2016		
מונפק ונפרע	רשום	
מספר המניות		
3,000	3,000	מניות הנהלה בנות 1 ש"ח ע.נ. כ"א
10,000	10,000	מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.נ. כ"א
13,000	13,000	

למידע אודות פירוק החברה ראה ביאור 1.ט.

ביאור 17: - מסים על ההכנסה

קרן הפנסיה אושרה לצרכי מס כקופת גמל. תוקף האישור הינו עד ליום 31 בדצמבר 2018. בהתאם לכך, הכנסתה פטורה ממסים (בכפוף להתניות מסוימות בהן עמדה הקרן).

ביאור 18: - התחייבויות תלויות והתקשרויות

א. התחייבויות תלויות

לפרטים ועדכונים נוספים אודות התחייבויות תלויות ראה ביאור 19 לדוחות הכספיים של החברה המנהלת ליום 31 בדצמבר 2017.

ב. חובות מעבידים

חוק הגנת השכר מטיל התשי"ח - 1958, מטיל על הקרן התחייבות כלפי העובדים אם מעסיק פיגר בתשלומיו, אלא אם נקטה הקרן בכל ההליכים הקבועים בחוק.

ג. התקשרויות

השקעה בקרנות השקעה ובקרנות הון סיכון : לתאריך המאזן התקשרה הקרן בהסכמים להשקעה בקרנות השקעה ובקרנות הון סיכון כשותפה מוגבלת. הקרן התחייבה להשקעה כוללת בסך 56,641 אלפי ש"ח. סכומי ההשקעה מועברים בחלקים, בהתאם לדרישותיהן של הקרנות. סכומי ההשקעה שטרם נדרשו מסתכמים לתאריך המאזן לסך של 19,240 אלפי ש"ח.

ד. שעבודים

קיימים שעבודים על נכסי הקרן לצורך פעילות בנגזרים. לתאריך המאזן מסתכמים השעבודים לסך של 9,326 אלפי ש"ח.

עתידיית קופת הפנסיה בע"מ

דו"ח אקטוארי

ליום 31 בדצמבר 2017

פברואר 2018

י' אדר ה'תשע"ח

תוכן הענינים

- חלק א' – מאזן אקטוארי
- חלק ב' – הערות ובאורים
- נספח א' – הצהרת האקטוארים
- נספח ב' – עיקרי תוכנית הפנסיה ע"פ התקנות
- נספח ג' – בסיסים טכניים
- נספח ד' – הערות האקטואר (כולל דוח תנועה בעודף האקטוארי)
- נספח ה' – הסבר לגבי יישום חוזר 3-3-2006
- נספח ו' – וקטור ריביות
- נספח ז' – דו"ח התפתחות ההון ודו"ח תזרים מזומנים
- נספח ח' – תזרים מזומנים 36 חודשים
- נספח ט' – נתונים סטטיסטיים ליום המאזן

עתידיית קופת פנסיה בע"מ

31/12/2017

במיליוני ש"ח (נומינלי/ לא מתואם למדד)

שנת הדו"ח						שנת הדו"ח						נכסים
31/12/2016			31/12/2017			31/12/2016			31/12/2017			
סה"כ	רבעון	וوتיקים	סה"כ	רבעון	וותיקים	סה"כ	רבעון	וותיקים	סה"כ	רבעון	וותיקים	
לפנסיונרים												
206.09	124.65	81.44	232.45	142.57	89.88	944.92	556.30	388.61	1,046.58	624.73	421.85	נכסים לפי המאזן החשבונאי
2.99	2.99	0.00	3.82	2.80	1.02							
<u>20.71</u>	<u>6.43</u>	<u>14.29</u>	<u>18.69</u>	<u>6.00</u>	<u>12.69</u>	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	הפרש שווי הוגן אג"ח (פירוט מטה)
229.79	134.06	95.73	254.96	151.37	103.59							
לעמיתים פעילים זכויות שכבר נצברו												
785.46	419.65	365.81	860.44	444.62	415.82	69.67	53.09	16.57	81.34	54.19	27.16	סכסוד של אג"ח עתידי
0.00	0.00	0.00	0.86	0.86	0.00							
0.00	0.00	0.00	18.98	9.49	9.49	153.61	52.15	101.45	166.87	56.45	110.42	סיוע ממשלתי ישיר עתידי
<u>65.91</u>	<u>38.60</u>	<u>27.30</u>	<u>40.34</u>	<u>23.98</u>	<u>16.35</u>							
851.36	458.26	393.11	920.63	478.96	441.67							
לעמיתים פעילים - זכויות שיצברו בעתיד												
215.97	99.78	116.18	242.51	119.40	123.12	179.29	95.02	84.27	182.46	95.81	86.65	ערך נוכחי של דמי גמולים
9.14	2.50	6.64	4.74	0.39	4.35							
9.07	2.49	6.58	6.28	1.82	4.46							
<u>10.57</u>	<u>2.71</u>	<u>7.86</u>	<u>9.37</u>	<u>5.11</u>	<u>4.25</u>							
244.74	107.48	137.26	262.90	126.72	136.18							
לעמיתים לא פעילים												
268.66	138.60	130.06	276.87	144.48	132.39	0.00	0.00	0.00	150.40	70.35	80.05	כרית בטחון
0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00							גרעון (עודף)
<u>0.00</u>	<u>0.00</u>	<u>0.00</u>	<u>0.00</u>	<u>0.00</u>	<u>0.00</u>	<u>247.07</u>	<u>81.82</u>	<u>165.26</u>	<u>87.70</u>	<u>0.00</u>	<u>87.70</u>	סה"כ נכסים
<u>1,594.55</u>	<u>838.39</u>	<u>756.17</u>	<u>1,715.36</u>	<u>901.53</u>	<u>813.83</u>	<u>1,594.55</u>	<u>838.39</u>	<u>756.17</u>	<u>1,715.36</u>	<u>901.53</u>	<u>813.83</u>	

פער		אקטוארי		חשבונאי		12/2016		פער		אקטוארי		חשבונאי		גילוי לגבי פער שווי שוק של אגחים מיועדים
רבעון	וותיקים	רבעון	וותיקים	רבעון	וותיקים	רבעון	וותיקים	רבעון	וותיקים	רבעון	וותיקים	רבעון	וותיקים	
(0.00)	0.01	15.57	24.84	15.58	24.83	(0.00)	0.01	8.53	18.67	8.54	18.66	מירון		
<u>1.68</u>	<u>1.18</u>	<u>188.43</u>	<u>119.92</u>	<u>186.74</u>	<u>118.74</u>	2.33	1.37	<u>231.33</u>	<u>141.49</u>	<u>229.00</u>	<u>140.11</u>	ערך		
<u>1.68</u>	<u>1.19</u>	<u>204.00</u>	<u>144.77</u>	<u>202.32</u>	<u>143.57</u>	2.33	1.38	<u>239.86</u>	<u>160.16</u>	<u>237.54</u>	<u>158.78</u>	סה"כ		

חלק ב'

הערות ובאורים

בדוח שלעיל מפורטים הנכסים והתחייבויות שנצברו בקרן. להלן ביאורים לנתונים המופיעים בדוח:

נכסים

- **נכסים לפי מאזן חשבונאי** – נכסים פחות התחייבויות שוטפות, שנצברו בקרן הפנסיה ע"פ המאזן החשבונאי.
- **הפרש שווי הוגן אג"ח** – משקף את ההבדל בין שווי האג"חים המיועדים בנכסים החשבונאים ושווי הוגן שלהם לצורך דו"ח אקטוארי על פי הנחיות 2006-3-3 והבהרה שה. 2012-6200¹ שפורסם בינואר 2012. החל ממאזן של סוף 2015 רישום חשבונאי תואם לחישוב האקטוארי ואין יותר פערים והסעיף יתייטר בעתיד.
- **סבסוד של אג"ח עתידי** – משקף את השווי ההוגן של אג"חים מסובסדים עתידיים שהמדינה צפויה לספק כדי לשמור על הרכב נכסים של 70% נכסים חופשיים ו-30% אג"חים מסובסדים.
- **סיוע ישיר ממשלתי עתידי** – עבור הקרן הוותיקה תוספת של 1.57% על נכסים חופשיים ו-0.71% על אג"חים מסוג "ערד" שצפויה להתקבל כל שנה מהמדינה. עבור עמית תקופת הביניים הסיוע קטן יותר ומבוסס על נוסחה.
- **דמי גמולים** – הערך הנוכחי, למועד המאזן, של דמי הגמולים הצפויים להיות משולמים לקרן ע"י העמיתים הפעילים.
- **עודף אקטוארי** – ההפרש בין סה"כ ההתחייבויות וסה"כ הנכסים שצויינו לעיל.

---

¹ עד הדו"ח של רבעון שלישי 2012 הסעיף הזה היה זניח הואיל והוא רק שיקף הבדלים בחישוב שווי הוגן של אג"ח מיועד בין האקטואר למאזן החשבונאי. החל מרבעון רביעי 2012, כאשר הצטרפו ערדים חדשים שמדווחים על פי כללי דיווח במאזן חשבונאי לפי (מעין) שווי מתואם, נוצר פער לא מבוטל עקב הפרשי ריביות בין קופון של 4.86% לריבית חסרת סיכון.

התחייבויות

לפנסיונרים

- **זיקנה ושאיירי זיקנה** – הערך הנוכחי, למועד המאזן, של קצבאות הזקנה ושאיירים שישולמו לפנסיונרים הקיימים, לשאיירי פנסיונרים קיימים ולשאיירי פנסיונרים עתידיים.
- **נכות** – פנסיית נכות המשולמת לנכה עד סוף חייו ולשאיירים שלו לאחר פטירתו.
- **שאיירים** – פנסיה לשאיירים של פעילים שנפטרו.

לפעילים (זכויות שנצברו ועתידיות)

בסעיף של הזכויות שנצברו נרשמו הסכומים שנצברו ממועד ההצטרפות ועד למועד המאזן. בסעיף של הזכויות העתידיות נרשמו הזכויות שייצברו בעתיד ממועד המאזן ועד למועד הפרישה בעקבות דמי גמולים עתידיים.

- **זיקנה ושאיירי זיקנה** – הערך הנוכחי, למועד המאזן, של קצבאות הזקנה ושאיירים שישולמו לעמיתים פעילים כאשר יפרשו לפנסיה ולשאייריהם אם הפעיל נפטר לאחר הפרישה לפנסיה.
- **נכות** – פנסיית נכות המשולמת לפעיל שיהפוך להיות נכה עד סוף חייו ולשאייריו לאחר פטירתו.
- **שאיירים** – פנסיית שאירים של פעילים שנפטרו לפני פרישה לפנסיה.
- **זכויות אחרות** – החזר ערך פדיון לפעילים בעקבות משיכת כספים או זכאות לפנסיה שהיא פחותה מהפנסיה המינימאלית לפי התקנון.

לעמיתים לא פעילים

בסעיף של הזכויות שנצברו נרשמו הסכומים שנצברו ממועד ההצטרפות ועד למועד המאזן. בעיקר מדובר על זכאות לפנסיה לאחר פרישה עבור המוקפא ושאיירו. בנוסף קיימת זכאות להחזר ערך פדיון בעקבות מקרה מוות לפני פרישה או דרישה של משיכת כספים או זכאות לפנסייה זיקנה שפחותה מהפנסיה המינימאלית על פי תקנון². בגין קרן עמיתית תקופת הביניים ("רבעון") מסלול מקיפה כלולים בהתחייבויות אלו גם מעט זכויות ביטוחיות של מקרה פטירה או נכות לפני גיל פרישה עבור הפנסיה הצבורה.

² כלולים גם ערכי פדיון של 358 עמיתים מוקפאים עם פנסיה צבורה של פחות מ-5 ש"ח שהסתכמו בכ-100,000 ש"ח.

נספח א' - הצהרת האקטואר

נתבקשתי על ידי לעתיד חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ לערוך דין וחשבון אקטוארי ליום 31/12/2017. החל מתחילת שנת 2012 אני אקטואר של הקרן, אין לי או לקרובי משפחה שלי קשר אחר עם הקרן. אינני עובד של הקרן ואינני עובד של ארגון או קופת גמל אחרת שיש לה זיקה לקרן. אני יועץ גם לחברת הראל ביטוח המחזיקה באמצעות חברה בשליטתה המלאה 79% בחברת "לעתיד" בנושאים נוספים, לרבות היותי אקטואר של קרנות פנסיה נוספות בקבוצת הראל.

אני מצהיר ומאשר כי:

1. הדין וחשבון האקטוארי המצורף בזאת נערך ונחתם על ידי.

2. הדין וחשבון האקטוארי נערך בהתאם לאלה:

א. הוראות תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) התשכ"ד – 1964.

ב. הוראות הממונה על שוק ההון, ובכלל זה, מערכת ההנחות שבבסיס הדין וחשבון תואמת להוראות הממונה על שוק ההון לעריכת מאזנים אקטואריים.

ג. תקנון הקרן.

והכל כתוקפם ביום המאזן.

3.

א. הנכסים שנצברו, המצוינים בדין וחשבון, רשומים בהתאם למאזן החשבונאי של הקרן למועד הנזכר.

ב. יתר הנתונים שבדין וחשבון, מעבר לאלה המפורטים בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), וכן אלה המשמשים כבסיס לחישובים ולהערכות שבדין וחשבון, הומצאו לי על-ידי הקרן במתכונת שנדרשה על ידי. כל בקשותיי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לעריכת הדין וחשבון, ולנתונים שנתקבלו נערכו בדיקות שהניחו את דעתי בדבר סבירות הנתונים וכי ניתן להסתמך עליהם בצורה המספקת לצורך עריכת הדין וחשבון.

ג. הבדיקות שנעשו באשר לשלמות הנתונים מבוססים על בדיקת סבירותם של הנתונים, לרבות בדיקות הנערכות על-ידי השוואתם לנתוני השנה אליה מתייחס הדו"ח ולנתוני שנים קודמות. אשר על כן, בדיקות אלו לעיתים אינן יכולות לגלות אי-דיוקים או השמטות עקביות או

שיטתיות בנתונים. האחריות לאי - דיוקים או השמטות אפשריות מסוג זה אשר אין אפשרות סבירה לגלותם היא של הקרן בלבד.

לפי מיטב שיקול דעתי, החישובים וההערכה האקטוארית כפי שהם משתקפים בדין וחשבון המצורף בזאת, מייצגים, בהתאם להנחות שפורטו בדין וחשבון, את היקף ההתחייבויות של הקרן ואת נכסיה ליום 31/12/2017, ותואמים את הוראות הדין הרלוונטיות ואת הוראות הממונה על שוק ההון.

פי.וי.אי. אקטואריה בע"מ
שם החברה
בה עובד האקטואר

דוד אנגלמאייר
שם האקטואר

_____
תאריך

נספח ב'

עיקרי תוכנית הביטוח הפנסיוני לעמיתי קרן עתידית קופת פנסיה בע"מ

התקנון עודכן ב-1/4/2015.

עיקרי תוכנית הביטוח הפנסיוני המובטח לעמיתי עתידית קופת פנסיה בע"מ להלן קרן הפנסיה (עפ"י תקנונה) בתחילת רבעון שני 2015 תקנון הקרן עודכן במסגרת מהלך של שיפור ניהול זכויות עמיתים. השינויים העיקריים של עדכון התקנון היו:

- כל מסלולי הקרן מתנהלים כקרן תשואה, כאשר כל עמית צובר יתרה צבורה לגיל פרישה וממיר את היתרה בגיל זקנה לקצבת זקנה על פי מקדמי המרה.
- ביטול של דורות שונים של מקדמי המרה לפנסיה
- פנסיית שאיר פנסיונר שונה לכל העמיתים ל-60% (תקנון קודם: 70% לאלמנות ו-50% לאלמנים)
- עמיתים במסלול מקיף רוכשים ביטוח נכות ושאיירים מתוך הפרמיה השוטפת שלהם בדומה להתנהלות של קרנות מקיפות חדשות.
- מנגנון גביית דמי ניהול מצבירה של עמיתים פעילים ומוקפאים. בתקנון הקודם זה היה תלוי בגובה היתרה ואילו בתקנון העדכני משתמשים בדמי ניהול מנכסים אחידים לכל העמיתים הפעילים ומוקפאים.

כללי

הקרן היא קרן צוברת כאשר מבוטחים ברמה אישית רוכשים זכויות פנסיוניות בעיקר לפי הפקדות לקרן אשר צוברות ריבית הנקובה בתקנון בהתאם למסלול בו הכספים הופקדו. מיתרה צבורה זו מנוכים דמי ניהול בשיעור של 0.055% כל חודש. יתרה צבורה בעת הפרישה מחולק במקדם פנסיה כדי לקבוע את גובה הפנסיה שתשולם לעמית.

זכויות פנסיוניות

- פנסיית זקנה מגיל 65 – 67 לגברים; לנשים מגיל 60 – 64 שנה. גיל פרישה תלוי בתאריך לידת העמית.
- אפשרות להקדמת או דחיית מועד הפרישה.
- **עמיתים וותיקים:** הזכויות הפנסיוניות נקבעות ע"י חלוקת יתרה צבורה בגיל פרישה במקדם פנסיה הקבוע בתקנון לפי גיל ומין. 180 תשלומים מובטחים לכל הפורשים.
- **עמיתי תקופת הביניים (עמיתי ינואר-מרץ 1995; 'רבעון):** הזכויות הפנסיוניות נקבעות ע"י חלוקת יתרה צבורה בגיל פרישה במקדם פנסיה הקבוע בתקנון לפי גיל ומין מצב משפחתי ובחירה של תשלומים מובטחים (בשיעורי הפנסיה כמפורט בתקנון).

פנסית נכות

לפי התקנות, נקבע כי חבר זכאי לפנסית נכות מירבית כאשר נשלל ממנו לפחות 75% מכושרו להמשיך במקצועו או בעיסוק שבו עסק עד לאותה מחלה או תאונה. פנסית הנכות המירבית נקבעת כשכר הקובע מוכפל בשיעור מענק אי כושר לפי גיל ההצטרפות כניקבע בטבלת אחוזי הזכאות. למטרה זו השכר הקובע הוא הגבוה מבין הממוצע של ההכנסות המבוטחות ב - 3 החודשים האחרונים - 12 חודשים אחרונים לפני קרות האירוע. במקרה נכות חלקית: פנסיה יחסית בהתאם לאחוז הנכות עבור עמיתים ותיקים.

פנסית שאירים

- שאירי פנסיונר
פנסיות שאירים לשאירי מקבלי פנסית זיקנה משולמות לפי תקנות הקופה לאחר גמר תשלום פנסית הזיקנה. פנסיית אלמנה/אלמן משולמת בשיעור 60% מפנסיית הזיקנה.

- שאירי פעיל מסלול מקיף
אלמנה או אלמן זכאי לפנסיה בשיעור 60% מהשכר הקובע מוכפל בשיעור גמלת שאירים לפי גיל ההצטרפות כנקבע בטבלת אחוזי הזכאות. למטרה זו השכר הקובע הוא הגבוה מבין הממוצע של ההכנסות המבוטחות ב - 3 החודשים האחרונים -12 חודשים אחרונים לפני קרות האירוע. שיעורי הפנסיות לשאירים אחרים מפורטים בהתאם לתקנון לעמיתים ותיקים.

- שאירי פעיל מסלול יסוד ועמית מוקפא
יתרה צבורה מומרת לפנסיית שאירים על ידי חלוקה במקדם פנסיית שאיר בעת פטירת המבוטח.

החזרת כספים

- עמיתים יכולים למשוך בכל עת ערך פדיון צבור (לא יתרה צבורה המשמשת לחישוב פנסייה בעת פרישה לזיקנה). במקרה מוות של עמית ללא שאירים זכאים לפני גיל פרישה, היורשים זכאים להחזרת ערך פדיון. כמוכן יוחזרו כספי ערך פדיון לעמית שרוצה לפרוש ופנסיית זיקנה שלו מתחת למינימום הנדרש (5% משמ"ב).

נספח ג' - בסיסים טכניים ואקטואריים

עמיתית תקופת הביניים		קרן וותיקה		
יסוד	מקיפה	יסוד	מקיפה	
		וקטור ריביות (31/12/2015)		ריבית חישוב לשיערוך
4.60%	4.60%	5.57%	5.57%	ריבית תעריף
0.62%	0.62%	0.62%	0.62%	דמי ניהול מנכסים ³

החל מ-31/12/2017 חל חוזר 2017-3-6 לצורך הערכת התחייבות של קרנות פנסיה. חוזר זה מחליף את חוזר 2013-3-1. להלן ההנחות העדכניות והפניות לטבלאות הרלבנטיות בחוזר. עדכון החוזר גרם לגירעון של 10.4 מיליוני ש"ח שרובו יימחק כאשר התקנון שאושר במהלך הרבעון הזה ישתקף בזכויות העמיתים.

שיעורי תמותה נכות ועזיבות

- א. שיעורי תמותה בלתי תלויים לעמיתים בריאים (q^s_x)**
- פעילים לפני גיל פרישה: לפי לוח פ1 בחוזר 2017-3-6
  - מוקפאים לפני גיל פרישה: לפי לוח פ2 בחוזר 2017-3-6
  - לעמיתים לאחר גיל פרישה
    - קרן וותיקה (קרן ללא אופציה): לפי לוח פ3 בחוזר 2017-3-6
    - עמיתית ביניים (קרן עם אופציה): לפי לוח פ3 עם מכפילים של פ4 בחוזר 2017-3-6

ב. אלמנים ואלמנות:

- לפני גיל 55/60 (גבר/אישה) לפי לוח פ2 בחוזר 2017-3-6
- אחרי גיל 54/59 (גבר/אישה) לפי לוח פ5 בחוזר 2017-3-6

ג. שיפור תמותה:

$$q^s_{x,t} = q^s_{x,0} * (a + (1-a)*(1-f)^{t/20} / (a + (1-a)*(1-f)^{7/20})$$

$q^s_{x,0}$ מהווה שיעור התמותה בגיל x ביום 31.12.2015 לפי לוחות תמותה הנ"ל
 $q^s_{x,t}$ מהווה שיעור התמותה בגיל x, t שנים לאחר 31.12.2008. לפי לוחות פ6 בחוזר.
 בפועל $t =$ שנה קלנדרי שעמית מגיע לגיל $x - 2008.5$

ד. שיעורי נכות בלתי תלויים (i_x): לפי לוח פ8 בחוזר 2017-3-6

³ הסבר לגבי הגיון מאחורי דמי ניהול מנכסים: דמי ניהול במהלך תקופת הצבירה נלקחים מ-"יתרה צבורה" על בסיס 0.055% שנתי. בתקופת תשלום הפנסיה דמי ניהול הם בפועל 0.052%. 0.052% חודשי מתורגם ל כ-0.62% שנתי. בגלל קשיי הפרדה של נכסים לאורך כל תקופת התחזית (כמה נכסים הם בגין פעילים וכמה נכסים הם בגין פנסיונרים) ובגלל שדמי ניהול מנכסים יוצרים מעגליות ביישום של חוזר 2006-3-3, התאמנו את אופן חישוב דמי ניהול כקירוב סביר בדרך הבאה:

- הנחנו דמי ניהול מנכסים של 0.62% שנתי על כל הנכסים (מה שבמעט מגזים דמי ניהול על חלק הנכסים של הפעילים כי הם נלקחים רק מערכי פדיון ולא ערך מלא של הנכסים). דמי ניהול אלו נגבים/מחושבים באופן עקיף על ידי הקטנת שיעור ההיוון.
- מבוצע חישוב בלתי תלוי (במערכת נפרדת) של גודל התפתחות יתרה צבורה, דמי ניהול צפויים על בסיס כל עמית ועמית. כ-"הוצאה" נפרדת מחושבים דמי ניהול בניכוי של ה-0.62% שכבר כלולים בחישוב ההיוון ומתווספים כתזרים של דמי ניהול לחישוב ההתחייבות.

- ה. שיעורי תמותה בלתי תלויים לנכים (q^i_x):
 - עד גיל פרישה לפי לוח פ7 בחוזר 2017-3-6
 - אחרי גיל פרישה כמו עמיתים בריאים
- ו. שיעורי החלמה (לפני גיל פרישה): לפי לוח פ9 בחוזר 2017-3-6
- ז. שיעורי תמותה ונכות תלויים:

$$i^a_x = 1 - (1 - q^s_x * (1 - i_x/2))^{1/12}$$

$$q^a_x = 1 - (1 - i_x * (1 - q^s_x/2))^{1/12}$$
- ח. גיל פרישה:
 - גברים לפני גיל פרישה בין 65 ל-67 תלוי בתאריך לידה
 - נשים לפני גיל פרישה בין 60 ל-64 תלוי בתאריך לידה
 - עמיתים אחרי גיל פרישה גיל נוכחי
- ט. שיעורי עזיבה: לוח w2 (מוזז לגיל 63 – ראה נספח א).
 עמיתים עם פנסיה כוללת צפויה מתחת
 לפנסיה מינימום של כ-495 ש"ח (כ-5%
 של שמ"ב) פודים בגיל פרישה.
- י. שיעורי הקפאה: אין

נתוני נישואים

- א. שיעורי נישואים (w_x): נתונים בפועל
- ב. הפרש גילאים (y_x): נתונים בפועל (אם לא ידוע 3/5)⁴

נתוני ילדים

- א. גיל הילדים (z_x): לפי לוח פ11ב בחוזר
- ב. מספר הילדים (k_x): לפי לוח פ11ב בחוזר

⁴ הואיל וגובה הפנסיה מחושבת במערכת של הקרן לפי נתונים בפועל, גם ההערכה, למען עקביות, צריכה להניח את אותה הנחה.

ערך פדיון:

- ריבית שנתית ריאלית נטו (לאחר ניכוי של דמי ניהול של 0.66% שנתי):
- 4.92% עבור עמיתים וותיקים
  - 3.95% עבור עמיתים בתקופת הביניים.

מפרמיה שמופקדת לקרן רק 0.9343 מתווספת לערך פדיון וגם מנוכים עלויות ריסק בגין עמיתים במסלול מקיף.

דמי גמולים עתידיים

א.	גידול הפרשה:	0% ריאלי
<u>מדד⁵</u>		2.0% לשנה.

הקרן ערכה מחקרים במהלך 2013 בתחומים של שיעורי משיכות וגידולי שכר כדי לבחון עדכון הנחות אלו לפי הנחיות חוזר 2013-3-1 שיהיו בהתאם לצפי של הקרן. מחקר זה הושלם במהלך 2014 והמליץ לא לשנות את ההנחות הקיימות ואושר ע"י האוצר

⁵ רלבנטיות המדד לקרן הזאת היא רק לגבי חישוב של אי-הצמדת של הסיוע הישיר שמחושב נכון לדצמבר של שנה מסוימת אך מועבר לקרן רק באוגוסט לאחר מכן ללא הצמדה.

נספח ד' - הערות האקטואר

1. **גורמים עיקריים:** הגורמים שהשפיעו על שינוי העודף האקטוארי מתחילת השנה (לפירוט ראה דו"ח תנועה בעודף/גירעון) הם בעיקר תשואה של נכסי הקרן מעל לצפי התשואה בסך של כ-135.4 מיליוני ₪ במקום 53.7 מיליוני ₪ צפויים. ה-135.4 מיליוני ₪ מורכב מתשואה מדווחת בדוחות החברה של 103.2 מיליוני ₪ ו-"השפעת המכפיל" בשווי של 32.2 מיליוני ₪. כלולים הן בצד הצפי, הן בצד ה-בפועל תשואה שלושה רכיבים:
  - א. סיוע ישיר שהתקבל במהלך השנה, כ-7.2 מיליוני ₪. שווי סיוע זה כבר כלול כנכס נפרד במאזן האקטוארי ולכן אינו משפיע על תנועה בעודף.
  - ב. השפעה של ערדים חדשים שהונפקו במהלך השנה: על פי הנחיה מדצמבר 2015, יש לרשום את הערדים האלו לפי שווי הוגן על בסיס היוון תזרימים של האג"ח. בסוף 2016 הפער בין שני בסיס חישוב הוא 23.8 מיליוני ₪ לפי ריביות של סוף 2016. פער זה היה כלול כנכס בדו"ח האקטוארי כסעיף נפרד כדי לתת לשווי זה ביטוי על פי כללי דיווח של חוזר 2006-3-3. לפיכך, שינוי באופן דיווח נכסים אלו לא משפיע על העודף של הקרן.
  - ג. שינוי שווי הוגן של אג"ח מדינה, כ-15.3 מיליוני ₪: הקרן כוללת את ההתאמה הזאת כחלק מהתשואה שהיא רושמת. לצורך הדו"ח האקטוארי ההשפעה הזאת מקבלת ביטוי בסעיף "ב. שינוי בעקום הריבית". כדי להימנע מספירה כפולה של ההשפעה של שינוי עקום הריבית על האג"חים האלו צריך לכלול את הסכום הזה בצפי של התשואה (לחלופין היה ניתן להפחית אותו מהבפועל)

"השפעת המכפיל": הואיל ועל ידי הגדלת הנכסים, הקרן (על חלק הקרן שהיא בגירעון) זוכה לסיוע וסבסוד על נכסים אלו, כל עודף על הנכסים יוצר עודף נוסף בצורה של סיבסודים אלו, מה שמגדיל את ערכם מעבר לשווי שהם מוסיפים. שיעור המכפיל תלוי במצב הקרן וסביבת הריבית, אך הוא עומד כרגע על 65%. כלומר על כל שקל תשואה עודפת, העודף גדל (או הגירעון קטן) ב-1.65 ₪.

ירידה בעקום הריבית הגדילה את הגירעון ב כ-40.5 מיליוני ₪.
2. **מקרה מוות:** מקרה מוות תרמו כמיליון ש"ח לגירעון.
3. **טיוב נתונים בבסיס החישוב:** עמית שלא שייך לקרן פנסיה עתידית, תיקון באופן קביעת סטטוס נשוי (23 עמיתים), 4 נכים שלא דווח שיעור פנסיות שאירים בעבר, תאריך סיום הבטחה של פנסיות שאירים היה מבוסס על תאריך פטירת הפנסיונר במקום תאריך פרישה לפנסיה של הפנסיונר. לכל אחד מסעיפים אלו הייתה השפעה זניחה ובנוסף ההשפעות קיזזו אחד את השני ככה שבסה"כ ההשפעה היא כ-900 אלפי ₪ תוספת לעודף.
4. **שינוי בהפקדות עתידיות:** על בסיס תעריפי הפקדות הן עודפיות עקב כללי כרית הביטחון שדחו את גיל הפרישה. אמנם, בסביבת ריבית נמוכה גם הפקדות עודפיות אלו יכולות להפוך לגירעוניות. בנסיבות נוכחיות, עקב גידול קל בהפקדות במהלך תקופת הדו"ח נוצר גירעון של כ-1.7 מיליוני ₪.

5. **כרית הביטחון:** כרית הביטחון אושרה בתחילת 2017 ונרשמה עתה ככנס במאזן שצמצם את הגירעון המוצג מ-238 מיליוני ש"ח ל-87.7 מיליוני ש"ח. על פי החוק הקרן יכולה לקבל כרית ביטחון של עד כ-68 מיליוני ש"ח נכון לסוף 2012⁶. הצמדה לפי ריבית ריאלית של 3.48% ולפי מדד של 0.89% בגין שנתיים מביא את הקרן ל-81.4 מיליוני ש"ח נכון לתאריך המאזן. אמנם הרישום המדויק של הנכס הזה עוד לא לגמרי הובהר לנו, אך בשלב זה על פי שיחות עם האוצר, הנחנו שעד למיצוי של נכסי הקרן, כרית הביטחון תצבור 3.48% ריאלי (ולא יגבו דמי ניהול מנכסים אלו) ולאחר מכן הכרית תתחיל לממן את תשלומי הקרן מדי שנה עד שהיא מגיעה לשווי 0. היוון של תשלומים הממומנים על ידי הכרית מביא את השווי של הכרית לכ-154 מיליוני ש"ח. כיום כדי לאזן את הקרן, כולל שימוש בכרית הביטחון, צריך להפחית את הזכויות בכ-2.1% שזה פחות מהשיעור המצריך הפחתת זכויות על פי התקנון.
6. **החלפת אקטואר:** על פי הכללים, כל 5 שנים נדרש אקטואר חדש לערוך את המאזן. בשנת 2016 האקטואר מר אורזיצר הכין את המאזן ובמסגרת העבודה שלו הוא נקט בגישה שונה ביחס לאופן חישוב דמי הניהול מנכסי הקרן. בדו"ח של 2016 נרשם עודף של 27.6 מיליוני ש"ח ואילו במעבר חזרה להכנת מאזן על ידי, כ-19.2 מיליוני ש"ח של אותו עודף עקב שינוי השיטה מתבטל.
7. **חוזר 2017-3-6 ו-עדכון תקנון:** בעקבות פרסום חוזר 2017-3-6 עם הנחות דמוגרפיות עדכניות⁷ נוצר גירעון של כ-1%, סה"כ כ-10.4 מיליוני ש"ח לתקופת המאזן. הקרן קיבלה אישור לעדכן את התקנון בעקבות החוזר, אך האישור רק ניתן במהלך הרבעון הראשון של 2018. עם עדכון התקנון כמעט כל הגרעון הזה יבוטל מול הקטנת זכויות הנדרשת בעקבות עדכון החוזר הגלומה בעדכון התקנון.
8. **המלצות:** היישום של חוזר 2006-3-3 גורם לתנודתיות רבה בגובה ההתחייבות שרשומה במאזן במידה ושערי ריבית ינועו משנה לשנה. לדוגמה עלייה בריבית של 1.0% יכולה להקטין את ההתחייבות ב כ-20%. עצם שינוי גובה ההתחייבות לא צריך להפריע לעמיתי הקרן, כל עוד יש השפעה דומה (זהה) על הנכסים. משמעות הדבר אין השפעה על זכויות הפנסיוניות, כל עוד היחס בין נכסים והתחייבויות נשמר. כדי להגיע למצב של "תנועה במקביל" יש צורך של יישום מנגנון (Asset Liability Management).

⁶ לעניין מידוד הכרית בהתאם לסעיף 78 כא עמוד 248 אנו אמורים לקחת ריבית מסוף שנה שקדמה לשנה הקובעת כאשר השנה הקובעת היא מועד בו יישמנו את התקנון להפחתה בגין גיל הפרישה (אנו יישמנו מ-2013) לכן אמורים לצאת מ 31.12.2012

⁷ עבור הקרן עיקר ההשפעה היא הארכת תוחלת חיים מוגבלת לפנסיונרים צעירים, קיצור תוחלת חיים לפנסיונרים מבוגרים ושינוי בשיעורי נישואין.

<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>				
(257,432)	(250,547)	(247,073)	1. יתרה (מותאמת) לתחילת שנה			
(1,332)	(2,673)	(1,921)	2. שינוי צפוי			
			העודף (גירעון)	המצב בפועל	המצב הצפוי	3. השינוי בעודף (גירעון) שנגרם בעקבות התפתחויות כלכליות ודמוגרפיות במשך שנה:
16,419	23,370	81,674	135,373	53,700	א. תשואת הקרן (תשואה נומינלית)	
(24,534)	(37,590)	(40,476)	ב. שינוי בעקום הריבית			
(135)	0	(3,779)	ג. עזיבות			
(890)	0	3,528	ד. מקרי מוות - פנסיית זקנה ושאיירים			
(70)	0	882	ה. מקרי מוות - פעילים ומוקפאים			
433	0	(80)	ו. יציאה לנכות וחזרה			
(220)	0	(159)	ז. יציאה לפנסיה			
(6,888)	0	879	ח. טיוב הנתונים בבסיס החישוב			
11,847	(3,980)	(1,646)	ט. דמי גמולים			
1,558	(2,816)	0	י. מקורות אחרים			
435	(407)	(275)	יא. התפתחויות שלא נרשמו לעיל			
(2,045)	(21,423)	40,548	סה"כ עבור התפתחויות במהלך השנה			
			4. השינוי בעודף (גירעון) שנגרם בעקבות שינויי הנחות ושיטות			
10,262	0	0	א. מעבר בין תקנונים			
0	0	(19,186)	ב. שיטת חישוב דמי ניהול והחלפת אקטואר			
0	0	(10,466)	ג. עדכון חוזר 2017-3-6			
10,262	27,570	(29,652)	סה"כ עבור שינוי הנחות הנחות ושיטות			
0	0	0	5. השינוי בעודף (גירעון) שנגרם בעקבות שינויים בתקנון ובהסכמים			
0	0	150,398	6. שינוי בכרית הבטחון			
(250,546)	(247,073)	(87,700)	7. יתרה לסוף תקופה			

נספח ה' – הסבר לגבי יישום חוזר 2006-3-3

מטרת החוזר

מטרת החוזר היא לשנות את אופן הדיווח של המאזן האקטוארי כדי לשקף בצורה מפורשת מה הוא לדעת האוצר הסיוע וסבסוד הממשלתי שניתן לקרנות וותיקות מאוזנות. בחוזר עצמו מחולק הסיוע הזה ל-4 סעיפים, כאשר הם בדוח הכספי מצומצמים לשני סעיפים בפירוט וסעיף אחד כהערה (הבדל בין שווי מתואם לשווי הוגן).

הכלים ליישום החוזר

לצורך יישום החוזר היה צורך לבנות מערכת שתתבסס לצורך הערכת המאזן לפי תזרימי מזומנים ולגלגל את ההון של כל השקעות הקרן בהתאם למערכות הנחות שונות שניתנו בחוזר. שינוי בגירעון שנוצר בכל אחד משלבי הבדיקה נרשם בסופו של דבר כנכס של סיוע/סבסוד ממשלתי. השלבים השונים מחושבים בנפרד:

- (א) שווי של הסיוע הישיר על ידי התוספת של 1.57% על ההשקעות החופשיות והשלמה ל-5.57% לערדים למיניהם (5.05%-ו-4.86%)
- (ב) הבדל בין שווי מתואם לשווי הוגן עבור "מירונים" קיימים בתיק ביום השערוך (שווי הוגן זה עלול להיות שונה משווי הוגן שגלום במאזן החשבונאי, כאשר בתחזית של תזרים מזומנים המירון עלול להיפרע לפני יום פירעון עקב חיוב תשלומים למבוטחים).
- (ג) הבדל בין שווי מתואם לשווי הוגן עבור "ערדים" קיימים בתיק ביום השערוך (שווי הוגן זה עלול להיות שונה משווי הוגן שגלום במאזן החשבונאי, כאשר בתחזית של תזרים מזומנים המירון עלול להיפרע לפני יום פירעון עקב חיוב תשלומים למבוטחים).
- (ד) הבדל בין שווי מתואם לשווי הוגן עבור "ערדים" שיתקבלו בקרן בעתיד עקב הפקדות או פירעון אג"חים מסוימים שמזכות את הקרן בהחלפה לאג"ח ערד.

"ניהול התיק" דורש הנחות מסוימות של איך הקרן תנהל את התשלומים וההשקעות. להלן תיאור של סדר פעולות במערכת ה-תאורתית שנבנתה לצורך דיווח של חוזר 2006-3-3.

הנחות ניהול התיק

- (ה) הניהול הוא ברמה חודשית
- (ו) תהליך חודשי:

- a. צבירה של נכסים תחילת החודש
- b. פירעון של אג"חים שהגיעו לפירעון מועבר לנכסים חופשיים
- c. בדיקה של יחס בין נכסים חופשיים לאג"חים מסובסדים. במידה והנכסים החופשיים עוברים את ה-70% נרכש אג"ח ערד כדי להגיע למצב של 70% נכסים חופשיים בלבד. (הבדיקה על היחס נעשה לפי שווי מתואם ולא לפי שווי שוק של הנכסים. ההשפעה של הפשטה זו אמורה להיות לא מהותית.)

- d. שיוך של תזרים מזומנים:
- i. פרמיות מתקבלות מתקזזות מול תשלומים למבוטחים של אותו חודש.
  - ii. אם התזרים נטו הוא חיובי הוא יכנס להשקעה של נכסים חופשיים לאותו חודש ובחודש הבא חלק ממנו יהיה זכאי להמרה לאג"ח מסובסד (אם הרכב התיק לפני קבלת התזרים היה 70% נכסים חופשיים).
  - iii. אם התזרים נטו הוא שלילי מקור המימון יהיה לפי הסדר הבא:
    1. נכסים חופשיים
    2. ערדים של 4.86% שנרכשו אחרי יום המאזן
    3. ערדים של 4.86% שנרכשו לפני יום המאזן
    4. ערדים של 5.05% שנרכשו לפני יום המאזן
    5. מירונים של 5.57%
    6. אם אין מספיק נכסים, המימון הוא על ידי נכסים חופשיים שליליים, כלומר גירעון ייוצר
  - e. ריבית מתקבלת בסוף החודש עבור כל ההשקעות בהתאם לשער הריבית שלהן
  - f. סבסוד מתקבל בהתאם למערכת ההנחות
  - g. דמי ניהול מצבירה מנוכים
  - h. הריבית העודפת על דמי ניהול המתקבלת מהאג"חים המסובסדים מועבר להשקעות החופשיות ובתהליך של שיוך של תחילת החודש הבא (שלב c. לעיל) יושקע שוב בערדים מסובסדים.

הערות

הנחות משמעותיות שיכולות לשנות את השערוך הן:

- (א) תזרימי מזומנים שליליים ממומנים על ידי השקעות חופשיות קודם ולא על בסיס יחסי בין ההשקעות השונות.
- (ב) במידה והקרן בעתיד תגיע למצב של אג"חים מסובסדים מעל 30% שלא יידרש להחזירם (בהתאם לנוהג הנוכחי)

המערכת ה-תאורטית במידה מסוימת לא משקפת במדויק את ההתנהלות של הנכסים בפועל, אם כי הסטיות הן זניחות. להלן חלק מהסטיות שניתן בעתיד להתייחס אליהן אם נידרש.

- ריבית המתקבלת מהאג"חים היא ברמה חצי שנתית ולא ברמה חודשית. גלום במערכת ה-תאורטית הנחה שזמני פירעון של האג"חים פרוסה באופן אחיד במהלך השנה וזה לא מדויק. יש לציין ש:
  - (א) יישום מדויק של מבט זה מסובך ביותר
  - (ב) ניתן לבדוק שהסטייה של פריסת מועדי הפירעון לא מהותית
- סדר מימון תזרים שלילי: ניתן לטעון שיש הגיון בלהפוך את הסדר בין iii-2. ו-iii-3.
- תהליך בדיקה של יחס נכסים חופשיים ונכסים מסובסדים מן הסתם לא יתנהל ברמה חודשית, אלא בתדירות נמוכה יותר.
- הסיוע הישיר המתקבל מהמדינה לא מתקבל ברמה חודשית אלא ברמה שנתית בתאריך מסוים על בסיס חישוב מופשט יותר מאשר זה ש המערכת ה-תאורטית מניחה.

לדעתי חוזר 2006-3-3 יוצר קושי מסוים בחישוב שווי הוגן של אג"ח מסובסד הקיים בהוראות משלו. כדי לפתור את הבעייתיות שנוצרה (אי יכולת התאמה לשווי הוגן לפי שיטות כלכליות של מוסדים פיננסיים) שיניתי את סדר הפעולות שמוגדרים בנספח א' 4.א. (2 עד-4). במקום לפי הסדר של 2, 3, 4, 5, יישמתי את אותו רעיון לפי הסדר 4, 3, 2, 5. בסך הכל אין הבדל בתוצאה, אלא שהשיטה המוצעת יוצרת חישוב עקבי יותר עם השווי ההוגן הכלכלי (אם כי ראה הערות מתחת לביאורים בנספח ה' 6. לגבי פערים שנשארים).

- שווי הוגן ושווי מתואם:** ייתכן פער בין הדיווח החשבונאי של הבדל בין שווי מתואם ושווי הוגן לעומת ההבדל בין שני ערכים אלו במאזן האקטוארי (ראה גם הערת שוליים 1 בעמוד המציג את תוצאות המאזן בתחילת הדו"ח שמכמת את הפער הזה). ההבדל נובע מחיבור של ארבע סיבות מצטברות:
- (א) שווי הוגן של חוזר 2006-3-3 מתייחס לתזרים הצפוי, כולל פירעון קרן בגין תשלומים למבוטחים, במידה והתשלומים נדרשים.
  - (ב) במידה והקרן מחזיקה אג"ח "ערד", שווי ההוגן כולל שווי הוגן בגין אג"ח "ערד", לעומת המאזן החשבונאי שכולל את אג"ח "ערד" לפי שווי מתואם.
  - (ג) יש נכסים נוספים (אג"ח לא סחיר) שהמאזן החשבונאי מבחין בין שווי הוגן לשווי מתואם, ואילו חוזר 2006-3-3 רק דורש התייחסות ל-"מירון" ו-"ערד".
  - (ד) הבדלים בשיטות החישוב עקב מגבלות הדיוק שמופעל במודל אקטוארי, כמצוין לעיל.

נספח ו' – וקטור ריביות ליום המאזן

שערי ריבית (Forward)			
גידול	2016	2017	חודש
0.26%	2.09%	2.35%	246
0.27%	2.09%	2.35%	249
0.27%	2.08%	2.36%	252
0.26%	2.09%	2.35%	255
0.28%	2.08%	2.36%	258
0.28%	2.08%	2.35%	261
0.28%	2.08%	2.36%	264
0.29%	2.07%	2.36%	267
0.28%	2.08%	2.36%	270
0.29%	2.07%	2.36%	273
0.28%	2.08%	2.36%	276
0.29%	2.07%	2.36%	279
0.29%	2.07%	2.36%	282
0.30%	2.07%	2.37%	285
0.31%	2.06%	2.37%	288
0.30%	2.06%	2.37%	291
0.29%	2.07%	2.36%	294
0.31%	2.06%	2.37%	297
0.31%	2.06%	2.37%	300

שערי ריבית (Forward)			
גידול	2016	2017	חודש
0.07%	1.47%	1.54%	123
0.07%	1.49%	1.57%	126
0.07%	1.52%	1.59%	129
0.07%	1.54%	1.62%	132
0.07%	1.57%	1.64%	135
0.07%	1.59%	1.66%	138
0.08%	1.61%	1.69%	141
0.07%	1.64%	1.70%	144
0.07%	1.66%	1.73%	147
0.07%	1.69%	1.75%	150
0.07%	1.70%	1.77%	153
0.07%	1.73%	1.80%	156
0.07%	1.75%	1.82%	159
0.07%	1.78%	1.85%	162
0.07%	1.80%	1.87%	165
0.07%	1.82%	1.89%	168
0.07%	1.84%	1.92%	171
0.07%	1.87%	1.94%	174
0.07%	1.89%	1.96%	177
0.08%	1.91%	1.99%	180
0.07%	1.93%	2.01%	183
0.08%	1.94%	2.02%	186
0.09%	1.95%	2.04%	189
0.10%	1.96%	2.06%	192
0.11%	1.97%	2.08%	195
0.12%	1.97%	2.10%	198
0.13%	1.98%	2.11%	201
0.14%	1.99%	2.13%	204
0.15%	2.00%	2.15%	207
0.16%	2.01%	2.16%	210
0.17%	2.02%	2.18%	213
0.18%	2.02%	2.20%	216
0.20%	2.03%	2.22%	219
0.19%	2.04%	2.23%	222
0.20%	2.05%	2.25%	225
0.22%	2.06%	2.28%	228
0.22%	2.06%	2.28%	231
0.23%	2.08%	2.31%	234
0.24%	2.08%	2.32%	237
0.25%	2.09%	2.35%	240
0.26%	2.09%	2.35%	243

שערי ריבית (Forward)			
גידול	2016	2017	חודש
0.15%	0.85%	1.00%	0
0.15%	0.85%	1.00%	3
(0.28%)	0.63%	0.35%	6
(0.62%)	0.36%	(0.26%)	9
(0.90%)	0.06%	(0.84%)	12
(0.96%)	(0.21%)	(1.17%)	15
(0.81%)	(0.44%)	(1.25%)	18
(0.57%)	(0.55%)	(1.11%)	21
(0.23%)	(0.52%)	(0.75%)	24
(0.12%)	(0.45%)	(0.57%)	27
(0.22%)	(0.33%)	(0.55%)	30
(0.33%)	(0.20%)	(0.53%)	33
(0.43%)	(0.08%)	(0.52%)	36
(0.51%)	0.05%	(0.46%)	39
(0.54%)	0.18%	(0.36%)	42
(0.58%)	0.31%	(0.26%)	45
(0.61%)	0.44%	(0.16%)	48
(0.65%)	0.58%	(0.07%)	51
(0.68%)	0.71%	0.03%	54
(0.71%)	0.84%	0.13%	57
(0.75%)	0.98%	0.23%	60
(0.74%)	1.06%	0.31%	63
(0.69%)	1.08%	0.39%	66
(0.63%)	1.10%	0.47%	69
(0.57%)	1.12%	0.54%	72
(0.52%)	1.14%	0.62%	75
(0.46%)	1.16%	0.69%	78
(0.41%)	1.18%	0.77%	81
(0.35%)	1.20%	0.85%	84
(0.31%)	1.22%	0.91%	87
(0.28%)	1.24%	0.97%	90
(0.24%)	1.26%	1.02%	93
(0.21%)	1.28%	1.07%	96
(0.18%)	1.31%	1.13%	99
(0.14%)	1.32%	1.18%	102
(0.11%)	1.35%	1.24%	105
(0.08%)	1.37%	1.29%	108
(0.05%)	1.39%	1.34%	111
(0.01%)	1.41%	1.40%	114
0.02%	1.43%	1.45%	117
0.06%	1.45%	1.51%	120

נספח ז' – התפתחות ההון (לפי דרישות חוזר 2017-3-6)

לוחות להצגת תחזית תזרים מזומנים

לוח 1 - נתונים עיקריים

שנה	גביית דמי גמולים נטו	תשלומי הקרן נטו	הנחת שיעור חסרת סיכון	שיעור תשואת הקרן (%)		הון צבור בסוף השנה			
				תשואת הקרן (ש)	תשואת הקרן (ר)	אג"ח מסוג "מירון"	אג"ח מסוג "ערד"	השקעות אחרות	
						373.3M	263.1M	93.6M	16.6M
2018	8.1M	10.3M	0.06%	0.88%	3.3M	374.4M	262.0M	100.5M	11.9M
2019	7.8M	14.1M	-1.07%	1.33%	4.9M	373.0M	261.0M	103.8M	8.2M
2020	7.3M	12.8M	-0.54%	1.72%	6.4M	373.9M	261.6M	107.2M	5.0M
2021	7.0M	13.3M	-0.31%	1.88%	7.0M	374.5M	262.1M	110.1M	2.4M
2022	6.7M	14.4M	0.08%	2.16%	8.0M	374.7M	262.2M	112.0M	0.6M
2023	6.3M	15.2M	0.43%	2.41%	8.9M	374.7M	261.8M	113.0M	0.0M
2024	5.9M	15.7M	0.73%	2.63%	9.7M	374.7M	261.7M	113.0M	0.0M
2025	5.4M	17.0M	0.99%	2.82%	10.4M	373.4M	260.5M	113.0M	0.0M
2026	5.0M	18.2M	1.21%	2.98%	10.9M	371.1M	258.2M	113.0M	0.0M
2027	4.4M	19.4M	1.42%	3.13%	11.4M	367.6M	256.8M	110.7M	0.0M
2028	4.0M	21.0M	1.58%	3.23%	11.6M	362.2M	253.2M	108.9M	0.0M
2029	3.5M	22.6M	1.67%	3.31%	11.6M	354.8M	248.0M	106.7M	0.0M
2030	3.0M	24.1M	1.77%	3.38%	11.6M	345.3M	241.3M	104.0M	0.0M
2031	2.6M	25.2M	1.86%	3.46%	11.5M	334.3M	233.2M	101.1M	0.0M
2032	2.1M	26.8M	1.95%	3.53%	11.3M	320.9M	223.8M	97.1M	0.0M
2033	1.7M	27.5M	2.03%	3.60%	11.0M	306.1M	213.1M	93.0M	0.0M
2034	1.4M	28.2M	2.10%	3.67%	10.7M	290.0M	200.3M	89.7M	0.0M
2035	0.9M	29.4M	2.17%	3.75%	10.3M	271.7M	185.5M	86.2M	0.0M
2036	0.6M	30.2M	2.25%	3.83%	9.8M	251.9M	168.5M	83.4M	0.0M
2037	0.3M	30.6M	2.32%	3.93%	9.3M	230.9M	149.4M	81.5M	0.0M
2038	0.3M	30.5M	2.35%	4.02%	8.6M	209.3M	128.8M	80.5M	0.0M
2039	0.2M	30.2M	2.36%	4.11%	7.9M	187.2M	106.7M	80.5M	0.0M
2040	0.1M	29.9M	2.36%	4.23%	7.2M	164.6M	84.1M	80.5M	0.0M
2041	0.1M	29.5M	2.37%	4.38%	6.5M	141.7M	61.2M	80.5M	0.0M
2042	0.1M	28.7M	2.37%	4.50%	5.7M	118.8M	55.2M	63.6M	0.0M
2043	0.0M	28.1M	2.37%	4.32%	4.5M	95.2M	46.8M	48.4M	0.0M
2044	0.0M	27.3M	2.37%	4.34%	3.5M	71.4M	39.8M	31.5M	0.0M
2045	0.0M	26.4M	2.37%	4.35%	2.5M	47.5M	27.9M	19.6M	0.0M
2046	0.0M	25.4M	2.37%	4.89%	1.7M	23.8M	11.7M	12.1M	0.0M
2047	0.0M	24.3M	2.37%	7.23%	0.8M	0.2M	0.0M	0.2M	0.0M
2048	0.0M	23.2M	2.37%	0.97%	(0.1M)	(23.1M)	(23.1M)	0.0M	0.0M
2049	0.0M	22.1M	2.37%	1.75%	(0.6M)	(45.9M)	(45.9M)	0.0M	0.0M
2050	0.0M	20.9M	2.37%	1.75%	(1.0M)	(67.8M)	(67.8M)	0.0M	0.0M
2051	0.0M	19.7M	2.37%	1.75%	(1.4M)	(88.9M)	(88.9M)	0.0M	0.0M
2052	0.0M	18.5M	2.37%	1.75%	(1.7M)	(109.1M)	(109.1M)	0.0M	0.0M
2053	0.0M	17.3M	2.37%	1.75%	(2.1M)	(128.4M)	(128.4M)	0.0M	0.0M
2054	0.0M	16.0M	2.37%	1.75%	(2.4M)	(146.8M)	(146.8M)	0.0M	0.0M
2055	0.0M	14.7M	2.37%	1.75%	(2.7M)	(164.3M)	(164.3M)	0.0M	0.0M
2056	0.0M	13.5M	2.37%	1.75%	(3.0M)	(180.7M)	(180.7M)	0.0M	0.0M
2057	0.0M	12.2M	2.37%	1.75%	(3.3M)	(196.2M)	(196.2M)	0.0M	0.0M
2058	0.0M	10.9M	2.37%	1.75%	(3.5M)	(210.7M)	(210.7M)	0.0M	0.0M
2059	0.0M	9.7M	2.37%	1.75%	(3.8M)	(224.2M)	(224.2M)	0.0M	0.0M
2060	0.0M	8.6M	2.37%	1.75%	(4.0M)	(236.8M)	(236.8M)	0.0M	0.0M
2061	0.0M	7.5M	2.37%	1.75%	(4.2M)	(248.5M)	(248.5M)	0.0M	0.0M
2062	0.0M	6.5M	2.37%	1.75%	(4.4M)	(259.3M)	(259.3M)	0.0M	0.0M
2063	0.0M	5.5M	2.37%	1.75%	(4.6M)	(269.4M)	(269.4M)	0.0M	0.0M
2064	0.0M	4.6M	2.37%	1.75%	(4.8M)	(278.8M)	(278.8M)	0.0M	0.0M
2065	0.0M	3.9M	2.37%	1.75%	(4.9M)	(287.6M)	(287.6M)	0.0M	0.0M
2066	0.0M	3.2M	2.37%	1.75%	(5.1M)	(295.8M)	(295.8M)	0.0M	0.0M
2067	0.0M	2.6M	2.37%	1.75%	(5.2M)	(303.6M)	(303.6M)	0.0M	0.0M
2068	0.0M	2.1M	2.37%	1.75%	(5.3M)	(311.0M)	(311.0M)	0.0M	0.0M

הון צבור בסוף השנה				שעור		הגחה		תשלומי		גביית דמי		שנה
השקעות		אג"ח מסוג		תשואת		שעור		הקרן		גמולים		
סה"כ	אחרות	"ערד"	"מירון"	תשואת	תשואת	חסרת סיכון	חסרת סיכון	נטו	נטו	נטו	נטו	
				(נר)	(%)							
(318.1M)	(318.1M)	0.0M	0.0M	(5.5M)	1.75%	2.37%	1.6M	0.0M	2069			
(324.9M)	(324.9M)	0.0M	0.0M	(5.6M)	1.75%	2.37%	1.3M	0.0M	2070			
(331.6M)	(331.6M)	0.0M	0.0M	(5.7M)	1.75%	2.37%	1.0M	0.0M	2071			
(338.2M)	(338.2M)	0.0M	0.0M	(5.8M)	1.75%	2.37%	0.8M	0.0M	2072			
(344.6M)	(344.6M)	0.0M	0.0M	(5.9M)	1.75%	2.37%	0.6M	0.0M	2073			
(351.1M)	(351.1M)	0.0M	0.0M	(6.0M)	1.75%	2.37%	0.4M	0.0M	2074			
(357.6M)	(357.6M)	0.0M	0.0M	(6.1M)	1.75%	2.37%	0.3M	0.0M	2075			
(364.0M)	(364.0M)	0.0M	0.0M	(6.3M)	1.75%	2.37%	0.2M	0.0M	2076			
(370.6M)	(370.6M)	0.0M	0.0M	(6.4M)	1.75%	2.37%	0.2M	0.0M	2077			
(377.2M)	(377.2M)	0.0M	0.0M	(6.5M)	1.75%	2.37%	0.1M	0.0M	2078			
(383.9M)	(383.9M)	0.0M	0.0M	(6.6M)	1.75%	2.37%	0.1M	0.0M	2079			
(390.6M)	(390.6M)	0.0M	0.0M	(6.7M)	1.75%	2.37%	0.1M	0.0M	2080			
(397.5M)	(397.5M)	0.0M	0.0M	(6.8M)	1.75%	2.37%	0.1M	0.0M	2081			
(404.5M)	(404.5M)	0.0M	0.0M	(6.9M)	1.75%	2.37%	0.0M	0.0M	2082			
(411.6M)	(411.6M)	0.0M	0.0M	(7.1M)	1.75%	2.37%	0.0M	0.0M	2083			
(418.8M)	(418.8M)	0.0M	0.0M	(7.2M)	1.75%	2.37%	0.0M	0.0M	2084			
(426.2M)	(426.2M)	0.0M	0.0M	(7.3M)	1.75%	2.37%	0.0M	0.0M	2085			
(433.6M)	(433.6M)	0.0M	0.0M	(7.4M)	1.75%	2.37%	0.0M	0.0M	2086			
(441.2M)	(441.2M)	0.0M	0.0M	(7.6M)	1.75%	2.37%	0.0M	0.0M	2087			
(449.0M)	(449.0M)	0.0M	0.0M	(7.7M)	1.75%	2.37%	0.0M	0.0M	2088			
(456.8M)	(456.8M)	0.0M	0.0M	(7.8M)	1.75%	2.37%	0.0M	0.0M	2089			
(464.8M)	(464.8M)	0.0M	0.0M	(8.0M)	1.75%	2.37%	0.0M	0.0M	2090			
(472.9M)	(472.9M)	0.0M	0.0M	(8.1M)	1.75%	2.37%	0.0M	0.0M	2091			
(481.2M)	(481.2M)	0.0M	0.0M	(8.3M)	1.75%	2.37%	0.0M	0.0M	2092			
(489.6M)	(489.6M)	0.0M	0.0M	(8.4M)	1.75%	2.37%	0.0M	0.0M	2093			
(498.2M)	(498.2M)	0.0M	0.0M	(8.6M)	1.75%	2.37%	0.0M	0.0M	2094			
(506.9M)	(506.9M)	0.0M	0.0M	(8.7M)	1.75%	2.37%	0.0M	0.0M	2095			
(515.7M)	(515.7M)	0.0M	0.0M	(8.9M)	1.75%	2.37%	0.0M	0.0M	2096			
(524.7M)	(524.7M)	0.0M	0.0M	(9.0M)	1.75%	2.37%	0.0M	0.0M	2097			
(533.9M)	(533.9M)	0.0M	0.0M	(9.2M)	1.75%	2.37%	0.0M	0.0M	2098			
(543.2M)	(543.2M)	0.0M	0.0M	(9.3M)	1.75%	2.37%	0.0M	0.0M	2099			
(552.7M)	(552.7M)	0.0M	0.0M	(9.5M)	1.75%	2.37%	0.0M	0.0M	2100			
(562.4M)	(562.4M)	0.0M	0.0M	(9.7M)	1.75%	2.37%	0.0M	0.0M	2101			
(572.2M)	(572.2M)	0.0M	0.0M	(9.8M)	1.75%	2.37%	0.0M	0.0M	2102			
(582.2M)	(582.2M)	0.0M	0.0M	(10.0M)	1.75%	2.37%	0.0M	0.0M	2103			
(592.4M)	(592.4M)	0.0M	0.0M	(10.2M)	1.75%	2.37%	0.0M	0.0M	2104			
(602.8M)	(602.8M)	0.0M	0.0M	(10.4M)	1.75%	2.37%	0.0M	0.0M	2105			
(613.3M)	(613.3M)	0.0M	0.0M	(10.5M)	1.75%	2.37%	0.0M	0.0M	2106			
(624.0M)	(624.0M)	0.0M	0.0M	(10.7M)	1.75%	2.37%	0.0M	0.0M	2107			
(634.9M)	(634.9M)	0.0M	0.0M	(10.9M)	1.75%	2.37%	0.0M	0.0M	2108			
(646.0M)	(646.0M)	0.0M	0.0M	(11.1M)	1.75%	2.37%	0.0M	0.0M	2109			
(657.3M)	(657.3M)	0.0M	0.0M	(11.3M)	1.75%	2.37%	0.0M	0.0M	2110			
(668.8M)	(668.8M)	0.0M	0.0M	(11.5M)	1.75%	2.37%	0.0M	0.0M	2111			
(680.5M)	(680.5M)	0.0M	0.0M	(11.7M)	1.75%	2.37%	0.0M	0.0M	2112			
(692.4M)	(692.4M)	0.0M	0.0M	(11.9M)	1.75%	2.37%	0.0M	0.0M	2113			
(704.5M)	(704.5M)	0.0M	0.0M	(12.1M)	1.75%	2.37%	0.0M	0.0M	2114			
(716.8M)	(716.8M)	0.0M	0.0M	(12.3M)	1.75%	2.37%	0.0M	0.0M	2115			
(729.3M)	(729.3M)	0.0M	0.0M	(12.5M)	1.75%	2.37%	0.0M	0.0M	2116			

לוחות להצגת תחזית תזרים מזומנים
 לוח 2 - פירוט התשואות השוטפות

שנה	תשואות שוטפות			
	תשלומי נטו	אג"ח מסוג "מירון"	אג"ח מסוג "ערד"	השקעות אחרות
סיוע ישיר	סיוע ישיר	סיוע ישיר	סיוע ישיר	סיוע ישיר
2069	(0.0M)	0.0M	(0.0M)	(5.4M)
2070	(0.0M)	0.0M	(0.0M)	(5.6M)
2071	(0.0M)	0.0M	(0.0M)	(5.7M)
2072	(0.0M)	0.0M	(0.0M)	(5.8M)
2073	(0.0M)	0.0M	(0.0M)	(5.9M)
2074	(0.0M)	0.0M	0.0M	(6.0M)
2075	(0.0M)	0.0M	0.0M	(6.1M)
2076	(0.0M)	0.0M	(0.0M)	(6.2M)
2077	(0.0M)	0.0M	0.0M	(6.4M)
2078	(0.0M)	0.0M	(0.0M)	(6.5M)
2079	(0.0M)	0.0M	0.0M	(6.6M)
2080	(0.0M)	0.0M	0.0M	(6.7M)
2081	(0.0M)	0.0M	(0.0M)	(6.8M)
2082	(0.0M)	0.0M	0.0M	(6.9M)
2083	(0.0M)	0.0M	0.0M	(7.1M)
2084	(0.0M)	0.0M	0.0M	(7.2M)
2085	(0.0M)	0.0M	0.0M	(7.3M)
2086	(0.0M)	0.0M	0.0M	(7.4M)
2087	(0.0M)	0.0M	(0.0M)	(7.6M)
2088	(0.0M)	0.0M	0.0M	(7.7M)
2089	(0.0M)	0.0M	(0.0M)	(7.8M)
2090	(0.0M)	0.0M	0.0M	(8.0M)
2091	(0.0M)	0.0M	(0.0M)	(8.1M)
2092	(0.0M)	0.0M	0.0M	(8.3M)
2093	(0.0M)	0.0M	0.0M	(8.4M)
2094	(0.0M)	0.0M	(0.0M)	(8.6M)
2095	(0.0M)	0.0M	0.0M	(8.7M)
2096	(0.0M)	0.0M	0.0M	(8.9M)
2097	(0.0M)	0.0M	0.0M	(9.0M)
2098	(0.0M)	0.0M	0.0M	(9.2M)
2099	(0.0M)	0.0M	(0.0M)	(9.3M)
2100	(0.0M)	0.0M	(0.0M)	(9.5M)
2101	(0.0M)	0.0M	0.0M	(9.7M)
2102	0.0M	0.0M	(0.0M)	(9.8M)
2103	0.0M	0.0M	(0.0M)	(10.0M)
2104	0.0M	0.0M	(0.0M)	(10.2M)
2105	0.0M	0.0M	(0.0M)	(10.4M)
2106	0.0M	0.0M	0.0M	(10.5M)
2107	0.0M	0.0M	0.0M	(10.7M)
2108	0.0M	0.0M	0.0M	(10.9M)
2109	0.0M	0.0M	0.0M	(11.1M)
2110	0.0M	0.0M	0.0M	(11.3M)
2111	0.0M	0.0M	0.0M	(11.5M)
2112	0.0M	0.0M	0.0M	(11.7M)
2113	0.0M	0.0M	0.0M	(11.9M)
2114	0.0M	0.0M	0.0M	(12.1M)
2115	0.0M	0.0M	0.0M	(12.3M)
2116	0.0M	0.0M	0.0M	(12.5M)

שנה	תשואות שוטפות			
	תשלומי נטו	אג"ח מסוג "מירון"	אג"ח מסוג "ערד"	השקעות אחרות
סיוע ישיר	סיוע ישיר	סיוע ישיר	סיוע ישיר	סיוע ישיר
2018	0.0M	0.7M	4.1M	(1.5M)
2019	0.1M	0.5M	4.2M	(4.5M)
2020	0.0M	0.3M	4.4M	(3.1M)
2021	0.0M	0.2M	4.5M	(2.5M)
2022	0.0M	0.1M	4.6M	(1.4M)
2023	0.0M	0.0M	4.7M	(0.5M)
2024	(0.0M)	0.0M	4.7M	0.3M
2025	(0.0M)	0.0M	4.7M	1.0M
2026	(0.0M)	0.0M	4.7M	1.6M
2027	(0.1M)	0.0M	4.7M	2.1M
2028	(0.1M)	0.0M	4.5M	2.5M
2029	(0.1M)	0.0M	4.5M	2.7M
2030	(0.1M)	0.0M	4.4M	2.9M
2031	(0.2M)	0.0M	4.2M	3.0M
2032	(0.2M)	0.0M	4.1M	3.2M
2033	(0.2M)	0.0M	3.9M	3.2M
2034	(0.2M)	0.0M	3.8M	3.2M
2035	(0.2M)	0.0M	3.7M	3.2M
2036	(0.3M)	0.0M	3.5M	3.1M
2037	(0.3M)	0.0M	3.4M	2.9M
2038	(0.3M)	0.0M	3.4M	2.6M
2039	(0.3M)	0.0M	3.3M	2.3M
2040	(0.3M)	0.0M	3.3M	1.9M
2041	(0.3M)	0.0M	3.3M	1.5M
2042	(0.3M)	0.0M	3.2M	1.2M
2043	(0.3M)	0.0M	2.3M	1.2M
2044	(0.3M)	0.0M	1.6M	1.1M
2045	(0.3M)	0.0M	1.0M	0.9M
2046	(0.3M)	0.0M	0.7M	0.6M
2047	0.0M	0.0M	0.3M	0.4M
2048	(0.2M)	0.0M	0.0M	0.1M
2049	(0.2M)	0.0M	(0.0M)	0.0M
2050	(0.2M)	0.0M	(0.0M)	0.0M
2051	(0.2M)	0.0M	0.0M	(1.2M)
2052	(0.2M)	0.0M	0.0M	(1.6M)
2053	(0.2M)	0.0M	0.0M	(1.9M)
2054	(0.2M)	0.0M	0.0M	(2.2M)
2055	(0.1M)	0.0M	0.0M	(2.6M)
2056	(0.1M)	0.0M	0.0M	(2.9M)
2057	(0.1M)	0.0M	0.0M	(3.2M)
2058	(0.1M)	0.0M	0.0M	(3.4M)
2059	(0.1M)	0.0M	0.0M	(3.7M)
2060	(0.1M)	0.0M	0.0M	(3.9M)
2061	(0.1M)	0.0M	0.0M	(4.1M)
2062	(0.1M)	0.0M	0.0M	(4.3M)
2063	(0.1M)	0.0M	0.0M	(4.5M)
2064	(0.0M)	0.0M	0.0M	(4.7M)
2065	(0.0M)	0.0M	0.0M	(4.9M)
2066	(0.0M)	0.0M	0.0M	(5.0M)
2067	(0.0M)	0.0M	0.0M	(5.2M)
2068	(0.0M)	0.0M	0.0M	(5.3M)

תזרים מזומנים שנתי (באלפי ₪)

לוח 3 - פירוט סיוע ישיר ממשלתי ישיר עתידי צפוי, דמי גמולים, תגמולים וההון הצבור המושקע באג"ח מיועדות

שנה	סיוע ישיר	דמי גמולים			פנסיות			הוצאות ניהול	דמי ניהול	תשלומי הקרן נטו	הון צבור		
		ברוטו	ד"ג	נטו	זקנה	שאריות	נכות				ערד (5.05%)	ערד (4.86%)	
2018	0	8,106	0	8,106	8,579	14	75	1,473	0	10,265	16,611	0	93,607
2019	4,672	7,785	0	7,785	11,945	46	134	1,876	0	14,127	11,861	0	100,516
2020	4,707	7,259	0	7,259	10,832	80	176	1,563	0	12,778	8,223	0	103,779
2021	4,718	7,002	0	7,002	11,263	114	215	1,605	0	13,328	2,372	0	110,069
2022	4,736	6,652	0	6,652	12,166	149	253	1,728	0	14,428	554	0	111,996
2023	4,741	6,265	0	6,265	13,040	184	287	1,507	0	15,153	0	0	112,964
2024	4,735	5,899	0	5,899	13,511	220	321	1,492	0	15,680	0	0	112,964
2025	4,718	5,436	0	5,436	14,935	256	350	1,368	0	17,044	0	0	112,964
2026	4,697	5,009	0	5,009	16,165	291	361	1,275	0	18,225	0	0	112,964
2027	4,663	4,438	0	4,438	17,390	323	344	1,195	0	19,376	0	0	110,726
2028	4,615	3,973	0	3,973	19,105	355	339	1,034	0	20,950	0	0	108,928
2029	4,565	3,518	0	3,518	20,819	385	341	912	0	22,564	0	0	106,748
2030	4,480	3,023	0	3,023	22,403	413	332	850	0	24,093	0	0	103,969
2031	4,370	2,616	0	2,616	23,677	436	318	651	0	25,168	0	0	101,103
2032	4,235	2,074	0	2,074	25,604	458	272	421	0	26,824	0	0	97,095
2033	4,079	1,677	0	1,677	26,354	476	265	330	0	27,486	0	0	92,952
2034	3,898	1,394	0	1,394	27,131	492	230	257	0	28,161	0	0	89,689
2035	3,689	868	0	868	28,544	502	158	205	0	29,445	0	0	86,247
2036	3,457	558	0	558	29,447	508	123	123	0	30,225	0	0	83,399
2037	3,194	341	0	341	29,943	511	80	59	0	30,610	0	0	81,472
2038	2,904	263	0	263	29,850	512	71	43	0	30,490	0	0	80,503
2039	2,596	187	0	187	29,571	512	56	38	0	30,187	0	0	80,503
2040	2,274	98	0	98	29,373	510	40	12	0	29,940	0	0	80,503
2041	1,941	69	0	69	28,924	506	29	4	0	29,466	0	0	80,503
2042	1,600	67	0	67	28,127	501	27	4	0	28,662	0	0	63,599
2043	1,291	12	0	12	27,594	495	25	4	0	28,117	0	0	48,393
2044	1,115	1	0	1	26,777	487	22	4	0	27,291	0	0	31,547
2045	900	1	0	1	25,853	478	20	4	0	26,356	0	0	19,614
2046	672	1	0	1	24,900	469	17	4	0	25,390	0	0	12,071
2047	384	1	0	1	23,822	458	15	4	0	24,299	0	0	238
2048	96	1	0	1	22,771	446	13	4	0	23,234	0	0	(0)
2049	0	1	0	1	21,699	433	10	4	0	22,147	0	0	(0)
2050	0	1	0	1	20,497	418	8	4	0	20,927	0	0	(0)
2051	0	1	0	1	19,296	402	7	4	0	19,708	0	0	(0)
2052	0	1	0	1	18,096	384	5	4	0	18,489	0	0	(0)
2053	0	1	0	1	16,890	365	4	4	0	17,264	0	0	(0)
2054	0	1	0	1	15,655	345	3	5	0	16,007	0	0	(0)
2055	0	1	0	1	14,390	324	2	5	0	14,721	0	0	(0)
2056	0	1	0	1	13,150	302	1	5	0	13,458	0	0	(0)
2057	0	1	0	1	11,922	279	1	5	0	12,207	0	0	(0)
2058	0	1	0	1	10,689	256	1	4	0	10,949	0	0	(0)
2059	0	1	0	1	9,506	232	0	1	0	9,740	0	0	(0)
2060	0	1	0	1	8,368	209	0	2	0	8,579	0	0	(0)
2061	0	1	0	1	7,301	186	0	1	0	7,488	0	0	(0)
2062	0	0	0	0	6,302	164	0	0	0	6,467	0	0	(0)
2063	0	0	0	0	5,367	143	0	0	0	5,511	0	0	(0)
2064	0	0	0	0	4,517	124	0	0	0	4,641	0	0	(0)
2065	0	0	0	0	3,756	106	0	0	0	3,862	0	0	(0)
2066	0	0	0	0	3,085	89	0	0	0	3,174	0	0	(0)
2067	0	0	0	0	2,502	74	0	0	0	2,576	0	0	(0)
2068	0	0	0	0	2,003	61	0	0	0	2,064	0	0	(0)

שנה	סיוע ישיר	דמי גמולים			פנסיות				תשלומי דמי הוצאות ניהול	הון צבור	מירון	ערד (5.05%)	ערד (4.86%)
		ברוטו	ד"ג	נטו	זקנה	שאירים	נכות	אהרות					
2069	0	0	0	0	50	1,583	0	0	0	0	0	0	0
2070	0	0	0	0	40	1,236	0	0	0	0	0	0	0
2071	0	0	0	0	31	954	0	0	0	0	0	0	0
2072	0	0	0	0	25	729	0	0	0	0	0	0	0
2073	0	0	0	0	19	552	0	0	0	0	0	0	0
2074	0	0	0	0	14	415	0	0	0	0	0	0	0
2075	0	0	0	0	11	309	0	0	0	0	0	0	0
2076	0	0	0	0	8	227	0	0	0	0	0	0	0
2077	0	0	0	0	6	165	0	0	0	0	0	0	0
2078	0	0	0	0	4	122	0	0	0	0	0	0	0
2079	0	0	0	0	3	90	0	0	0	0	0	0	0
2080	0	0	0	0	2	68	0	0	0	0	0	0	0
2081	0	0	0	0	1	51	0	0	0	0	0	0	0
2082	0	0	0	0	1	40	0	0	0	0	0	0	0
2083	0	0	0	0	1	31	0	0	0	0	0	0	0
2084	0	0	0	0	0	25	0	0	0	0	0	0	0
2085	0	0	0	0	0	20	0	0	0	0	0	0	0
2086	0	0	0	0	0	16	0	0	0	0	0	0	0
2087	0	0	0	0	0	13	0	0	0	0	0	0	0
2088	0	0	0	0	0	10	0	0	0	0	0	0	0
2089	0	0	0	0	0	8	0	0	0	0	0	0	0
2090	0	0	0	0	0	6	0	0	0	0	0	0	0
2091	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0
2092	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0
2093	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0
2094	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0
2095	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
2096	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
2097	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
2098	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2099	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2101	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2102	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2103	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2104	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2105	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2106	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2107	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2108	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2109	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2110	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2111	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2112	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2113	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2114	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2115	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2116	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

לוחות להצגת תחזית תזרים מזומנים
לוח 1 - נתונים עיקריים

שנה	הון צבור בסוף השנה			סך תשואת		הנחת	תשלומי	גביית דמי	שנה
	השקעות	אג"ח מסוג	"מירון"	תשואת	שיעור	שיעור	הקרן	גמולים	
סה"כ	אחרות	"ערד"	"מירון"	הקרן (מ)	הקרן (%)	חסרת סיכון	נטו	נטו	
551.1M	387.2M	155.7M	8.2M						
553.5M	387.4M	162.8M	3.3M	4.8M	0.87%	0.06%	12.8M	10.4M	2018
543.9M	379.8M	163.5M	0.6M	2.9M	0.54%	-1.07%	22.4M	9.9M	2019
541.1M	377.6M	163.5M	0.0M	4.9M	0.90%	-0.54%	16.7M	9.0M	2020
537.5M	374.0M	163.5M	0.0M	5.8M	1.08%	-0.31%	17.7M	8.3M	2021
534.0M	370.5M	163.5M	0.0M	7.3M	1.37%	0.08%	18.5M	7.7M	2022
529.9M	366.4M	163.5M	0.0M	8.5M	1.62%	0.43%	19.7M	7.1M	2023
525.0M	361.5M	163.5M	0.0M	9.6M	1.84%	0.73%	20.9M	6.5M	2024
518.1M	354.6M	163.5M	0.0M	10.5M	2.04%	0.99%	23.1M	5.7M	2025
510.7M	347.2M	163.5M	0.0M	11.2M	2.20%	1.21%	23.7M	5.2M	2026
502.3M	344.8M	157.5M	0.0M	11.8M	2.36%	1.42%	24.9M	4.6M	2027
492.3M	344.3M	148.0M	0.0M	11.8M	2.40%	1.58%	25.9M	4.1M	2028
480.8M	336.2M	144.6M	0.0M	11.9M	2.48%	1.67%	26.9M	3.5M	2029
467.8M	327.1M	140.8M	0.0M	11.9M	2.55%	1.77%	28.0M	3.0M	2030
452.6M	316.4M	136.2M	0.0M	11.9M	2.62%	1.86%	29.6M	2.5M	2031
435.2M	304.1M	131.1M	0.0M	11.8M	2.69%	1.95%	31.1M	1.9M	2032
416.1M	290.7M	125.4M	0.0M	11.5M	2.75%	2.03%	32.0M	1.4M	2033
395.5M	270.8M	124.7M	0.0M	11.3M	2.82%	2.10%	32.8M	1.0M	2034
373.8M	249.1M	124.7M	0.0M	11.0M	2.91%	2.17%	33.4M	0.6M	2035
351.3M	226.6M	124.7M	0.0M	10.7M	3.00%	2.25%	33.5M	0.4M	2036
328.4M	203.7M	124.7M	0.0M	10.3M	3.09%	2.32%	33.5M	0.2M	2037
305.0M	180.3M	124.7M	0.0M	9.8M	3.16%	2.35%	33.4M	0.2M	2038
281.7M	157.0M	124.7M	0.0M	9.3M	3.22%	2.36%	32.7M	0.1M	2039
258.7M	134.0M	124.7M	0.0M	8.7M	3.29%	2.36%	31.7M	0.1M	2040
236.1M	111.5M	124.7M	0.0M	8.1M	3.37%	2.37%	30.8M	0.0M	2041
213.7M	89.0M	124.7M	0.0M	7.6M	3.46%	2.37%	30.1M	0.0M	2042
191.6M	78.3M	113.3M	0.0M	7.0M	3.51%	2.37%	29.0M	0.0M	2043
169.7M	73.9M	95.8M	0.0M	6.0M	3.42%	2.37%	28.0M	0.0M	2044
148.0M	72.8M	75.2M	0.0M	5.2M	3.34%	2.37%	26.9M	0.0M	2045
126.6M	77.4M	49.2M	0.0M	4.3M	3.18%	2.37%	25.6M	0.0M	2046
105.7M	73.4M	32.2M	0.0M	3.4M	2.95%	2.37%	24.3M	0.0M	2047
85.6M	59.4M	26.2M	0.0M	2.8M	3.05%	2.37%	22.9M	0.0M	2048
66.4M	40.2M	26.2M	0.0M	2.4M	3.20%	2.37%	21.6M	0.0M	2049
48.1M	22.0M	26.2M	0.0M	1.9M	3.47%	2.37%	20.2M	0.0M	2050
30.8M	4.6M	26.2M	0.0M	1.5M	3.91%	2.37%	18.8M	0.0M	2051
14.3M	0.0M	14.3M	0.0M	1.0M	4.49%	2.37%	17.4M	0.0M	2052
(1.5M)	(1.5M)	0.0M	0.0M	0.3M	4.94%	2.37%	16.1M	0.0M	2053
(16.4M)	(16.4M)	0.0M	0.0M	(0.2M)	1.65%	2.37%	14.8M	0.0M	2054
(30.3M)	(30.3M)	0.0M	0.0M	(0.4M)	1.75%	2.37%	13.5M	0.0M	2055
(43.1M)	(43.1M)	0.0M	0.0M	(0.6M)	1.75%	2.37%	12.2M	0.0M	2056
(54.8M)	(54.8M)	0.0M	0.0M	(0.9M)	1.75%	2.37%	10.9M	0.0M	2057
(65.6M)	(65.6M)	0.0M	0.0M	(1.1M)	1.75%	2.37%	9.7M	0.0M	2058
(75.3M)	(75.3M)	0.0M	0.0M	(1.2M)	1.75%	2.37%	8.5M	0.0M	2059
(84.1M)	(84.1M)	0.0M	0.0M	(1.4M)	1.75%	2.37%	7.4M	0.0M	2060
(92.0M)	(92.0M)	0.0M	0.0M	(1.5M)	1.75%	2.37%	6.4M	0.0M	2061
(99.1M)	(99.1M)	0.0M	0.0M	(1.7M)	1.75%	2.37%	5.4M	0.0M	2062
(105.5M)	(105.5M)	0.0M	0.0M	(1.8M)	1.75%	2.37%	4.6M	0.0M	2063
(111.2M)	(111.2M)	0.0M	0.0M	(1.9M)	1.75%	2.37%	3.8M	0.0M	2064
(116.3M)	(116.3M)	0.0M	0.0M	(2.0M)	1.75%	2.37%	3.1M	0.0M	2065
(120.8M)	(120.8M)	0.0M	0.0M	(2.1M)	1.75%	2.37%	2.5M	0.0M	2066
(125.0M)	(125.0M)	0.0M	0.0M	(2.1M)	1.75%	2.37%	2.0M	0.0M	2067
(128.8M)	(128.8M)	0.0M	0.0M	(2.2M)	1.75%	2.37%	1.6M	0.0M	2068

שנה	גביית דמי גמולים נטו	תשלומי הקרן נטו	הנחת שיעור חסרת סיכון	שיעור תשואת הקרן (%)		סך תשואת תשואת (₪)		הון צבור בסוף השנה		
				הקרן	תשואת	תשואת	הקרן (₪)	השקעות	אג"ח מסוג "מירוץ"	אחרות
2069	0.0M	1.2M	2.37%	1.75%	(2.3M)	1.75%	(132.3M)	0.0M	0.0M	(132.3M)
2070	0.0M	0.9M	2.37%	1.75%	(2.3M)	1.75%	(135.5M)	0.0M	0.0M	(135.5M)
2071	0.0M	0.7M	2.37%	1.75%	(2.4M)	1.75%	(138.6M)	0.0M	0.0M	(138.6M)
2072	0.0M	0.5M	2.37%	1.75%	(2.4M)	1.75%	(141.6M)	0.0M	0.0M	(141.6M)
2073	0.0M	0.4M	2.37%	1.75%	(2.5M)	1.75%	(144.5M)	0.0M	0.0M	(144.5M)
2074	0.0M	0.3M	2.37%	1.75%	(2.5M)	1.75%	(147.3M)	0.0M	0.0M	(147.3M)
2075	0.0M	0.2M	2.37%	1.75%	(2.6M)	1.75%	(150.0M)	0.0M	0.0M	(150.0M)
2076	0.0M	0.1M	2.37%	1.75%	(2.6M)	1.75%	(152.8M)	0.0M	0.0M	(152.8M)
2077	0.0M	0.1M	2.37%	1.75%	(2.7M)	1.75%	(155.6M)	0.0M	0.0M	(155.6M)
2078	0.0M	0.1M	2.37%	1.75%	(2.7M)	1.75%	(158.4M)	0.0M	0.0M	(158.4M)
2079	0.0M	0.0M	2.37%	1.75%	(2.8M)	1.75%	(161.2M)	0.0M	0.0M	(161.2M)
2080	0.0M	0.0M	2.37%	1.75%	(2.8M)	1.75%	(164.0M)	0.0M	0.0M	(164.0M)
2081	0.0M	0.0M	2.37%	1.75%	(2.9M)	1.75%	(166.9M)	0.0M	0.0M	(166.9M)
2082	0.0M	0.0M	2.37%	1.75%	(2.9M)	1.75%	(169.9M)	0.0M	0.0M	(169.9M)
2083	0.0M	0.0M	2.37%	1.75%	(3.0M)	1.75%	(172.8M)	0.0M	0.0M	(172.8M)
2084	0.0M	0.0M	2.37%	1.75%	(3.0M)	1.75%	(175.9M)	0.0M	0.0M	(175.9M)
2085	0.0M	0.0M	2.37%	1.75%	(3.1M)	1.75%	(178.9M)	0.0M	0.0M	(178.9M)
2086	0.0M	0.0M	2.37%	1.75%	(3.1M)	1.75%	(182.1M)	0.0M	0.0M	(182.1M)
2087	0.0M	0.0M	2.37%	1.75%	(3.2M)	1.75%	(185.3M)	0.0M	0.0M	(185.3M)
2088	0.0M	0.0M	2.37%	1.75%	(3.2M)	1.75%	(188.5M)	0.0M	0.0M	(188.5M)
2089	0.0M	0.0M	2.37%	1.75%	(3.3M)	1.75%	(191.8M)	0.0M	0.0M	(191.8M)
2090	0.0M	0.0M	2.37%	1.75%	(3.4M)	1.75%	(195.1M)	0.0M	0.0M	(195.1M)
2091	0.0M	0.0M	2.37%	1.75%	(3.4M)	1.75%	(198.6M)	0.0M	0.0M	(198.6M)
2092	0.0M	0.0M	2.37%	1.75%	(3.5M)	1.75%	(202.0M)	0.0M	0.0M	(202.0M)
2093	0.0M	0.0M	2.37%	1.75%	(3.5M)	1.75%	(205.6M)	0.0M	0.0M	(205.6M)
2094	0.0M	0.0M	2.37%	1.75%	(3.6M)	1.75%	(209.1M)	0.0M	0.0M	(209.1M)
2095	0.0M	0.0M	2.37%	1.75%	(3.7M)	1.75%	(212.8M)	0.0M	0.0M	(212.8M)
2096	0.0M	0.0M	2.37%	1.75%	(3.7M)	1.75%	(216.5M)	0.0M	0.0M	(216.5M)
2097	0.0M	0.0M	2.37%	1.75%	(3.8M)	1.75%	(220.3M)	0.0M	0.0M	(220.3M)
2098	0.0M	0.0M	2.37%	1.75%	(3.8M)	1.75%	(224.2M)	0.0M	0.0M	(224.2M)
2099	0.0M	0.0M	2.37%	1.75%	(3.9M)	1.75%	(228.1M)	0.0M	0.0M	(228.1M)
2100	0.0M	0.0M	2.37%	1.75%	(4.0M)	1.75%	(232.1M)	0.0M	0.0M	(232.1M)
2101	0.0M	0.0M	2.37%	1.75%	(4.1M)	1.75%	(236.1M)	0.0M	0.0M	(236.1M)
2102	0.0M	0.0M	2.37%	1.75%	(4.1M)	1.75%	(240.2M)	0.0M	0.0M	(240.2M)
2103	0.0M	0.0M	2.37%	1.75%	(4.2M)	1.75%	(244.4M)	0.0M	0.0M	(244.4M)
2104	0.0M	0.0M	2.37%	1.75%	(4.3M)	1.75%	(248.7M)	0.0M	0.0M	(248.7M)
2105	0.0M	0.0M	2.37%	1.75%	(4.3M)	1.75%	(253.1M)	0.0M	0.0M	(253.1M)
2106	0.0M	0.0M	2.37%	1.75%	(4.4M)	1.75%	(257.5M)	0.0M	0.0M	(257.5M)
2107	0.0M	0.0M	2.37%	1.75%	(4.5M)	1.75%	(262.0M)	0.0M	0.0M	(262.0M)
2108	0.0M	0.0M	2.37%	1.75%	(4.6M)	1.75%	(266.6M)	0.0M	0.0M	(266.6M)
2109	0.0M	0.0M	2.37%	1.75%	(4.7M)	1.75%	(271.2M)	0.0M	0.0M	(271.2M)
2110	0.0M	0.0M	2.37%	1.75%	(4.7M)	1.75%	(276.0M)	0.0M	0.0M	(276.0M)
2111	0.0M	0.0M	2.37%	1.75%	(4.8M)	1.75%	(280.8M)	0.0M	0.0M	(280.8M)
2112	0.0M	0.0M	2.37%	1.75%	(4.9M)	1.75%	(285.7M)	0.0M	0.0M	(285.7M)
2113	0.0M	0.0M	2.37%	1.75%	(5.0M)	1.75%	(290.7M)	0.0M	0.0M	(290.7M)
2114	0.0M	0.0M	2.37%	1.75%	(5.1M)	1.75%	(295.8M)	0.0M	0.0M	(295.8M)
2115	0.0M	0.0M	2.37%	1.75%	(5.2M)	1.75%	(300.9M)	0.0M	0.0M	(300.9M)
2116	0.0M	0.0M	2.37%	1.75%	(5.3M)	1.75%	(306.2M)	0.0M	0.0M	(306.2M)

לוחות להצגת תחזית תזרים מזומנים
 לוח 2 - פירוט התשואות השוטפות

שנה	תשלומי נטו	תשואות שוטפות		
		אג"ח מסוג "מירון"	אג"ח מסוג "ערד"	השקעות אחרות
סיוע ישיר	השקעות	סיוע ישיר	השקעות	סיוע ישיר
2069	(0.0M)	0.0M	0.0M	(2.3M)
2070	(0.0M)	0.0M	0.0M	(2.3M)
2071	(0.0M)	0.0M	0.0M	(2.4M)
2072	(0.0M)	0.0M	0.0M	(2.4M)
2073	(0.0M)	0.0M	0.0M	(2.5M)
2074	(0.0M)	0.0M	0.0M	(2.5M)
2075	(0.0M)	0.0M	0.0M	(2.6M)
2076	(0.0M)	0.0M	0.0M	(2.6M)
2077	(0.0M)	0.0M	0.0M	(2.7M)
2078	(0.0M)	0.0M	0.0M	(2.7M)
2079	(0.0M)	0.0M	0.0M	(2.8M)
2080	(0.0M)	0.0M	0.0M	(2.8M)
2081	(0.0M)	0.0M	0.0M	(2.9M)
2082	(0.0M)	0.0M	0.0M	(2.9M)
2083	(0.0M)	0.0M	0.0M	(3.0M)
2084	(0.0M)	0.0M	0.0M	(3.0M)
2085	(0.0M)	0.0M	0.0M	(3.1M)
2086	(0.0M)	0.0M	0.0M	(3.1M)
2087	(0.0M)	0.0M	0.0M	(3.2M)
2088	(0.0M)	0.0M	0.0M	(3.2M)
2089	(0.0M)	0.0M	0.0M	(3.3M)
2090	(0.0M)	0.0M	0.0M	(3.4M)
2091	(0.0M)	0.0M	0.0M	(3.4M)
2092	0.0M	0.0M	0.0M	(3.5M)
2093	0.0M	0.0M	0.0M	(3.5M)
2094	0.0M	0.0M	0.0M	(3.6M)
2095	0.0M	0.0M	0.0M	(3.7M)
2096	0.0M	0.0M	0.0M	(3.7M)
2097	0.0M	0.0M	0.0M	(3.8M)
2098	0.0M	0.0M	0.0M	(3.8M)
2099	0.0M	0.0M	0.0M	(3.9M)
2100	0.0M	0.0M	0.0M	(4.0M)
2101	0.0M	0.0M	0.0M	(4.1M)
2102	0.0M	0.0M	0.0M	(4.1M)
2103	0.0M	0.0M	0.0M	(4.2M)
2104	0.0M	0.0M	0.0M	(4.3M)
2105	0.0M	0.0M	0.0M	(4.3M)
2106	0.0M	0.0M	0.0M	(4.4M)
2107	0.0M	0.0M	0.0M	(4.5M)
2108	0.0M	0.0M	0.0M	(4.6M)
2109	0.0M	0.0M	0.0M	(4.7M)
2110	0.0M	0.0M	0.0M	(4.7M)
2111	0.0M	0.0M	0.0M	(4.8M)
2112	0.0M	0.0M	0.0M	(4.9M)
2113	0.0M	0.0M	0.0M	(5.0M)
2114	0.0M	0.0M	0.0M	(5.1M)
2115	0.0M	0.0M	0.0M	(5.2M)
2116	0.0M	0.0M	0.0M	(5.3M)

שנה	תשלומי נטו	תשואות שוטפות		
		אג"ח מסוג "מירון"	אג"ח מסוג "ערד"	השקעות אחרות
סיוע ישיר	השקעות	סיוע ישיר	השקעות	סיוע ישיר
2018	0.0M	0.3M	6.7M	(2.2M)
2019	0.1M	0.1M	6.8M	(6.6M)
2020	0.0M	0.0M	6.8M	(4.5M)
2021	0.0M	0.0M	6.8M	(3.6M)
2022	0.0M	0.0M	6.8M	(2.0M)
2023	0.0M	0.0M	6.8M	(0.7M)
2024	(0.0M)	0.0M	6.8M	0.4M
2025	(0.0M)	0.0M	6.8M	1.4M
2026	(0.1M)	0.0M	6.8M	2.1M
2027	(0.1M)	0.0M	6.8M	2.8M
2028	(0.1M)	0.0M	6.2M	3.4M
2029	(0.1M)	0.0M	6.1M	3.7M
2030	(0.2M)	0.0M	5.9M	3.9M
2031	(0.2M)	0.0M	5.8M	4.1M
2032	(0.2M)	0.0M	5.5M	4.3M
2033	(0.2M)	0.0M	5.3M	4.4M
2034	(0.3M)	0.0M	5.2M	4.4M
2035	(0.3M)	0.0M	5.2M	4.3M
2036	(0.3M)	0.0M	5.2M	4.1M
2037	(0.3M)	0.0M	5.2M	3.9M
2038	(0.3M)	0.0M	5.2M	3.6M
2039	(0.3M)	0.0M	5.2M	3.2M
2040	(0.3M)	0.0M	5.2M	2.8M
2041	(0.3M)	0.0M	5.2M	2.4M
2042	(0.3M)	0.0M	5.2M	2.0M
2043	(0.3M)	0.0M	5.0M	1.7M
2044	(0.3M)	0.0M	4.3M	1.6M
2045	(0.3M)	0.0M	3.5M	1.6M
2046	(0.3M)	0.0M	2.5M	1.6M
2047	(0.3M)	0.0M	1.5M	1.6M
2048	(0.2M)	0.0M	1.2M	1.4M
2049	(0.2M)	0.0M	1.1M	1.1M
2050	(0.2M)	0.0M	1.1M	0.7M
2051	(0.2M)	0.0M	1.1M	0.4M
2052	0.0M	0.0M	0.9M	0.0M
2053	(0.0M)	0.0M	0.2M	0.0M
2054	(0.1M)	0.0M	(0.0M)	(0.0M)
2055	(0.1M)	0.0M	(0.0M)	(0.3M)
2056	(0.1M)	0.0M	0.0M	(0.5M)
2057	(0.1M)	0.0M	0.0M	(0.8M)
2058	(0.1M)	0.0M	0.0M	(1.0M)
2059	(0.1M)	0.0M	0.0M	(1.1M)
2060	(0.1M)	0.0M	0.0M	(1.3M)
2061	(0.1M)	0.0M	0.0M	(1.5M)
2062	(0.1M)	0.0M	0.0M	(1.6M)
2063	(0.0M)	0.0M	0.0M	(1.7M)
2064	(0.0M)	0.0M	0.0M	(1.8M)
2065	(0.0M)	0.0M	0.0M	(1.9M)
2066	(0.0M)	0.0M	0.0M	(2.0M)
2067	(0.0M)	0.0M	0.0M	(2.1M)
2068	(0.0M)	0.0M	0.0M	(2.2M)

תזרים מזומנים שנתי (באלפי ש"ח)

לוח 3 - פירוט סיוע ישיר ממשלתי ישיר עתידי צפוי, דמי גמולים, תגמולים וההון הצבור המושקע באג"ח מיועדות

שנה	סיוע ישיר	דמי גמולים			פנסיות			הוצאות ניהול	דמי ניהול	תשלומי הקרן נטו	הון צבור		
		נטו	ד"ג	ברוטו	זקנה	נכות	אחרות				ערד (5.05%)	ערד (4.86%)	מירון
2018	0	10,436	0	10,436	10,569	113	14	1,917	0	12,755	8,155	16,250	139,478
2019	2,542	9,871	0	9,871	18,382	129	47	3,685	0	22,387	3,307	0	162,796
2020	2,510	8,965	0	8,965	14,142	141	80	2,170	0	16,675	0	0	163,482
2021	2,504	8,321	0	8,321	15,029	152	112	2,254	0	17,686	0	0	163,482
2022	2,480	7,656	0	7,656	16,106	163	144	1,924	0	18,476	0	0	163,482
2023	2,454	7,071	0	7,071	17,368	171	175	1,877	0	19,728	0	0	163,482
2024	2,426	6,465	0	6,465	18,615	179	206	1,810	0	20,943	0	0	163,482
2025	2,395	5,681	0	5,681	20,499	185	234	2,072	0	23,116	0	0	163,482
2026	2,353	5,153	0	5,153	21,450	194	261	1,684	0	23,710	0	0	163,482
2027	2,300	4,631	0	4,631	22,442	200	288	1,825	0	24,871	0	0	157,462
2028	2,252	4,108	0	4,108	23,850	201	313	1,418	0	25,893	0	0	147,991
2029	2,289	3,509	0	3,509	24,864	199	337	1,366	0	26,867	0	0	144,623
2030	2,248	3,026	0	3,026	26,208	188	359	1,107	0	27,954	0	0	140,751
2031	2,189	2,532	0	2,532	28,032	171	379	975	0	29,637	0	0	136,228
2032	2,124	1,902	0	1,902	29,820	142	397	629	0	31,052	0	0	131,079
2033	2,048	1,419	0	1,419	30,804	115	409	647	0	32,025	0	0	125,358
2034	1,962	1,001	0	1,001	31,912	103	418	376	0	32,846	0	0	124,673
2035	1,846	641	0	641	32,637	94	422	178	0	33,357	0	0	124,673
2036	1,694	370	0	370	32,847	89	424	132	0	33,509	0	0	124,673
2037	1,535	233	0	233	32,896	85	423	58	0	33,473	0	0	124,673
2038	1,372	156	0	156	32,632	84	421	213	0	33,356	0	0	124,673
2039	1,206	103	0	103	32,100	82	417	87	0	32,690	0	0	124,673
2040	1,037	65	0	65	31,135	81	412	106	0	31,738	0	0	124,673
2041	871	49	0	49	30,257	80	406	8	0	30,754	0	0	124,673
2042	708	11	0	11	29,570	78	400	1	0	30,051	0	0	124,673
2043	547	5	0	5	28,551	77	393	0	0	29,021	0	0	113,294
2044	422	0	0	0	27,530	75	385	0	0	27,990	0	0	95,794
2045	408	0	0	0	26,417	72	376	0	0	26,866	0	0	75,207
2046	418	0	0	0	25,192	70	366	0	0	25,628	0	0	49,229
2047	458	0	0	0	23,888	67	355	0	0	24,310	0	0	32,224
2048	511	0	0	0	22,499	63	343	0	0	22,906	0	0	26,187
2049	434	0	0	0	21,169	60	330	0	0	21,559	0	0	26,187
2050	316	0	0	0	19,828	56	316	0	0	20,200	0	0	26,187
2051	182	0	0	0	18,456	51	301	0	0	18,808	0	0	26,187
2052	66	0	0	0	17,111	47	285	0	0	17,443	0	0	14,282
2053	38	0	0	0	15,789	42	268	0	0	16,099	0	0	0
2054	10	0	0	0	14,499	37	251	0	0	14,787	0	0	0
2055	0	0	0	0	13,185	32	233	0	0	13,450	0	0	0
2056	0	0	0	0	11,918	28	214	0	0	12,160	0	0	0
2057	0	0	0	0	10,665	23	196	0	0	10,884	0	0	0
2058	0	0	0	0	9,470	19	177	0	0	9,667	0	0	0
2059	0	0	0	0	8,358	16	159	0	0	8,533	0	0	0
2060	0	0	0	0	7,255	12	141	0	0	7,408	0	0	0
2061	0	0	0	0	6,254	10	124	0	0	6,388	0	0	0
2062	0	0	0	0	5,323	7	108	0	0	5,439	0	0	(0)
2063	0	0	0	0	4,478	5	93	0	0	4,577	0	0	(0)
2064	0	0	0	0	3,719	4	80	0	0	3,802	0	0	(0)
2065	0	0	0	0	3,048	3	67	0	0	3,118	0	0	(0)
2066	0	0	0	0	2,464	2	56	0	0	2,522	0	0	(0)
2067	0	0	0	0	1,965	1	46	0	0	2,012	0	0	(0)
2068	0	0	0	0	1,546	1	37	0	0	1,584	0	0	(0)

הון צבור (4.86%) ערד (5.05%) ערד	מירון	תשלומי הקדן נטר	דמי ניהול	הוצאות ניהול	אחרות	פנסיות			דמי גמולים			סיוע ישיר	שנה	
						נכות	זקנה	שאירים	נטו	ד"ג	ברוטו			
(0)	0	0	1,230	0	0	0	1	30	1,200	0	0	0	0	2069
(0)	0	0	943	0	0	0	0	23	919	0	0	0	0	2070
(0)	0	0	714	0	0	0	0	18	695	0	0	0	0	2071
(0)	0	0	533	0	0	0	0	14	519	0	0	0	0	2072
(0)	0	0	393	0	0	0	0	11	382	0	0	0	0	2073
(0)	0	0	286	0	0	0	0	8	278	0	0	0	0	2074
(0)	0	0	205	0	0	0	0	6	199	0	0	0	0	2075
(0)	0	0	145	0	0	0	0	4	141	0	0	0	0	2076
(0)	0	0	102	0	0	0	0	3	99	0	0	0	0	2077
(0)	0	0	70	0	0	0	0	2	68	0	0	0	0	2078
(0)	0	0	48	0	0	0	0	2	46	0	0	0	0	2079
(0)	0	0	32	0	0	0	0	1	31	0	0	0	0	2080
(0)	0	0	21	0	0	0	0	1	20	0	0	0	0	2081
(0)	0	0	14	0	0	0	0	0	13	0	0	0	0	2082
(0)	0	0	9	0	0	0	0	0	8	0	0	0	0	2083
(0)	0	0	6	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	2084
(0)	0	0	3	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	2085
(0)	0	0	2	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	2086
(0)	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2087
(0)	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2088
(0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2089
(0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2090
(0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2091
(0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2092
(0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2093
(0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2094
(0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2095
(0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2096
(0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2097
(0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2098
(0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2099
(0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2100
(0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2101
(0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2102
(0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2103
(0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2104
(0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2105
(0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2106
(0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2107
(0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2108
(0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2109
(0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2110
(0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2111
(0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2112
(0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2113
(0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2114
(0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2115
(0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2116

נספח ח' - תזרים מזומנים חודשי (36 חודשים)

חודש	קרן ותיקה	עמיתי תקופת הביניים
1	231,135	288,604
2	(154,872)	(175,796)
3	(174,756)	(180,148)
4	(176,636)	(182,434)
5	(179,374)	(186,363)
6	(186,758)	(191,085)
7	(194,101)	(207,751)
8	(206,063)	(211,604)
9	(209,240)	(221,055)
10	(211,456)	(224,563)
11	(213,118)	(226,186)
12	(218,394)	(230,422)
13	(219,876)	(241,904)
14	(2,606,634)	(7,469,629)
15	(248,908)	(538,319)
16	(249,975)	(410,653)
17	(308,687)	(327,124)
18	(336,726)	(422,266)
19	(414,262)	(491,814)
20	(368,722)	(422,244)
21	(285,454)	(470,021)
22	(315,548)	(522,591)
23	(352,785)	(389,626)
24	(378,915)	(521,704)
25	(416,638)	(474,270)
26	(392,019)	(571,032)
27	(377,101)	(479,860)
28	(386,916)	(495,128)
29	(486,466)	(587,455)
30	(392,838)	(587,942)
31	(453,758)	(581,847)
32	(427,940)	(640,559)
33	(479,492)	(880,198)
34	(566,613)	(593,644)
35	(440,015)	(789,522)
36	(442,471)	(745,698)

נספח ט' – נתונים סטטיסטיים ליום המאזן

1. מספר עמיתים

<u>מספר</u> <u>הפנסיונרים</u>	<u>מספר</u> <u>עמיתים</u> <u>מוקפאים</u>	<u>מספר</u> <u>עמיתים</u> <u>פעילים</u>	<u>מין</u>
339	1,370	846	זכר
<u>232</u>	<u>599</u>	<u>395</u>	נקבה
571	1,969	1,241	סה"כ

2. שכר מבוטח עמיתים פעילים

<u>שכר מבוטח</u> <u>ממוצע</u>	<u>מין</u>
8,161	זכר
<u>4,252</u>	נקבה
6,917	סה"כ

3. גיל וותק ממוצעים של העמיתים הפעילים

<u>ותק ממוצע</u>	<u>גיל ממוצע</u>	<u>מין</u>
19.3	55.2	זכר
<u>19.5</u>	<u>52.9</u>	נקבה
19.4	54.5	סה"כ

4. התפלגות העמיתים הפעילים (גברים) לפי גיל וותק

<u>ותק</u>				
15-20	10-14	5-9	0-4	
0	0	0	0	שכר מבוטח
0	0	0	0	מספר
0	0	0	0	יחס
961	0	0	0	שכר מבוטח
1	0	0	0	מספר
961	0	0	0	יחס
0	0	0	0	שכר מבוטח
0	0	0	0	מספר
0	0	0	0	יחס
0	0	0	0	שכר מבוטח
0	0	0	0	מספר
0	0	0	0	יחס
0	0	0	0	שכר מבוטח
0	0	0	0	מספר
0	0	0	0	יחס
72,234	0	0	0	שכר מבוטח
8	0	0	0	מספר
9,029	0	0	0	יחס
459,552	0	0	0	שכר מבוטח
49	0	0	0	מספר
9,379	0	0	0	יחס
1,708,442	51,178	0	0	שכר מבוטח
175	2	0	0	מספר
9,763	25,589	0	0	יחס
1,656,901	0	0	0	שכר מבוטח
215	0	0	0	מספר
7,707	0	0	0	יחס
1,517,410	0	0	0	שכר מבוטח
214	0	0	0	מספר
7,091	0	0	0	יחס
1,435,639	0	315	1,208	שכר מבוטח
180	0	1	1	מספר
7,976	0	315	1,208	יחס
6,851,140	51,178	315	1,208	שכר מבוטח
842	2	1	1	מספר
8,137	25,589	315	321,208	יחס

ת"ת

5. התפלגות העמיתים הפעילים (נשים) לפי גיל וותק

ותק

15-20	10-14	5-9	0-4		
0	0	0	0	שכר מבוטח	עד 19
0	0	0	0	מספר	
0	0	0	0	יחס	
0	0	0	0	שכר מבוטח	20-24
0	0	0	0	מספר	
0	0	0	0	יחס	
0	0	0	0	שכר מבוטח	25-29
0	0	0	0	מספר	
0	0	0	0	יחס	
0	0	0	0	שכר מבוטח	30-34
0	0	0	0	מספר	
0	0	0	0	יחס	
0	0	0	0	שכר מבוטח	35-39
0	0	0	0	מספר	
0	0	0	0	יחס	
15,414	0	0	0	שכר מבוטח	40-44
6	0	0	0	מספר	
2,569	0	0	0	יחס	
190,133	0	0	0	שכר מבוטח	45-49
46	0	0	0	מספר	
4,133	0	0	0	יחס	
520,205	0	0	0	שכר מבוטח	50-54
102	0	0	0	מספר	
5,100	0	0	0	יחס	
393,248	13,249	0	0	שכר מבוטח	55-59
110	1	0	0	מספר	
3,575	13,249	0	0	יחס	
344,225	0	0	0	שכר מבוטח	60-64
87	0	0	0	מספר	
3,957	0	0	0	יחס	
203,104	0	0	0	שכר מבוטח	ומעלה 65
43	0	0	0	מספר	
4,723	0	0	0	יחס	
1,666,329	13,249	0	0	שכר מבוטח	סה"כ
394	1	0	0	מספר	
4,229	13,249	0	33	יחס	

ת"ת

מוקפאים (נשים)			.7	מוקפאים (גברים)			.6
<u>מספר</u> <u>עמיתים</u>	<u>ערך פידיון</u> <u>(אלפי ש"ח)</u>	<u>גיל</u>		<u>מספר</u> <u>עמיתים</u>	<u>ערך פידיון</u> <u>(אלפי ש"ח)</u>	<u>גיל</u>	
0	0.0	עד 20		0	0.0	עד 20	
0	0.0	20-24		1	1.4	20-24	
1	10.9	25-29		1	11.0	25-29	
0	0.0	30-34		1	1.4	30-34	
2	48.8	35-39		1	9.6	35-39	
5	59.1	40-44		17	636.0	40-44	
74	3,050.9	45-49		142	4,755.2	45-49	
121	6,421.1	50-54		251	14,367.1	50-54	
122	7,015.7	55-59		278	25,192.9	55-59	
128	7,704.5	60-64		278	24,896.9	60-64	
100	5,741.2	65-69		223	25,376.6	65-69	
34	1,811.1	70-74		117	9,266.2	70-74	
<u>12</u>	<u>69.3</u>	75+		<u>60</u>	<u>8,399.7</u>	75+	
599	31,932.4	סה"כ		1,370	112,914.1	סה"כ	

התפלגות מקבלי הקצבאות (גברים) לפי גיל וסוג פנסיה

.8

סה"כ		פנסיונרים		שארים כולל יתומים		נכות		גיל
סה"כ סכום	מספר מקבלי קצבאות	סה"כ סכום	מספר מקבלי קצבאות	סה"כ סכום	מספר מקבלי קצבאות	סה"כ סכום	מספר מקבלי קצבאות	
<u>פנסיה</u>	<u>קצבאות</u>	<u>פנסיה</u>	<u>קצבאות</u>	<u>פנסיה</u>	<u>קצבאות</u>	<u>פנסיה</u>	<u>קצבאות</u>	
211	1	0	0	211	1	0	0	0-9
10,398	9	0	0	10,398	9	0	0	10-19
16	1	0	0	16	1	0	0	20-24
0	0	0	0	0	0	0	0	25-29
0	0	0	0	0	0	0	0	30-34
0	0	0	0	0	0	0	0	35-39
0	0	0	0	0	0	0	0	40-44
0	0	0	0	0	0	0	0	45-49
0	0	0	0	0	0	0	0	50-54
2,380	2	0	0	535	1	1,845	1	55-59
7,503	3	5,804	2	0	0	1,700	1	60-64
141,742	65	136,865	62	966	2	3,911	1	65-69
294,561	139	290,747	138	3,814	1	0	0	70-74
105,196	55	105,196	55	0	0	0	0	75-79
98,593	54	96,372	52	2,221	2	0	0	80-84
5,948	3	5,081	2	867	1	0	0	85-89
12,236	5	10,428	4	1,808	1	0	0	90-94
<u>1,563</u>	<u>2</u>	<u>1,563</u>	<u>2</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>95-120</u>
680,347	339	652,056	317	20,835	19	7,456	3	סה"כ

סה"כ		פנסיונרים		שארים כולל יתומים		נכות		גיל
סה"כ סכום פנסיה	מספר מקבלי קצבאות	סה"כ סכום פנסיה	מספר מקבלי קצבאות	סה"כ סכום פנסיה	מספר מקבלי קצבאות	סה"כ סכום פנסיה	מספר מקבלי קצבאות	
421	2	0	0	421	2	0	0	0-9
917	3	0	0	917	3	0	0	10-19
0	0	0	0	0	0	0	0	20-24
0	0	0	0	0	0	0	0	25-29
0	0	0	0	0	0	0	0	30-34
0	0	0	0	0	0	0	0	35-39
0	0	0	0	0	0	0	0	40-44
13,113	2	0	0	13,113	2	0	0	45-49
6,963	4	0	0	4,455	3	2,508	1	50-54
5,668	4	0	0	3,127	3	2,541	1	55-59
26,359	19	26,359	19	0	0	0	0	60-64
135,097	80	131,454	79	3,643	1	0	0	65-69
123,147	73	103,669	65	19,478	8	0	0	70-74
46,159	26	28,936	18	17,223	8	0	0	75-79
25,101	15	21,684	12	3,417	3	0	0	80-84
4,630	3	2,819	2	1,811	1	0	0	85-89
0	0	0	0	0	0	0	0	90-94
<u>4,078</u>	<u>1</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>4,078</u>	<u>1</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>95-120</u>
391,654	232	314,921	195	71,684	35	5,049	2	סה"כ